P. G. Wodehouse

MR. MULLINER MESÉI

Ciceró Könyvstúdió
Budapest

A mű eredeti címe
Meet Mr. Mulliner

Fordította
Révbíró Tamás

A Mulliner-féle Bátorító c.elbeszélést
fordította *Kövesdi Miklós Gábor*

Fedélillusztráció
Rigler Rigó György
Grafikusok Bt.

ISBN 978 963 539 895 9
Copyright © by the Trustees of the Wodehouse Estate
© Révbíró Tamás és Kövesdi Miklós Gábor,
Hungarian translation, 2014
© Ciceró Könyvstúdió, magyar kiadás, 2014

Oxford és Asquith grófjának

I
George előélete

Ketten ültek a Horgásztanya ivójában, amikor beléptem; fojtott, izgatott hangjából, széles gesztusaiból ítélve az egyik éppen mesélt valamit a másiknak. Semmit sem hallottam, csak olykor egy-egy mondattöredéket: „Életemben nem láttam még akkorát!" és „Komolyan mondom, ilyen óriási volt!", de ezen a helyen könnyen el lehetett képzelni a többit. Amikor a másik férfi elkapta tekintetemet, tréfásan szenvedő arcot vágott és rám kacsintott, én pedig együttérzéssel visszamosolyogtam.

Ez a mozzanat kapcsolatot hozott létre kettőnk között; amikor a mesélő végére ért történetének és távozott, partnere áttelepedett az én asztalomhoz, mintha szabályos meghívásnak tenne eleget.

- Némelyik ember elképesztően hazudós - mondta kedvesen.

- A horgászok - kockáztattam meg - köztudomásúlag hadilábon állnak az igazsággal.

- Ő nem horgász - felelte asztaltársam. - Ő itt a körorvos. A legutóbbi esetéről mesélt, egy ödémáról. Különben is - veregette meg a térdemet -, ne essen bele a horgászokról szóló általános tévedésbe. A közvélekedés igazságtalan velük szemben. Én magam is horgászom, és még soha életemben nem hazudtam.

Elhittem neki. Alacsony, tömzsi, lassúdad, középkorú férfi volt; leginkább a pillantásában megjelenő gyermeki nyíltság ragadott meg benne. Nagy, kerek szeme volt, a tekintete tiszta, becsületes. Hajlandó lettem volna szemrebbenés nélkül részvényt vásárolni tőle.

A fehér, poros útra nyíló ajtó kivágódott: alacsony, keret nélküli csíptetőt viselő, aggodalmas arcú férfi nyargalt be rajta, mint a nyúl, és benyelt egy gyömbéres gint, szinte még mielőtt egyáltalán észrevettük volna, hogy ott van. Miután a frissítőt magához vette, megállt és ránk nézett, szemlátomást feszengve.
- Sz-sz-sz-sz-sz-sz... - mondta.
Várakozásteljesen pillantottunk reá.
- Sz-sz-sz-sz-sz-szép n-n-n-n...
Ekkor láthatólag inába szállt a bátorsága: ugyanoly villámsebesen tűnt el, mint ahogy érkezett.
- Szerintem azt kívánta közölni velünk, hogy szép napunk van - kockáztatta meg beszélgetőtársam.
- Rém kínos lehet - mondtam -, hogy ilyen súlyos beszédhibával vadidegenekkel kezdeményezzen beszélgetést valaki.
- Lehet, hogy így akarja gyógyítani magát. Mint az unokaöcsém, George. Meséltem már George-ról, az unokaöcsémről?
- Emlékeztettem rá, hogy csak az imént ismerkedtünk meg, és most értesültem róla, hogy van egy George nevű unokaöccse.
- Az ifjú George Mulliner. A nevem Mulliner. Elmesélem George esetét, amely sok szempontból rendkívüli módon méltó a figyelemre.
- Az unokaöcsém, George (mondta Mr. Mulliner) olyan kellemes fiatalember volt, hogy különbet képzelni sem lehet, de gyerekkorától azzal volt megverve, hogy rémesen dadogott. Ha magának kellett volna megkeresnie a kenyerét, kétségkívül nagy csapásnak érezte volna ezt a fogyatékosságot, de szerencsére apja kényelmes élethez elegendő jövedelmet hagyott reá, így George élete nem volt boldogtalan, hiszen a szülőfalujában élt, napjait a szokásos vidéki időtöltéseknek szentelte, esténként pedig keresztrejtvényt fejtett. Harmincéves korára többet tudott már Rá egyiptomi napistenről, Jób prófétáról és az emuról, az ausztráliai futómadárról, mint bárki a megyében, kivéve a helybeli lelkész Susan Blake nevű leányát, aki szintén rákapott a

keresztrejtvényfejtésre, és ő volt az első nőnemű lény Worcestershire-ben, aki tudta, mit jelent a „sztearin" és az „amfibiózis".

A Miss Blake-hez fűződő kapcsolata miatt jutott először George eszébe a komoly elhatározás, hogy kigyógyíttatja magát a dadogásból. Közös hobbijuk miatt a két fiatal természetesen sűrűn találkozott, mert George sokszor benézett a paplakba megkérdezni a lányt: tud-e hétbetűs szót arra, hogy „vízvezeték-szerelők használják", Susan pedig ugyanilyen gyakori vendég volt George kényelmes kis lakában, mert - lányokhoz illő módon - sűrűn elakadt az olyan szavakon, mint „a porlasztószelep-gyártás melléktermékе", nyolc betű. Következésképpen egy este, miután a lány a „megszentségteleníthetetlenség" szóval kisegítette őt egy nehéz helyzetből, a fiatalember hirtelen ráébredt az igazságra: felismerte, hogy számára Susan jelenti az egész világot, vagyis, amint merő megszokásból megfogalmazta önmagának: beleszeretett, beleesett, belezúgott, belecsavarodott, belepistult, bezsongott tőle.

Ám valahányszor megpróbálta ezt a tudomására hozni, sosem jutott tovább egy akadozó sziszegésnél, aminek semmivel sem volt több gyakorlati haszna, mint egy csuklásnak.

Valamit okvetlenül tennie kellett, ezért George Londonba utazott, hogy felkeressen egy szakembert.

- Nos? - érdeklődött a szakember.
- É-é-é-é-é-n - jelentette ki George.
- Hogy mondja?
- V-v-v-v-v-v...
- Énekelje el - szólt a szakember.
- É-é-é-é-é-é-é...? - kérdezte George meghökkenten.

A szakember magyarázatba fogott. Nyájas férfi volt, a bajuszát mintha molyok rágták volna meg, a szeme mint egy tűnődő tőkehalé.

- Sokan - magyarázta -, akik beszédben nem képesek tisztán artikulálni, meglepetten tapasztalják, hogy kristálytisztán fejezik ki magukat, ha énekelni kezdenek.
George-nak tetszett a gondolat; egy pillanatig elgondolkodott, majd hátravetette fejét, és lehunyt szemmel, dallamos bariton hangon dalba fogott.
- Szeretek én egy lányt, egy gyönyörűséges lányt - zengte George -, oly csodás ő, mint a virágos mező.
- Nincs kétségem - mondta a szakember, és kissé behúzta a nyakát.
- Oly szép ő, mint a virágos mező, hol a pillangó csapongva száll, ő Susan, a worcestershire-i virágszál.
- Ó! - jegyezte meg a szakember. - Csinos lehet. Ez ő? - kérdezte szemüvegét megigazítva, és szemügyre vette
a fényképet, melyet George a bal belső zsebéből vont elő.
George bólintott, és mély lélegzetet vett.
- Úgy van - dalolta -, ez a bébi. Nem, nem, még nem régi. Úgy van, ő az én babám. Várom már, ó adja ég, együtt álljunk az oltár elé... Úgy van, ez a...
- Értem - mondta a szakember fürgén. Érzékeny hallása volt. - Értem, értem.
- Ha ismernéd Susie-t, ahogy én ismerem... - kezdte George, de a másik leállította.
- Értem. Pontosan. Nem csodálkozom. Most pedig - szólt a szakember -, voltaképpen mi a panasza? Ne - tette hozzá sietve, amikor George teleszívta a tüdejét -, ne énekelje! Írja le a részleteket erre a papírra.
George megtette.
- Hm! - mondta a szakember, megszemlélve az iromány t. - Ön szeretne udvarolni, csapni a szelet, tenni a szépet ennek a leánynak, majd eljegyezni, arájává tenni, gyűrűt váltani vele, de úgy érzi, hogy erre képtelen, alkalmatlan, tehetségtelen, erőtlen

és ergya. Valahányszor megpróbálja, felsül, leég, kudarcot vall, eláll a szava, megkukul.

George bólintott.

- Nem ritka eset. Volt már dolgom hasonlóval korábban. A szerelem egyébként ékesszóló alanyok esetén is gyakran végzetes hatást gyakorol a hangszalagokra. Akik egyébként is dadognak, azoknál a vizsgálati eredmények szerint az isteni szenvedély kilencvenhat egész ötszázhatvankilenc ezredrésznyi gyakorisággal alacsonyítja őket olyan állapotba, amelyben olyan hangokat adnak ki, mintha egy szódásszifon próbálna elszavalni egy Shakespeare-szonettet. Ennek csak egyetlen gyógymódja van.

- M-m-m-m-m...? - kérdezte George.

- Megmondom. A dadogás - folytatta a szakember ujjai hegyét összeillesztve, és jóindulattal nézett George szemébe - elsősorban mentális eredetű, és elfojtott vágyak vagy tudattalan gátlások okozzák, vagy valami hasonló. Minden hozzám forduló fiatalembernek, aki szódásszifonként viselkedik, ugyanazt a tanácsot adom: mindennap elegyedjenek szóba három idegennel. Kezdeményezzenek beszélgetést, és ne tágítsanak, akármilyen kínosan érzik magukat; néhány hét leforgása alatt tapasztalni fogják, hogy a mindennapos gyakorlás megteszi hatását. A félszegség elmúlik, és vele a dadogás is.

Miután pedig a fiatalembertől tisztán csengő hangon, minden beszédhibától mentesen elkérte az öt guinea tiszteletdíjat, a szakember szélnek eresztette George Mullinert a külvilágban.

Minél többet gondolkodott George a kapott tanácson, annál kevésbé tetszett neki. A háta is borsódzott, míg a taxiban a vasútállomás felé tartott, hogy elérje az East Wobsley-ba induló vonatot. Mint a legtöbb félszeg fiatalember, eddig nem tartotta magát félszegnek - az emberek társaságától való idegenkedését különleges lelki kifinomultságnak tekintette. De most, hogy a dolgot egyenesen neki címezték, kénytelen volt felismerni:

minden lényeges tekintetben tökéletes nyuszi. Rosszul volt a gondolattól, hogy idegeneket szólítson meg, és társalgásra kényszerítse őket.

De olyan Mulliner még nem született, aki visszariadt volna a kellemetlen kötelességtől. Amikor a peronra ért és a vonat felé lépkedett, fogait összeszorította, szemében az eltökéltség már-már fanatikus fénye izzott; elszánta magát, hogy mielőtt utazása véget ér, három mélyreható beszélgetést folytat le akkor is, ha kénytelen lesz elénekelni minden taktust.

A fülke, amelyben helyet foglalt, akkor még üres volt, de közvetlenül a vonat indulása előtt hatalmas termetű, bősz tekintetű férfi szállt be mellé. Első partnerként George szívesebben látott volna kevésbé ijesztő külsejűt, de összeszedte magát és előrehajolt. Abban a pillanatban a férfi megszólalt.

- A zi-zi-zi-zi-zidő - közölte - a je-je-jelek szesz-szesz-szerint jaj-jaj-jaj-javulni fog, ne-ne-nem go-go-go-gondolja?

George hátrahanyatlott, mintha a szeme közé csaptak volna. A vonat ekkor már kigördült a pályaudvar félhomályából, a beszélőt elárasztotta a nap fénye, megvilágította izmos vállát, erőteljes állkapcsát és mindenekfelett a tekintetében tükröződő, riasztó ingerlékenységet. Ilyen embernek azt válaszolni, hogy „Sz-sz-sz-szerintem is", nyilvánvaló őrültség lett volna.

Viszont a szótlanságba burkolózás sem látszott sokkal használhatóbb politikának. George hallgatása láthatólag kezdte felkorbácsolni a férfi legrosszabb indulatait. Arca ellilult, tekintete sértődötté vált.

- U-ud-udvariasan kö-kö-kérdeztem vö-vö-valamit - mondta felpaprikázva. - Tö-tö-tö-tö-talán sü-sü-sü-sü-sü-süket?

Mi, Mullinerek valamennyien a lélekjelenlétünkről vagyunk közismertek. A száját kitátani, a mandulájára mutogatni és fuldokló, gurgulázó hangot hallatni - mindez George számára egy pillanat műve volt.

A feszültség enyhült. A férfi bosszúsága csillapult.

- Nö-nö-nö-néma? - kérdezte együttérzéssel. - Bö-bö-bö-bö-bocsánatot kö-kö-kö-kö-kö. Rö-rö-remélem, hogy nem bö-bö-bö-bö-bö. Pö-pö-po-po-pokoli lehet, ha vö-vö-vö-vö-vö nem tud fö-fö-fo-fo-folyékonyan bö-bö-bö-bö-bö.

Azzal visszatemetkezett az újságjába, George pedig besüppedt a sarokba, és minden ízében reszketett.

East Wobsley-ba, mint azt ön is jól tudja, úgy lehet eljutni, hogy az ember Ippletonban átszáll, és útját a szárnyvonalon folytatja. Mire a vonat ehhez a csomóponthoz ért, George nyugalma többé-kevésbé helyreállt. Poggyászát elhelyezte egy kupéban az East Wobsley-ba tartó vonaton, amely a peron túloldalán vesztegelt, mint egy tereptárgy, és mivel még volt tíz perc az indulásig, elhatározta, hogy ezt az időt kellemes sétával tölti a szabad levegőn.

Gyönyörű délután volt. A nap bearanyozta sugaraival a peront, és lágy nyugati szél fújdogált. Az út mellett patakocska csörgedezett, a bokrokban madarak daloltak, s a fák között átsejlett a megyei elmegyógyintézet nemes homlokzata. A megnyugtató környezet hatására George teljesen felfrissült; már sajnálta, hogy itt, a kis állomáson senki sincs, akivel beszédbe elegyedhetne.

Ebben a pillanatban lépett a peronra a disztingvált külsejű idegen.

Az újonnan érkezett tiszteletet parancsoló fizikummal rendelkezett: pizsamát, barna, magas szárú cipőt és esőkabátot viselt. Kezében cilindert tartott, időnként belenyúlt, majd kihúzta ujjait, és sajátos mozdulattal meglengette jobbra is, balra is. Oly szívélyesen biccentett George felé, hogy bár kissé meglepődött az idegen öltözékétől, úgy döntött, megszólítja. Úgy gondolkodott: végül is nem a ruha teszi az embert, és a másik mosolyából ítélve a narancssárga és mályvaszínű csíkos pizsama alatt feltehetőleg érző szív dobog.

- Sz-sz-sz-sz-szép időnk van - vetette fel.
- Örülök, hogy tetszik - felelte az ismeretlen. - Külön az alkalomra rendeltem.

George kissé elbizonytalanodott ettől a kijelentéstől, de kitartott.
- M-megkérdezhetem, mics-mics-mit csinál?
- Hogyhogy mit csinálok?
- Azzal a ka-ka-ka-ka-ka-kalappal.
- Ó, ezzel? Értem már, mire gondol. Adakozom, pénzt szórok szét a sokadalomban - felelte az idegen, majd ismét a kalapba nyúlt, és széles gesztussal meglendítette karját. - Pokolian unom, de az én pozíciómban elvárják tőlem. Az a helyzet - folytatta, belekarolt George-ba, és hangját bizalmasan lehalkította -, hogy én Abesszínia császára vagyok. Az ott a palotám - mutatta a fák mögött álló épületet. - De ezt nehogy továbbadja! Nem szabad, hogy kitudódjon.

George kissé kényszeredett mosollyal igyekezett kiszabadítani karját társa markából, de az nem tűrt semmiféle lazaságot. A jelek szerint tökéletesen egyetértett Shakespeare kijelentésével, miszerint ha barátra lelsz, szorítsd lelkedhez érckapoccsal. Úgy tartotta George-ot, mint egy satu, míg elvonszolta a peron egy félreeső zugába. Körülnézett, és láthatólag elégedett volt.
- Végre magunk maradtunk - mondta.

Ez a tény a fiatalember előtt is gyomorforgató élességgel rajzolódott ki. A művelt világban kevés elhagyatottabb hely létezik egy kis vidéki vasútállomás peronjánál. A nap beragyogta a sima aszfaltot, a csillogó vágányokat és az automatát, amely, ha az ember bedobott egy pennyt a „Gyufa" feliratú nyílásba, egy csomag finom cukorkát adott cserébe - de nem ragyogott be semmi egyebet.

George az adott pillanatban vastag gumibotokkal felszerelt rendőrosztagot látott volna a legszívesebben, de még egy kutya sem mutatkozott.

- Már régóta szeretnék beszélni önnel - szólt az ismeretlen megnyerően.
- T-t-tényleg? - kérdezte George.
- Igen. Tudni akarom, mi a véleménye az emberáldozatokról.
- George azt felelte, hogy nem szereti az emberáldozatokat.
- Miért nem? - kérdezte a másik meglepetten. George közölte, hogy azt nehéz elmagyarázni, egyszerűen csak nem.
- Hát azt hiszem, hogy téved - jelentette ki a császár. - Tudom, mostanában bontakozik egy gondolati iskola, amely az ön nézeteit osztja, de én helytelenítem. Gyűlölöm ezeket a mai, modem elveket. Az emberáldozat mindig is megfelelt az abesszin császároknak, hát akkor megfelel nekem is. Ide szíveskedjék belépni, ha kérhetem.

A lámpákat és felmosóeszközöket tartalmazó kamra ajtajára mutatott, merthogy éppen az elé érkeztek meg.
Sötét és vészjósló helyiség volt ez, amelyben olaj és sör szaga uralkodott; alighanem az utolsó hely volt azok sorában, ahol George szívesen időzött volna egy ilyen különös nézeteket valló személlyel bezárva. Hátrahőkölt.
- Csak ön után - mondta.
- De semmi csalafintaság - szólt az idegen gyanakodva.
- Csa-csa-csa-csalafintaság?
- Az. Nem ám belökjük az embert, aztán rázárjuk az ajtót, és az ablakon keresztül lelocsoljuk vízzel! Már előfordult velem ilyesmi.
- D-d-dehogyis.
- Helyes! - helyeselt a császár. - Maga is úriember, én is úriember vagyok. Két úriember. Apropó, van kés magánál? Szükségünk lesz késre.
- Nem. Nincs késem.
- Hát jó - szólt a császár -, akkor valami mást kell keresnünk. Meg fogjuk oldani, semmi kétség.

Azzal az elegáns könnyedséggel, amely oly jól állt neki, újabb marék pénzt szórt szét a sokadalomban, majd belépett a lámpák és takarítóeszközök helyiségébe.

A szavát adta, hogy nem teszi, de George-ot mégsem ez tartotta vissza attól, hogy bezárja az ajtót. Talán nincs a földön még egy olyan család, amely szigorúbban ügyelne ígéreteinek megtartására, mint a Mullinerek, de kénytelen vagyok beismerni, hogy ha George megtalálta volna a kulcsot, habozás nélkül bezárta volna azt az ajtót. Mivel a kulcsot nem találta, így be kellett érnie azzal, hogy becsapja. Ezzel végezvén elugrott onnan, és végigrohant a peronon. A helyiségből kiszűrődő elegyes lárma arra utalt, hogy a császár bizonyos lámpákkal került összeütközésbe.

George jól kihasználta a megszerzett előnyt. Nagy lendülettel tette meg a távot, bevetődött a vonat egyik kupéjába, és az ülés alatt keresett fedezéket.

Ott is maradt, és remegett. Egy pillanatig azt gondolta, hogy kellemetlen ismerőse bukkant a nyomára, mert kinyílt a kupé ajtaja, és hűvös fuvallat csapta meg. A padló fölött azonban női bokákat pillantott meg.

Óriási volt a megkönnyebbülés, de George még ebben az emelkedett lelkiállapotban is maga volt a megtestesült illemtudás; nem feledkezett el a jó modorról. Lehunyta a szemét.

Megszólalt egy hang.

- Hordár!
- Parancsoljon, hölgyem.
- Mi volt az a felfordulás, amikor megérkeztem?
- Egy ápolt megszökött az intézetből, hölgyem.
- Szentséges ég!

A hang kétségkívül tovább is folytatta volna, de ebben a pillanatban a vonat megmozdult. Hallani lehetett, hogy valaki helyet foglal a párnázott ülésen, kicsivel később papír zizegése hallatszott. A vonat egyre gyorsabban zakatolt.

George még sohasem utazott vasúti kupé ülése alatt, és habár az ifjú nemzedékhez tartozott, amely hagyományosan nyitott az új élményekre, ő most sem törekedett ennek megtapasztalására. Elhatározta, hogy előbújik, éspedig a lehető legcsekélyebb feltűnést keltve. Keveset tudott a nőkről, de annyit mégis, hogy általánosságban szólva a nők a vasúti kupék ülése alól előmászó férfiak láttán hajlamosak megriadni. A hadmozdulatot azzal kezdte, hogy kidugta a fejét, és terepszemlét tartott.

Úgy látta, minden rendben van. Az átellenes ülésen helyet foglaló hölgy elmerült az újságban. George nesztelen mozdulatok sorozata által előtekergőzött rejtekhelyéről, és olyan fordulattal, amelyre olyan ember, aki nem végez svédtornagyakorlatokat mindennap reggeli előtt, nem is lett volna képes, elhelyezkedett a sarokülésen. A hölgy tovább olvasta az újságot.

Az utóbbi negyedóra eseményei eléggé elterelték George figyelmét a feladatról, amelyet a szakember rendelőjében elvállalt. Most azonban, hogy nyugodtan gondolkodhatott, ráébredt, hogy ha a kúra első napját teljesíteni akarja, akkor csúfosan elmaradt a tervtől. A szakember arra utasította, hogy mindennap beszélgessen három idegennel, ő pedig mostanáig csak eggyel beszélt. Igaz, hogy az az egy meglehetősen figyelemreméltó idegen volt, olyannyira, hogy egy George Mullinernél kevésbé lelkiismeretes fiatalember arra gondolt volna, hogy az eredményjelzőn másfél, sőt akár két idegenként krétázza fel. George-ban azonban megvolt a Mullinerek konok becsületessége: nem kezdett szőrszálhasogatásba.

Összeszedte erejét a cselekvéshez, és megköszörülte a torkát.

- Ah-hrm! - szólalt meg George.

Ilyenformán megnyitva a társalgást, megnyerő mosollyal várta, hogy útitársnője megtegye a következő lépést.

Az útitársnő lépés helyett ugrást produkált, függőleges irányban, mintegy tizenöt-húsz centiméter magasságban. Az

újságot elejtette, és tágra nyílt szemmel, halálos rémületben meredt George-ra. Kissé olyan helyzetben lehetett, mint Robinson Crusoe, amikor meglátta a lábnyomot a homokban. Az volt a meggyőződése, hogy teljesen egyedül van, és hopp, a semmiből egyszer csak megszólalt egy hang. Szólni semmit sem szólt, de arca annál beszédesebb volt.

Ami George-ot illeti, némiképp ő is feszélyezve érezte magát. A nők mindig erősítették természet adta félénkségét. Sosem tudta, mit mondjon nekik.

Ekkor mentő ötlete támadt. Az imént megnézte az óráját, ezért tudta, hogy fél öt lesz nemsokára. Ismeretes volt számára, hogy a nők ekkortájt szívesen fogyasztanak egy csöppnyi teát, és szerencsére a bőröndjében teli termoszpalack lapult.

- Bocsánat, szeretném megkérdezni, óhajt egy csésze teát? - Ezt szerette volna mondani, de, ahogy oly gyakran megesett vele a másik nem képviselőinek jelenlétében, csak valami sistergő hang tellett tőle, amely úgy hangzott, mint amikor kicsinyeit szólongatja a csótány.

A hölgy kitartóan bámult rá. A szeme már akkora volt, mint két hatóságilag hitelesített golflabda, a légzése pedig az asztma végstádiumára emlékeztetett. George-ot, aki még mindig küzdött a megszólalással, ekkor hirtelen megszállta az ihlet, ami a Mullinerekkel gyakran megtörténik. Tudatába villant, amit a szakember mondott az éneklésről. Mondd el zenében - ez a követendő eljárás.

Nem is halogatta tovább.

- Töltök hát finom teát, hisz itt vagyunk, hát jót igyunk...

Megdöbbenve észlelte, hogy útitársnőjének arca zöld lett, akár a Nílus. Elhatározta, hogy világosabbá teszi mondanivalóját.

- Termosz van nálam, hát hadd megkínáljam, megosztanám önnel, sőt szíves örömmel, ha kér netán egy illatos teát... Ha sírnak fent a fellegek, a tea úgy is jó meleg, és van nálam termosz, azt én mindig elhoz, hát hadd kínáljak fel egy jó teát!

Azt hiszem, ön is egyetért abban, hogy a kínálást ennél bajosabban nem lehetett volna előterjeszteni, de az útitárs nem reagált. Egy utolsó, elgyötört pillantást vetett George-ra, majd lehunyta szemét, és hátrahanyatlott az ülésen. Ajka különös, szürkéskék színt öltött, és ernyedten mozdult egyet-egyet. George-ot, aki hozzám hasonlóan szenvedélyes horgász, egy frissen kifogott lazacra emlékeztette.

George hátradőlt a sarokban, és töprengett. Bármennyit törte azonban a fejét, nem jutott eszébe olyan beszédtéma, amely garantáltan érdekes, felemelő, szórakoztató lett volna. Sóhajtott, és kinézett az ablakon.

A vonat közeledett East Wobsley kedves, ismerős tájaihoz. George már felismert néhány jellegzetes tereptárgyat. Susanra gondolt, és elárasztották az érzelmek hullámai; elővette az ippletoni restiben vásárolt zsemléket. Ha elérzékenyült, mindig meg is éhezett.

Kivette a termoszt a bőröndből, lecsavarta a kupakját, és töltött magának egy teát. A termoszt az ülésre állította, ivott.

Útitársára nézett. A hölgy még mindig lehunyva tartotta szemét, és kis ziháló hangokat hallatott. George hajlott rá, hogy ismét felkínálja a teát, de csak egyetlen dal jutott eszébe, a *Kőszívű Hannah, a savannah-i démon,* és arra nehéz lett volna megfelelő szöveget fabrikálni. Megette a zsemlét, és az ismerős tájon legeltette szemét. Mármost meg kell említenem, hogy East Wobsley felé közeledve a vonat néhány váltón halad át; ez olyan heves rázkódásokkal jár, hogy a szóbeszéd szerint életerős férfiak is kilöttyintették már ott a sörüket. George gondolatai elkalandoztak, ezért a termoszt az ülés szélétől alig néhány ujjnyira tette le. Ennek az lett a következménye, hogy amikor a vonat a váltókhoz ért, a palack felröppent, mintha élet költözött volna bele, a padlóra vetette magát, és szilánkokra robbant.

Még George is határozottan megrettent a váratlan, durva dörejtől. Zsemléje kiugrott a kezéből és szétmorzsolódott.

George gyors egymásutánban hármat pislogott; szíve megpróbált kiugrani a szájából, és eközben meglazította egyik metszőfogát. A kellemetlen esemény a szemközt ülő hölgyből még ennél is kiélezettebb reakciót váltott ki. Egyetlen, átható sikolyt hallatott, fölemelkedett ültéből, mint megrebbent fácán, megmarkolta a vészfék fogantyúját, és visszazuhant. Az előző ugrása is kimagasló volt, de most jó néhány ujjnyival túltett rajta. Nem tudom, mennyi most az ülve magasugrás világrekordja, de ő minden kétséget kizáróan megdöntötte; ha George tagja lett volna az olimpiai bizottságnak, haladéktalanul benevezte volna.

Furcsa, hogy bár a vasúttársaságok sportszerűen rendkívül jutányos összegben, alkalmanként öt fontban szabják meg a vészfék meghúzásának költségkihatását, mégis igen kevesen húztak meg vészféket vagy voltak tanúi vészfékmeghúzásnak. Következésképpen általános ismerethiány uralkodik abban a tekintetben, hogy ilyen alkalmakkor konkrétan mi történik.

A folyamat, mint George tájékoztatott, a következőképpen zajlik. Először éles csikorgás hallatszik, ahogy a fékek működésbe lépnek. Ezután a vonat megáll. És végül a szélrózsa minden irányából bámész érdeklődők nyüzsgő serege jelenik meg.

East Wobsley-tól mintegy két kilométerre történt az eset, és ameddig a szem ellátott, a tájban ember jelenlétét sehol sem lehetett felfedezni. Egy pillanattal előbb semmi sem látszott, csak mosolygó búzamezők és tágas legelők; most azonban keletről, nyugatról, északról és délről futó alakok tűntek elő. Jusson eszünkbe, hogy George idegrendszere éppen eléggé túlterhelt állapotban volt, kijelentéseit ezért fenntartásokkal kell kezelni, de ő azt állította, hogy egy teljesen üres mező közepén, ahol semmiféle fedezék nem mutatkozott, nem kevesebb, mint huszonhét különböző helybeli jelent meg hirtelen, akik kétséget kizáróan a földből bújtak elő.

A vágányon, amely az imént még teljesen néptelen volt, most olyan sűrűségben tolongtak a kétkeziek, hogy George úgy ítélte: képtelenség Angliában munkanélküliségről beszélni. Az egész ország dolgozó népe felsorakozott, tapintható közelségben. Ráadásul a vonat, amelyen Ippletonban még csak elszórtan ültek az utasok, most minden ajtón ontotta magából az embereket. Olyan tömegjelenet alakult ki, hogy attól David W. Griffith is rikongatott volna örömében; George szerint az egész helyzet kezdett a Királyi Automobil Klub nyitott napjára emlékeztetni. De, mondom, ő túlfeszített idegállapotban volt.

Nehéz megmondani, pontosan mi lett volna a helyes viselkedés egy csiszolt modorú világfi számára ebben a helyzetben. A magam részéről azt gondolom, hogy még a leginkább összeszedett embernek is tekintélyes mennyiségű hidegvérre és ékesszólásra van szüksége, hogy az efféle malőrt elsimítsa. George számára, ezt nyomban hozzá kell tennem, a helyzet azonnal olyanfajta válságnak mutatkozott, amelynek kezelésére tökéletesen alkalmatlannak tartotta magát. Felkorbácsolt érzelmei közül egyetlen gondolat magaslott ki: az, hogy a távozása kívánatos, mégpedig késedelem nélkül. Vett egy mély lélegzetet, és futásnak eredt.

Mi, Mullinerek valamennyien sportemberek vagyunk: egyetemi évei alatt George gyors lábú fiatalemberként tűnt fel. Most úgy futott, ahogy még soha. Azt a kijelentését azonban, amely szerint a mezőn átvágva látott egy nyulat, amely irigykedve nézett utána, miután megelőzte, majd csüggedten vállat vont, nos, ezt az állítást inkább elhanyagolnám. George, mint már említettem, felfokozott izgalmi állapotban volt.

Az azonban nem vonható kétségbe, hogy erős iramot diktált. Szüksége is volt rá, mert az első pillanatok után, amikor sikerült előnyre szert tennie, az egész sokaság a nyomába eredt árkon-bokron át, és futás közben tompán hallotta a tömeg hangjait, amelyek azt vitatták kötetlen formában, hogy vajon

ajánlatos-e meglincselni őt. Ráadásul a mező, ahol futott, és amely egy perccel ezelőtt még sima, egybefüggő zöld felületet mutatott, most emberektől feketéllett, akiknek élén egy szakállas férfi haladt, vasvillát lengetve. George éles jobbkanyart vett, és közben hátranézett üldözőire. Visszatetszőnek találta mindegyiket, kiváltképp a vasvillás embert.

Aki nem volt szemtanúja, annak számára lehetetlenség megbecsülni, mennyi ideig tartott az üldözés és mekkora távolságot jártak be a résztvevők. Jól ismerem East Wobsley környékét, ellenőriztem George állításait, és ha mindegyik igaz, vagyis keleti irányban Little-Wigmarsh-in-the-Dell, nyugat felé pedig egészen Higgleford-cum-Wortlebury-beneath-the-Hill határáig jutottak, akkor nem vitás, hogy rengeteget kellett futnia.

Egy körülményről azonban nem szabad megfeledkeznünk: lehetséges, hogy olyan ember beszámolójáról beszélünk, aki nem volt a pontos megfigyelésre alkalmas állapotban, ezért könnyen meglehet, hogy Higgleford-cum-Wortlebury-beneath-the-Hill esetleg egyáltalán nem is Higgleford-cum-Wortlebury-beneath-the-Hill volt, hanem egy másik falucska, amely több vonásában is erősen emlékeztet rá. Talán mondanom sem kell, hogy Lesser-Snodsbury-in-the-Vale-ről beszélek.

Tegyük fel tehát, hogy George, miután megérkezett Little-Wigmarsh-in-the-Dell faluba, érintő irányában futott tovább, és Lesser-Snodsbury-in-the-Vale-be jutott. Futva ez is tekintélyes táv lenne. Mivel pedig emlékszik arra, hogy elszáguldott Higgins gazda disznóólja mellett, valamint az Eb és Ruca kocsma előtt Pondlebury Parvában, valamint átlábalt a Wipple patakon, ahol az a Wopple folyóba torkollik, bizonyossággal kijelenthetjük, hogy ezen kívül bárhol járt légyen, rengeteg testmozgásban volt része.

Ám a legkellemesebb időtöltésnek is vége szakad egyszer. Amikor a lenyugvó nap sugarai bearanyozták Csökönytelen

Szent Barnabás templomának tornyát, a templomét, ahol George gyermekkorában gyakran üldögélt, azzal enyhítve a szertartás unalmát, hogy pofákat vágott a ministránsfiúkra, egy csapzott és viharvert alak vánszorgott kínkeservesen East Wobsley főutcáján a kényelmes kis házikó felé, amelyet építője a Chatsworth névvel ruházott fel, de a falubeli kereskedők csak Mulliner-házként ismertek.

George volt az, hazatérőben a vadászmezőkről.

George Mulliner lassan elvergődött az ismerős ajtóig, majd azon belépve kedvenc foteljébe vetette magát. Egy pillanat múlva azonban a pihenés vágyánál parancsolóbb szükség vonta magára figyelmét. Merev tagokkal felállt, kitántorgott a konyhába, és kevert magának egy életmentő szódás whiskyt. Ezután, újból megtöltvén poharát, visszatért a nappaliba, amely immár nem volt üres. Egy ízléses, csináltatott tweedkosztümbe öltözött, karcsú, szőke leány hajolt az íróasztal fölé, amelyen George az Angol Szinonimaszótárt tartotta.

A férfi belépésére felnézett, és összerezzent.

- De Mr. Mulliner! - kiáltotta. - Mi történt magával? Az öltözéke szakadt, szétfeslett, meghasadt, elrongyolódott, a haja pedig összevissza áll, kócos, csapzott, borzas, rendezetlen!

George fakó mosollyal válaszolt.

- Igaza van - felelte. - Sőt mi több, fáradt vagyok, megtört, kimerült, lestrapált, megviselt, a végsőkig elcsigázott.

A lány csak nézett rá, lágyan, tekintetében isteni szánalommal.

- Őszinte részvétem - mormogta. - Ez roppant sajnálatos, nyugtalanító, lesújtó, kétségbeejtő, fájdalmas, elszomorító, lehangoló, szánalomra késztető.

George megfogta Susan kezét. A leány kedves együttérzése gyógyhatásúnak bizonyult: megtörtént, amire oly régen vágyott. Egész nap a heves érzelmek hullámai dobálták, és most a csúcspont úgy hatott, mint valami varázsige, bűbáj vagy ráolvasás. Hirtelen, villámcsapásszerűen ráébredt, hogy már nem

dadog. Ha most kedve támadt volna azt mondani: „Fekete bikapata kopog a pepita patikaköveken", gondolkodás nélkül képes lett volna megtenni.

De akadt ennél jobb mondanivalója is.

- Miss Blake... Susan... Susie. - Megfogta a lány másik kezét is. Hangja tisztán csengett, szavai akadálytalanul áradtak. Hihetetlennek érezte, hogy valaha csak akadozó szörcsögésre volt képes a lány jelenlétében, mint egy túlfűtött radiátor. - Bizonyára nem kerülte el figyelmedet, hogy régóta a szokványos barátságnál mélyebb és forróbb érzelmeket táplálok irántad. Szerelem hevíti keblemet, Susan. A szerelem kicsiny zsarátként fészkelt szívemben, majd lángra lobbant, hulláma taraján el-söpörte félszegségemet, kételyeimet, félelmeimet, aggályaimat, és most, akár egy ősi torony csúcsán ragyogó topáz, mennydörögve harsogja szét a világnak: „Enyém vagy! Te vagy a párom! Az idők kezdetétől fogva nekem szánt a sors!". Miként a csillagok vezérlik a tomboló tenger tajtékja által tépázott hajóján a halászt honába, hol boldogság, biztonság és bizalom bontja be, úgy ragyogsz reám a rögös úton, mintha azt mondanád: „Csak bátran, George! Én itt vagyok neked!". Susan, én nem vagyok az ékesszólás mestere... nem tudok olyan folyékonyan beszélni, mint szeretnék... de ezek az egyszerű szavak, melyeket az imént hallottál, a szívemből szóltak, egy angol úriember makulátlanul tiszta szívéből. Susan, én szeretlek téged. Leszel a feleségem, hitvesem, nőm, házastársam, partnerem, életem párja és jobbik fele?

- Ó, George! - így Susan. - Igen, hogyne, persze, természetesen! Mi az, hogy, nagyon is! Határozottan, kétségbevonhatatlanul, minden vitát kizáróan!

George a karjába zárta a lányt. És amint megtette, odakinn, az utcán - fojtottan, miként ha messziről - lábdobogás és emberi hangok hallatszottak. George az ablakhoz ugrott. A bor, sör és égetett szeszek forgalmazására létesült Tehén és Talyiga nevű

vendéglátóhely melletti sarkon épp akkor fordult be a vasvillás ember, és nyomában óriási tömeg hömpölygött.
- Drágám - szólt George -, tisztán személyes és magánjellegű okból, amelynek részleteibe nem mennék bele, most magadra hagylak. Később velem leszel?
- A világ végére is veled tartanék - felelte Susan szenvedélyesen.
- Arra nem lesz szükség - mondta George. - Csak ide megyek, a szenespincébe. A következő mintegy fél órát ott fogom tölteni. Ha ezalatt keresnének, talán nem okoz nagy gondot azt közölni, hogy nem vagyok itthon.
- Megmondom, megmondom - bólintott Susan. - Igaz is, George, valójában azért jöttem át, hogy megkérdezzem: ismersz-e egy olyan összetett szót, amely nyolc betűből áll, két v és két 1 betű van benne, és mezőgazdasági munkák során használatos?
- Vasvilla, drágaságom - felelte George. - De nekem elhiheted, mert biztos tudomásom van róla: nemcsak mezőgazdasági munkákat űznek vele.

És attól a naptól fogva (zárta szavait Mr. Mulliner), akár hiszi, akár nem, George kommunikációjában a beszédhiba legcsekélyebb jelét sem lehetett felfedezni. Ma sokmérföldnyi körzetben ő a legnépszerűbb szónok a politikai gyűléseken, és a modora olyan kihívóan öntudatos lett, hogy épp múlt pénteken kapott fekete monoklit a szeme alá egy Stubbs nevű termény- és takarmánykereskedőtől. Kell több, nem mond ez eleget?

II
Az életből merítve

A Horgásztanya ivójában a beszélgetés a művészetek témája felé kanyarodott; valaki feltette a kérdést, hogy az Álompalota

Filmszínházban vetített *Vera viszontagságai* című filmet érdemes-e megnézni.
- Nagyon jó film - mondta Miss Postlethwaite, az udvarias és rátermett bárkisasszony, a filmbemutatók szorgos látogatója. - Egy őrült tudósról szól, aki elrabol egy lányt, és homárrá akarja változtatni.
- Homárrá akarja változtatni? - visszhangoztuk ámultan.
- Igen, kérem. Homárrá. Arról van szó, hogy összeszedett sok-sok ezer homárt, összezúzza, és kivonja a mirigyváladékukat, és éppen be akarja injekciózni a Vera Dalrymple hátgerincébe, amikor Jack Frobisher bejut a házba, és megakadályozza.
- De miért tesz ilyet?
- Mert nem akarja, hogy a lányt, akit szeret, homárrá változtassák.
- Úgy értjük - mondtuk erre -, hogy vajon a professzor miért akarja homárrá változtatni a lányt?
- Megharagudott rá.
Ez hihetőnek hangzott, egy darabig el is tűnődtünk rajta. Aztán a társaság egy tagja egyet nem értése jeléül megcsóválta fejét.
- Nem szeretem az ilyen históriákat - mondta. - Nem életszerűek, szerintem.
- Bocsánatot kérek - szólalt meg egy hang. Ebből tudtuk meg, hogy Mr. Mulliner megérkezett körünkbe.
- Elnézést, hogy beleszólok a beszélgetésbe, amely talán magánjellegű is lehet - mondta Mr. Mulliner -, de véletlenül meghallottam a legutóbbi megjegyzéseket, és ön, uram, olyan tárgyat említett, amelyről szilárd nézeteim vannak - nevezetesen azt a kérdést, hogy mi életszerű, és mi nem az. Honnan tudhatnánk a magunk behatárolt tapasztalataival választ adni erre a kérdésre? Amennyit mi tudunk, attól akár ebben a percben is fiatal nők százai lehetnek részesek a homárrá válás folyamatában.

- Elnézést kérek a hevességemért - folytatta Mr. Mulliner -, de sok kellemetlenséget okozott már nekem a napjainkban oly elterjedt szkeptikus világfelfogás. Még olyan emberekkel is találkoztam, akik Wilfred öcsém történetét sem hiszik el, csupán azért, mert kissé eltér az átlagember tapasztalatainak fősodrától.

Mr. Mulliner meglehetősen felindult; rendelt is egy forró whiskyt egy karika citrommal.

- Mi történt az öccsével, Wilfreddel? Homárrá változott?

- Nem - jelentette ki Mr. Mulliner, tiszta kék szemét a kérdezőre függesztve -, nem változott homárrá. Semmiből sem állna azt mondanom, hogy homárrá változott, de gyakorlatommá tettem - és mindig is ragaszkodni fogok e gyakorlathoz -, hogy csak a tiszta igazat mondom. Az öcsém, Wilfred egyszerűen csak egy különös kalandot élt át.

Az öcsém, Wilfred (mondta Mr. Mulliner) volt a család esze. Már gyerekkorában állandóan vegyszerekkel barkácsolt, az egyetemen minden idejét kísérletezéssel töltötte. Az eredmény az lett, hogy már fiatalon megalapozott hírnévre tett szert a szakmában a Mulliner Varázscsodái néven ismert termékcsoport feltalálójaként; eme összefoglaló elnevezés alá tartozik a Hollószárny és a Cigánylány arckrém, a Havasi Gyopár arcvíz és számos egyéb készítmény, amelyek egy része kimondottan piperecikknek készült, mások gyógyhatásúak: a test eredendő, természetes rázkódtatásainak enyhítésére szolgálnak.

Természetesen nagyon elfoglalt ember volt, teljesen elmerült a munkájában, én pedig ennek tulajdonítom azt a tényt, hogy bár - mint minden Mulliner, ő is - feltűnő személyes vonzerőt mondhatott magáénak, úgy érte meg harmincegyedik életévét, hogy szívügyekben teljesen tapasztalatlan maradt. Emlékszem, egyszer azt mondta nekem, hogy egyszerűen nincs ideje lányokra.

De hát előbb-utóbb mindannyian elbukunk, és ezek az erős, célra irányult emberek nagyobbat szoktak bukni, mint bárki más.

Egy rövid cannes-i üdülés alatt megismert egy hölgyet, Miss Angela Purdue nevűt, aki vele egy szállodában lakott, és teljesen levette a lábáról.

Vidám, sportos leány volt; magától Wilfredtől tudom, hogy egészséges, napbarnított arcbőre volt az, ami először megragadta. Sőt Miss Purdue-val is közölte ugyanezt, amikor, nem sokkal a lánykérés és a boldogító igen után Miss Purdue a maga kislányos módján megkérdezte, mi volt az, ami miatt beleszeretett.

Milyen kár - jegyezte meg a válasz hallatán -, hogy a barnaság olyan hamar lekopik. Bárcsak lenne valami mód arra, hogy megmaradjon.

Wilfred még ebben a pillanatban, a legszentebb érzemények közepette sem feledte, hogy üzletember.

Tehetnél egy próbát a Mulliner-féle Cigánylány arckrémmel - mondta. - Kétféle kiszerelésben kapható, egy kisebbik (félkoronás) tégelyben, illetve egy nagyobb tégelyben, amelynek az ára hét shilling és hat penny. A nagyobbik három és félszer annyi arckrémet tartalmaz, mint a kicsi. Éjszakára, lefekvés előtt hordjuk fel kis szivacs segítségével. Számos főrangú személy tanúsítványával, amelyek minden jóhiszemű érdeklődő által az irodában megtekinthetők.

- És ez tényleg jó?

- Én találtam fel - felelte Wilfred egyszerűen.

A lány imádattal tekintett reá.

- Mennyire ügyes vagy! Minden lány büszke lehetne, ha hozzád mehetne feleségül.

- Ó, ugyan... - szólt Wilfred, és szerényen legyintett.

- A gyámapám akkor is szörnyen ki lesz borulva, amikor megtudja, hogy eljegyeztük egymást.

- Miért?

- Tudod, amikor a nagybátyám meghalt, én örököltem a Purdue-milliókat, és a gyámapám mindig azt akarta, hogy a fia, Percy felesége legyek.

Wilfred gyengéden megcsókolta, és dacosan fölnevetett.

- Zsö man fis dö szölá - vetette oda foghegyről, franciául. - Fütyülök rá.

Ám néhány héttel azután, hogy visszatért Londonba, ahová a lány korábban érkezett meg, alkalma nyílt, hogy felidézze mátkája szavait. A dolgozószobájában ült, és egy olyan készítmény összetételén elmélkedett, amely meggyógyíthatja a kanáriknál jelentkező pípet, amikor névjegyet hoztak be neki.

Sir Jasper ffinch-ffarrowmere báró - olvasta. A név semmit sem mondott neki.

- Kísérje be az urat - mondta. Rendkívül testes férfi lépett be, az arca széles és rózsás. Wilfred érezte, hogy ennek az arcnak természetes kifejezése a jovialitás, ezúttal azonban komor volt.

- Sir Jasper Finch-Farrowmere? - kérdezte Wilfred.

- ffinch-ffarrowmere - helyesbített a látogató, akinek érzékeny füle felfedezte a nagy kezdőbetűket.

- Ó, igen. Két kis f betűvel írja.

- Négy kis f betűvel.

- És minek köszönhetem a kitüntető látogatást...?

Angela Purdue gyámja vagyok.

- Tiszteletem. Megkínálhatom egy whiskyvel?

- Köszönöm, nem kérek. Sohasem iszom. Megfigyeltem, hogy az alkoholtól felszökik a testsúlyom, úgyhogy leszoktam róla. Ugyanígy leszoktam a vajról, a burgonyáról és mindenféle levesről... - Itt abbahagyta, és tekintetében kihunyt a csillogás, amely minden kövér emberre jellemző, ha a fogyókúrájáról beszél -, de ez nem udvariassági látogatás, nem akarom tartalmatlan fecsegessél rabolni az idejét. Üzenetet hoztam önnek, Mr. Mulliner. Angelától.

- Édes szívem! - szólt Wilfred. - Sir Jasper, én napról napra fokozódó szenvedéllyel szeretem azt a lányt.
- Csakugyan? - kérdezte a báró. - Nos, én azért jöttem, hogy közöljem: annak vége.
- Micsoda?
- Vége. Azért küldött, hogy megmondjam: átgondolta a dolgot, és fel akarja bontani az eljegyzést.

Wilfred szeme összeszűkült. Nem felejtette el, mit mondott Angela: hogy ez az ember a fiával akarja összeházasítani. Vasvilla-tekintettel nézte látogatóját, többé már nem tévesztette meg a férfi látszólagos nyájassága. Túl sok olyan detektívhistóriát olvasott, amelyben a kövér, jó kedélyű, rózsás arcú férfiról kiderült, hogy emberbőrbe bújt dúvad; a látszat őt már nem téveszthette meg.
- Igen? - kérdezte hidegen. - Én ezt inkább személyesen Miss Purdue ajkáról szeretném hallani.
- Ő látni sem akarja magát. Számítottam azonban erre a reakcióra az ön részéről, ezért hoztam tőle egy levelet. Megismeri az írását?

Wilfred átvette a levelet. A kézírás valóban Angeláé volt, ehhez nem fért kétség, és a szavak jelentése félreérthetetlen. Ennek ellenére kemény volt a mosolya, amikor visszaadta az üzenetet.
- Kényszer hatása alatt is lehet levelet írni - jegyezte meg.
A báró arca rózsaszínűről mályvára sötétedett.
- Mit akar ezzel mondani, kérem?
- Amit mondtam.
- Azt akarja inszinuálni, hogy...
- Igen, azt.
- Bah!
- Bah, aki mondja! - vágott vissza Wilfred. - És ha tudni akarja, mit gondolok, maga szerencsétlen fflótás, hát szerintem a maga neve is nagy F betűvel kezdődik, mint akárki másé.

A megjegyzés az elevenjébe vágott; a báró sarkon fordult és kiment a szobából, egyetlen szó nélkül.

Wilfred Mulliner életét a vegytani kutatásoknak szentelte ugyan, de nem volt álmodozó jellem. Ha a szükség úgy kívánta, arra is képes volt, hogy a cselekvés embere legyen. Látogatója alig távozott, ő máris útnak eredt; célja a St. James's park környéke, ott is a híres vegyészklub, a Göreb volt. Itt fellapozta Kelly híres művét, a Nagy Családok Almanachját, amelyből megtudta Sir Jasper lakcímét: ffinch Hall, Yorkshire. Csak ezt akarta tudni. Úgy gondolta: Angelát ott, ffinch Hallban tartják fogva.

Afelől ugyanis semmi kétsége sem volt, hogy a lányt valahol fogva tartják. Biztos volt abban is, hogy azt a levelet Angela fenyegetés hatására írta. A kézírás az övé, de azt Wilfred nem volt hajlandó elhinni, hogy a benne foglalt kifejezésekért és érzelmekért is ő lenne a felelős.

Eszébe jutott, hogy olvasott egy elbeszélést, amelyben a női főszereplőt azzal vették rá bizonyos cselekedetekre, amelyeket egyébként esze ágában sem lett volna még csak megfontolni sem, hogy valaki egy palack vitriollal állt a háta mögött. Lehet, hogy ez a gaz báró is ezt tette Angelával.

Számításba véve ezt az eshetőséget, nem hibáztatta a lányt azért, amit róla, Wilfredről írt az üzenet második bekezdésében. Azt sem rótta fel neki, hogy a levelet így írta alá: „Üdvözlettel, A. Purdue". Ha egy kifinomult és érzékeny leányt bárók fenyegetnek azzal, hogy vitriolt öntenek a nyakába, teljesen természetes, hogy a leány nem tudja megválogatni a szavait. Az ilyesmi szükségszerűen akadályozza a megfelelő kifejezés megtalálását.

Aznap délután Wilfred már a vonaton ült, úton Yorkshire felé. Aznap este már a ffinch Címer fogadóban tartózkodott, abban a faluban, amelynek Sir Jasper volt a földesura. Aznap éjjel pedig

a ffinch Hall kertjében osont nesztelenül a ház körül, és fülelt minden kiszűrődő hangra.

És osonás közben megütötte fülét egy hang, amely az egyik emeleti ablakból eredt; a hallatán Wilfred Mulliner szoborrá merevedett, és keze ökölbe szorult, hogy az ízületeken fehér lett a bőr.

Egy nő zokogásának hangja volt.

Wilfred álmatlanul töltötte az éjszakát, de reggelre kieszelte a cselekvési tervet. Senkit sem fogok untatni azzal, hogy elmesélem, milyen óvatosan, milyen apró lépések során ismerkedett meg Sir Jasper inasával, aki a helyi kocsma törzsvendége volt, és milyen lassanként, fokról-fokra férkőzött a bizalmába, baráti szavak és sör segítségével. Legyen elég annyi, hogy Wilfred körülbelül egy hét múlva megvesztegetés árán rávette ezt az embert, hogy egy nagynénikéje betegségére hivatkozva váratlanul kérjen szabadságot, maga helyett pedig, hogy gazdájának kényelmetlenséget ne okozzon, helyettesként ajánlja be az unokatestvérét.

Ez az unokatestvér, mint önök is kitalálták, maga Wilfred volt. Csakhogy ez a Wilfred nagyban különbözött a sötét hajú, rendezett külsejű ifjú kutatótól, aki alig néhány hónapja forradalmasította a vegytan tudományát, bebizonyítva, hogy H20+b3g4Z7-m9z8=g6f5p3x. Mielőtt Londonból elutazott volna e titkos vállalkozásra, melyről előre tudta, hogy veszélyes lesz, Wilfred óvintézkedésként betért egy jól ismert jelmeztárba, és vörös parókát vásárolt. Vett egy kék szemüveget is, de a vállalt szerephez ez természetesen fölösleges lett. A kék szemüveges inas a legnaivabb báróban is óhatatlanul gyanakvást keltene. Wilfred tehát csak annyit tett előkészületként, hogy föltette a parókát, bajuszát leborotválta, és arcán Cigánylány arckrémből vékony bevonatot alkalmazott. Ezek után útnak indult a ffinch Hall felé.

Kívülről szemlélve ffinch Hall azok közé a komor, barátságtalan udvarházak közé tartozott, amelyek látszólag csak azért vannak a világon, hogy bennük szörnyű bűntettek kerüljenek elkövetésre. Wilfred előző látogatása rövid volt ugyan a kastély parkjában, de ezalatt is legalább fél tucat olyan helyet vett észre, amelyek hiányosnak tűntek a rendőrség által fölfedezett hulla lelőhelyét jelző X nélkül. Olyanfajta ház volt ez, ahol hollók kárognak az előkertben a birtok örökösének közelgő halálát jelezve, éjszaka pedig sikolyok hangzanak fel a rácsos ablakok mögött.

Az épület belseje sem volt derűsebb. Ami pedig a házi cselédséget illeti, annak tagjai még annál is kevésbé keltettek derűt, mint bármi egyéb a birtokon. Összesen két személyből állt: az egyik a koros szakácsnő volt, aki az üstjei fölé hajolva olyan benyomást keltett, mintha egy utazó színtársulat tagjaként a Macbeth előadásával turnézna az északi kisvárosokban; a másik Murgatroyd, a komornyik: nagydarab, baljós külsejű férfi, akinek fél szemét kötés takarta, a másik szeme gonosz fénnyel villogott.

Az adott körülmények között sokan elbátortalanodtak volna. Nem úgy Wilfred Mulliner. Nemcsak azért, mert mint minden Mulliner, ő is bátor volt, mint egy oroszlán, hanem mert számított is ilyesmire. Végezte a munkáját, nyitva tartotta a szemét, és igyekezete hamarosan elnyerte jutalmát.

Egy napon, midőn a félhomályos folyosón ólálkodott, észrevette, hogy Sir Jasper felfelé jön a lépcsőn, megrakott tálcával kezében. A tálcán néhány szelet pirítós, fél ü. fehér bor, párolt zölds., valamint egy letakart tálon valami, amiről Wilfred alapos szimatolás során megállapította, hogy bizonyára borjúsült.

A sötétben lopakodva követte a bárót a ház legfelső szintjére. Sir Jasper megállt egy ajtó előtt a másodikon. Kopogott. Az ajtó

megnyílt, kinyúlt egy kéz, a tálca eltűnt, az ajtó becsukódott, a báró távozott.

Wilfred ugyanezt tette. Látta, amit látni akart, kiderítette, amit ki akart deríteni. Visszatért a személyzeti traktusba, és Murgatroyd sötét pillantása kíséretében hozzáfogott terve megformálásához.

- Merre járt? - szögezte neki a kérdést a komornyik gyanakodva.

- Hát... Erre is, meg arra is - felelte Wilfred remekül színlelt könnyedséggel.

Murgatroyd fenyegető pillantást lövellt felé.

- Maga csak maradjon a helyén - morogta rekedten. -Vannak dolgok ebben a házban, amiket jobb nem látni.

- Aha! - helyeselt a szakácsnő, és egy hagymát vetett az üstbe.

Wilfred önkéntelenül összeborzongott.

De még borzongás közben is érzett némi megkönnyebbülést. Legalább nem éheztetik a kedvesét. A borjúsültnek olyan finom illata volt, hogy az ritkaság, márpedig ha a koszt mindig ezen a szinten mozog, akkor a lánynak az ellátásra nem lehet panasza.

Megkönnyebbülése azonban mulandónak bizonyult. Mit jelenthet - kérdezte önmagától - holmi borjúsült annak a leánynak, akit egy komor vidéki udvarház lezárt szobájában tartanak fogva, és házasságra kényszerítik egy olyan férfival, akit nem szeret? Gyakorlatilag mit sem. Ha a szív szenved, a borjúsült csupán enyhet adhat, gyógyulást nem. Wilfred bőszülten nézett szembe a ténnyel, hogy bármi történjék, néhány nap is eltelik, mire megtalálja annak a lezárt szobának a kulcsát, és szerelmét elmenekítheti a szabadság és a boldogság felé. A terv megvalósulásának útjában egyetlen akadály állott: az a nyilvánvaló tény, hogy igen nagy nehézségeket kell leküzdenie, mire megtalálja a kulcsot. Aznap este, míg munkáltatója vacsorázott, Wilfred alaposan átkutatta a szobáját. Semmit sem talált. Kénytelen volt levonni a következtetést, hogy a kulcsot a báró mindig magánál tartja. Akkor hogyan szerezze meg? Nem

túlzás, ha azt mondom, hogy Wilfred tanácstalan volt. Briliáns agya, amely nemrég lázba hozta a tudomány világát, amikor felfedezte, hogy ha friss, erős oxigént alaposan összekeverünk káliummal, hozzáadunk egy késhegynyi trinitrotoluolt meg egy löttyintésnyi érett brandyt, az eredményt Amerikában rekeszenként százötven dollárért el lehet adni pezsgőnek - ez az agy most beismerte, hogy nem képes megtalálni a megoldást.

Morbid vállalkozás lenne, ha elemezni akarnánk, mit érzett a fiatalember, miközben a következő hét elvánszorgott. Az élet természetesen nem lehet csupa napfény; az efféle, életből merített történetek megkövetelik, hogy az ember az árnyékra és a fényre egyenlő figyelmet fordítson, de unalmas lenne, ha részletesen elmondanám önöknek, milyen lelki gyötrelmek sújtották Wilfredet, ahogy teltek-múltak a napok, és megoldás nem mutatkozott. Önök valamennyien intelligens emberek, el tudják képzelni, mit érezhetett egy szenvedélyes természetű, fülig szerelmes fiatal férfi, tudván, hogy a leány, akit szeret, tömlöcben senyved, ha az emeleten is, és ő képtelen kiszabadítani.

A szeme beesett. Arccsontja kiállt. Lefogyott. Oly szembetűnő mértékű volt külseje megváltozása, hogy Sir Jasper ffinch-ffarrowmere egy este leplezetlen irigységgel szóvá is tette.

- Hogy az ördögben van az, Straker - mondta, mert Wilfred ezen az álnéven szerepelt a háznál -, hogy maga ilyen sovány tud maradni? A heti könyvelés alapján annyit fogyaszt, mint egy kiéhezett eszkimó, és mégsem hízik. Én meg nemcsak hogy a vajról és a burgonyáról szoktam le, de most már minden este lefekvés előtt forró citromlét iszom cukor nélkül; és az ördögbe is - tette hozzá, mert mint a bárók általában, ő sem válogatta meg a szavait -, ma reggel, amikor megmértem magam, kiderült, hogy megint fölszedtem tizenhét dekát. Mivel magyarázza ezt?

- Igenis, Sir Jasper - felelte Wilfred gépiesen.

- Mi az ördög az, hogy Igenis, Sir Jasper?
- Nem, Sir Jasper.
A báró panaszosan szuszogott.
- Alaposan tanulmányoztam ezt a kérdést - mondta -, és ez a világ hét csodája közül az egyik. Látott már maga kövér inast? Persze hogy nem látott. De más sem. Kövér inas nem létezik. Pedig alig akad olyan pillanat a nap folyamán, amikor az inas nem eszik. Felkel fél hétkor, hétkor már kávét és vajas pirítóst fogyaszt. Nyolckor reggelizik: zabkása, tejszín, tojás, szalonna, lekvár, kenyér, vaj, aztán még több tojás, még több szalonna, még több lekvár, még több tea, még több vaj, majd egy szelet hideg sonkával és szardíniával fejezi be. Tizenegykor villásreggelit vesz magához: kávét tejszínnel, és még több kenyeret még több vajjal. Egy órakor bőséges ebéd következik... mindenféle laktató ennivaló és rengeteg sör. Ha hozzáfér a portóihoz, portóit is iszik. Háromkor nassol valamit. Négykor is. Ötkor tea, vajas pirítóssal. Hétkor vacsora, alkalmasint magas burgonyatartalommal, és persze megint rengeteg sör. Kilenckor még csipeget valamit. Fél tizenegykor ágyba bújik, de visz magával egy pohár tejet és némi kekszet egy tányéron, nehogy éjszaka éhen maradjon. De mégis karcsú marad, mint a venyige, én meg hiába diétázom már évek óta, száz kiló felé közeledem, és a tokám épp mostanában duplázódik meg. Rejtélyes dolgok ezek, Straker.
- Igenis, Sir Jasper.
- Mondok én magának valamit - jelentette ki a báró. - Hozatok Londonból egy olyan egyszemélyes házi gőzfürdőt, és ha az sem használ, akkor feladom.
A házi gőzfürdő időre megérkezett és kicsomagolásra került; mintegy három nappal később a személyzeti traktusban borongó Wilfredet ábrándozásából Murgatroyd rezzentette fel.
- Halló - szólt Murgatroyd -, ébresztő. Sir Jasper hívja magát.

- Hogy hív engem? - kérdezte Wilfred, és egy rándulással magához tért.
- Nagyon hangosan - morogta a komornyik.
És csakugyan. A ház felső régióiból éles rikkantások sorozata hallatszott: egyértelműen egy végveszélyben lévő ember segélykiáltásai. Wilfred nem szívesen avatkozott volna be a folyamatba, amely a jelek szerint munkaadójának kínhalála volt, de lelkiismeretes ember lévén kötelességei közé tartozott, hogy amíg e baljóslatú házban tartózkodik, elvégezze a munkát, amiért fizetik. Felsietett a lépcsőn, és Sir Jasper hálószobájába lépve a báró rákvörös fejét pillantotta meg, amelyet a házi gőzfürdő kabinja szabadon hagyott.
- Hát ideért végre! - kiáltotta Sir Jasper. - Mondja, amikor az imént bezárt ebbe az átkozott készülékbe, mi a nyavalyát csinált vele?
- Semmit azon kívül, amit a géphez mellékelt füzet előír, Sir Jasper. Az útmutatást követve az A pálcát bevezettem a B horonyba, rögzítettem a C retesszel...
- De valahogy mégis elbarmolta. Beragadt. Nem bírok kijönni.
- Nem bír kijönni? - kiáltotta Wilfred.
- Nem. És most már sokkal nagyobb a hőség ebben a szemétben, mint a pokol tornácán. - Elnézést kell kérnem Sir Jasper szóhasználata miatt; tudjuk, milyenek a bárók. - Ropogósra fogok sülni.
Egy pillanat alatt mintha fénycsóva ragyogott volna Wilfred Mullinerre.
- Kiszabadítom önt, Sir Jasper...
- De igyekezzen!
- Egy feltétellel. - Wilfred átható tekintete fogva tartotta Sir Jasper pillantását. - Előbb meg kell kapnom a kulcsot.
- Nincs semmiféle kulcs, maga idióta. Nincs is bezárva. Csak bekattan, ha azt a D izét betolja az E hogyishívjákba.

- Nekem annak a szobának a kulcsa kell, ahol Angela Purdue-t fogva tartja.
- Mi az ördögről beszél? Jaj!
- Megmondom, miről beszélek, Sir Jasper ffinch-ffar-rowmere. Én Wilfred Mulliner vagyok!
- Ne hülyéskedjen! Wilfred Mullinernek fekete a haja. A magáé meg vörös. Nyilván valaki másra gondol.
- Ez paróka - szólt Wilfred. - Clarksontól. - Ujjával megfenyegette a bárót. - Amikor fejébe vette ezt a gálád tervet, Sir Jasper ffinch-ffarrowmere, nem gondolt arra, hogy Wilfred Mulliner éber tekintettel figyeli minden mozdulatát! Kezdettől fogva gyanítottam, mit forral. És most eljött a pillanat, hogy keresztülhúzzam a számításait. Ide a kulcsot, maga féreg!
- fféreg - helyesbített Sir Jasper automatikusan.
- Kiszabadítom a kedvesemet, elviszem e rettenetes házból, és különleges hatósági engedéllyel nőül veszem, mihelyt ez a törvények szerint megvalósítható.

Hiába minden szenvedés, Sir Jasper ajkát kísérteties kacaj hagyta el.
- Úgy gondolja?
- Úgy!
- Úgy gondolja!
- Ide a kulcsot!
- Nincs nálam a kulcs, maga tökfej. Az ajtóban van.
- Haha!
- Hiába haházik. Az ajtóban van. Belül. Az Angela felőli oldalon.
- No, majd pont! De nem érek rá pazarolni az időt. Ha nem adja ide a kulcsot, fölmegyek, és betöröm az ajtót.
- Csak rajta! - A báró ismét fölnevetett, mint gyötrött lélek. - Aztán megnézheti, Angela mit fog szólni hozzá.

Wilfred semmit sem értett ebből a legutóbbi megjegyzésből. Úgy gondolta, pontosan tudja, hogy Angela mit fog szólni. Elképzelte, hogy a mellére borulva pityereg, és azt hüppögi:

tudta, hogy el fog jönni érte, és egy pillanatra sem rendült meg a belé vetett hite. Az ajtó felé indult.
- Hé! Nem enged ki innen?
- Mindjárt - szólt Wilfred. - Ne heveskedjen. - Felrohant a lépcsőn.
- Angela! - kiáltotta, ajkát az ajtó deszkájához illesztve. - Angela!
- Ki az? - válaszolta bentről a jól ismert hang.
- Én vagyok... Wilfred. Be fogom törni az ajtót. Vigyázz, állj el az útból!

Tett néhány lépést hátrafelé, majd az ajtónak vetette magát. Hatalmas reccsenés, a zár engedett. Wilfred kóválygva belépett, és egy teljesen sötét szobában találta magát. Nem látott semmit. Angela, hol vagy?
- Itt vagyok. Szeretném tudni, te miért vagy itt, azok után, amiket a levélben írtam. Egyes férfiak - folytatta különös, hideg hangon - úgy látszik, képtelenek megérteni a célzást.

Wilfred megtántorodott, és el is esett volna, ha meg nem kapaszkodik a homlokában.
- A levélben? - hebegte. - Csak nem gondolod komolyan, amit abban a levében írtál?
- Minden szót komolyan gondoltam, és bárcsak még többet írtam volna.
- De... de... de... De hát nem szeretsz, Angéla?
Hideg, gúnyos nevetés csendült a szobában.
- Szeretni? Téged? Azt az embert, aki a Mulliner-féle Cigánylány arckrémet ajánlotta nekem?
- Miről beszélsz?
- Megmutatom, miről beszélek. Wilfred Mulliner, nézd meg, mit műveltél!

Hirtelen fény árasztotta el a szobát. És kezét a villany-kapcsolón tartva ott állt Angela - gyönyörű, királynői termet,

akinek sugárzó szépségén a legszigorúbb kritikus is csupán egyetlen hibát fedezhetett volna fel: azt, hogy foltos.

Wilfred imádattal bámulta. A lány arca részint barna volt, részint fehér, hótiszta nyakán barna területek voltak láthatók, mint ujjlenyomatok a közkönyvtár némelyik könyvének lapjain; a fiatalember azonban úgy vélte: soha életében ilyen szépséget még nem látott. Szívesen karjába zárta volna, csakhogy Angela tekintete elárulta: okvetlenül behúzna neki egyet, ha megpróbálná.

- Úgy van - folytatta -, ezt tetted velem, Wilfred Mulliner... te és az a szörnyű kotyvalék, amit Cigánylány arckrémnek nevezel. Nézd meg ezt a bőrt, amelyet úgy szerettél megérinteni! Megfogadtam a tanácsodat, és a nagyobbik tégelyből vettem egyet hét shilling hat pennyért, most nézd meg az eredményt! Alig huszonnégy órával az első alkalmazás után elmehettem volna bármelyik vurstliba mutogatni magam, mint a Pöttyös Hercegnő a Fidzsi-szigetekről. Ide menekültem, gyerekkorom helyszínére, hogy elrejtőzzem. És a legelső dolog, ami fogadott - itt elcsuklott a hangja -, az volt, hogy a kedvenc vadászkopóm megijedt tőlem, és darabokat akart kiharapni az etetőtáljából, a kis ölebem, Ponto, akit könyökkora óta neveltem, csak egy pillantást vetett az arcomra, és most az állatorvos kezében van, az sem biztos, hogy valaha felépül. És te voltál az, Wilfred Mulliner, aki rám hoztad ezt az átkot!

Sok férfi összeroskadt volna e kemény szavak súlya alatt, de Wilfred Mulliner csak végtelen együttérzéssel és megértéssel mosolygott.

- Nincs ezzel semmi baj - mondta. - Szólhattam volna, szívem, hogy ez néha előfordul olyanokkal, akiknek a bőre kivételesen érzékeny és finom textúrájú. Gyorsan orvosolható a Mulliner-féle Havasi Gyopár tinktúrával, a közepes flakon négy shilling.

- Wilfred! Igaz ez?

- Tökéletesen, szívem. Ez minden, ami közöttünk áll?
- Nem! - szólalt meg egy mennydörgő hang.
Wilfred fürgén hátrafordult. Sir Jasper ffinch-ffarrow-mere állt az ajtóban. Egyetlen fürdőlepedőt viselt, és ami abból kilátszott, az mind élénk karmazsinvörös volt. Mögötte Murgatroyd, a komornyik tűnt fel, és egy lovaglókorbáccsal játszadozott.
- Rám nem számított, mi?
- Természetesen - felelte Wilfred komolyan - nem számítottam arra, hogy hölgytársaságban ilyen öltözékben látom.
- Ne foglalkozzon az öltözékemmel. - Sir Jasper megfordult. - Murgatroyd, tegye a dolgát!
A komornyik ijesztően ádáz arccal belépett a szobába.
- Hagyja abba! - sikoltotta Angela.
- Még el sem kezdtem, kisasszony - mondta a komornyik tisztelettudóan.
- Nem bánthatja Wilfredet. Ő a szerelmem.
- Micsoda!? - kiáltotta Sir Jasper. - Azok után, ami történt?
- Igen. Mindent megmagyarázott.
A báró pipacsvörös homloka ráncba szaladt.
- Lefogadom, azt nem magyarázta meg, hogy miért hagyott ott megfőni abban a pokoli gőzben. Már füstfelhők szálltak fel belőlem, amikor Murgatroyd, ez a derék fickó meghallotta a kiáltásaimat, odajött, és kiszabadított.
- Bár nem az én dolgom lett volna - tette hozzá a komornyik.
Wilfred rezzenéstelenül állta a báró tekintetét.
- Ha - jelentette ki - szedné a Mulliner-féle Nádszál karcsúsítót, az elhízásra kifejlesztett, közismert ellenszert, akár tabletta formájában, dobozonként három shillingért, akár cseppekben, amely esetben öt shilling hat penny egy palack, nem lenne szükség arra, hogy gőzben forrázza magát. A Mulliner-féle Nádszál karcsúsító, amely nem tartalmaz káros vegyi anyagokat, tisztán az egészséget előmozdító gyógynövényekből készül, szavatoltan megszünteti a túlsúlyt, tartósan és utóhatások nélkül,

hetenként egy kilogrammos ütemben. Az arisztokrácia krémje mind ezt használja. A báró tekintetében kihunyt a gyűlölet.
- Ez igaz? - suttogta.
- Az.
- Garantálja?
- Minden Mulliner-féle készítményhez teljes körű garancia tartozik.
- Édes fiam! - kiáltotta a báró, és megrázta Wilfred kezét. - Legyen tiéd a lány - tette hozzá remegő hangon. - Áldásom rátok.

Diszkrét köhintés hangzott fel a háttérben.
- Nem lenne valami - szólalt meg Murgatroyd - lumbágó ellen is, kérem?

A Mulliner-féle Nebáncsvirág balzsam hat napon belül meggyógyítja a legmakacsabb eseteket is.
- Áldja meg az ég, uram - zokogott Murgatroyd. - Hol kapható?
- Minden patikában.
- Különösen a derekam táján szokott elővenni, kérem.
- Hát mostantól majd nem veszi - jelentette ki Wilfred. Mindehhez már nem sokat lehet hozzátenni. Murgatroyd ma a leghajlékonyabb komornyik egész Yorkshire-ben. Sir Jasper testsúlya kilencvenöt kiló alá apadt, és ma már azt fontolgatja, hogy újra elkezd vadászni. Wilfred és Angela férj és feleség, és mint értesültem, ffinch falu ódon templomában sosem csengtek tisztábban az esküvői harangok, mint azon a júniusi délelőttön, amikor Angela a szerelmese felé fordította arcát, melyen a barnaság oly egyenletesen oszlott el, mint egy antik diófa asztalon, és a lelkész kérdésére: „Akarod-e, Angéla, Wilfredet férjedül?" szemérmesen így válaszolt: „Akarom." Ma már két csinos lurkó szülei, a kisebbik, név szerint Percival kollégiumi előkészítőre jár Sussexben, a nagyobbik pedig, név szerint Ferdinand, Etonba.

Mr. Mulliner e ponton kiitta a forró whisky maradékát, búcsút intett és kiment.

Távozását csend követte. A társaság tagjai mélyen elmerültek gondolataikban. Azután valaki felállt. - Hát akkor jóccakát - jelentette ki.

Ezzel jól összefoglalta a helyzetet.

III
A Mulliner-féle bátorító

A falu dalárdája Gilbert és Sullivan *A varázsló* című művét adta elő a Templomi Orgona Alapítvány javára. Amint a Horgásztanya ablakánál ültünk pipázgatva, a közönség pont előttünk haladt el a kis utcán. Dalfoszlányok úsztak fülünkbe, és Mr. Mulliner dúdolni kezdett.

- Úgy ám, csak egy sápadt kispap voltam én... - énekelte Mr. Mulliner olyanfajta orrhangon, ahogy az amatőr énekesek szerint a régi dalokat énekelni kell.

- Figyelemre méltó - folytatta immár rendes hangján -, miként változnak a divatok még a papságon belül is. Manapság alig látni sápadt kispapokat.

- Igaz - helyeseltem. - Többségük izmos fiatalember, akik az iskolájuk csapatában eveztek. Nem hinném, hogy valaha is láttam sápadt kispapot.

- Még nem találkozott az unokaöcsémmel, Augustine-nal?

- Soha.

- A dal leírása tökéletesen illik rá. Tetszeni fog önnek az unokaöcsém, Augustine története.

Abban az időben, amelyről beszélni akarok (mesélte Mr. Mulliner), Augustine unokaöcsém már segédlelkész volt, nagyon fiatal, és a végtelenségig sápadt. Kamaszkorában a magassága

messze meghaladta az erejét, és szerintem a teológián a vadabb diáktársak igencsak pokollá tették az életét; amikor ugyanis Lower Briskett-in-the-Middenbe került, hogy Stanley Brandon tiszteletes úr segítője legyen a lelkek istápolásában, nála szelídebb és jámborabb fiatalembert közel s távol nem lehetett találni. Lenszőke haja és halványkék szeme volt, viselkedése pedig összességében egy szentéletű, ám bátortalan tőkehaléra hasonlított. Röviden: pontosan az a fajta ifjú segédlelkész, aki a jelek szerint oly gyakori volt a nyolcvanas években, vagy hát akkor, amikor Gilbert *A varázslót* írta.

Hivatali feljebbvalójának egyénisége alig vagy egyáltalán nem könnyítette meg, hogy felülemelkedjék eredendő félénkségén. Stanley Brandon tiszteletes hatalmas, izmos, indulatos ember volt, akinek vörös képe és villogó szeme a legkeményebb segédlelkészt is megfélemlítette volna. Brandon tiszteletes nehézsúlyú ökölvívóként ténykedett Cambridge-ben, és Augustine szavaiból úgy vettem ki, állandóan az az eshetőség fenyegetett, hogy az egyházkerület ügyeivel kapcsolatos vitákban is a szorítóban jól bevált módszereket fogja alkalmazni. Emlékszem, Augustine mesélte, hogy egy alkalommal ellentétes álláspontot fogalmazott meg azzal kapcsolatban, miként díszítsék fel a templomot az aratási ünnepségre, és egy pillanatig komolyan attól tartott, hogy a tiszteletes bevisz neki egy jobbhorgot. Valami teljesen banális dologról volt szó - hogy a tök hol mutatna jobban, az oltáron-e vagy az oldalkarzaton, hajói emlékszem -, de több másodpercig úgy tűnt, hogy vér fog folyni.

Ilyen volt Stanley Brandon tiszteletes. Augustine Mulliner szívét mégis éppen ennek a rettentő embernek a leánya ejtette rabul. Milyen igaz, hogy Cupido mindannyiunkból hőst farag.

Jane nagyon kedves lány volt, és éppolyan szerelmes Augustine-ba, mint ő belé. Ám miután egyiküknek sem volt mersze az atya elé állni, hogy közöljék vele a dolgok állását, kénytelenek voltak titkon találkozgatni. Ez bántotta Augustine-t,

aki, Mulliner lévén, az igazságot szerette, és megvetett minden álságot. Egy este, amint a babérfák tövében sétáltak a parókia kertjében, fel is lázadt.
- Kedvesem - szólt Augustine -, nem állhatom tovább ezt a titkolózást. Most rögtön bemegyek a házba, és apádtól megkérem a kezedet.

Jane elsápadt és a fiú karjába csimpaszkodott. Jól tudta, hogy nem az ő kezét, hanem atyja lábát kapná jutalmul, ha őrült tervét valóra váltaná.
- Ne, ne, Augustine! Nem szabad!
- De, kedvesem, nincs más egyenes út.
- Csak ne ma este. Könyörgök, ne ma este!
- Miért ne?
- Mert apám nagyon rossz hangulatban van. Most kapott levelet a püspöktől, amelyben megfeddi őt, mert túl sok hímzéssel díszíti a kazuláját, és ez borzasztóan feldühítette. Tudod, ő meg a püspök iskolatársak voltak, és apám ezt nem tudja elfelejteni. Vacsora közben kijelentette: ha a vén Boko Bickerton azt hiszi, hogy parancsolgathat, ő majd megmutatja neki.
- De hisz a püspök holnap idejön a konfirmációra! - hökkent meg Augustine.
- Igen. Annyira félek, hogy veszekedés lesz belőle! Nagy kár, hogy nem egy másik püspök apa felettese. Apa sosem felejti el, hogy egyszer orrba vágta ezt az embert, mert tintát öntött a gallérjára, és ez sokat levon a szemében a tekintélyéből. Ugye nem szólsz neki ma este?
- Nem szólok - ígérte Augustine, és kicsit megrázkódott.
- És ugye megígéred, hogy amint a szobádba érsz, forró, mustáros lábfürdőt veszel? A harmattól nyirkos a fű.
- Megígérem, édesem.
- Tudod, hogy nem vagy valami erős.
- Nem, nem vagyok erős.
- Szedhetnél valami igazán jó erősítőszert.

- Lehet, hogy azt kéne. Jó éjt, Jane.
- Jó éjt, Augustine.

A szerelmesek szétváltak. Jane visszasurrant a parókiára, Augustine pedig a főutcán lévő barátságos lakosztálya felé indult. Hazaérve az asztalon csomagot pillantott meg, mellette pedig egy levelet.

Közönyösen bontotta ki, a gondolatai egészen másutt jártak.

„ Kedves Augustine!"

Megnézte a levél végén az aláírást. A levelet Angela néni küldte, Wilfred öcsém felesége. Talán emlékszik: elmeséltem, miként találtak egymásra ők ketten. Akkor pedig azt is tudhatja, hogy az öcsém, Wilfred Mulliner volt az a kiváló kutató, aki több más mellett feltalálta a világhírű készítményeket, a Mulliner-féle Hollószárny és a Cigánylány arckrémet, valamint a Mulliner-féle Havasi Gyopár arcvizet. Wilfred és Augustine sosem állt bensőséges kapcsolatban, de Augustine és a nagynénje között mindig is szívélyes jó viszony állt fenn.

Kedves Augustine! (írta Angela Mulliner)
Sokat gondoltam rád mostanában, és nem tudom elfeledni, hogy amikor legutóbb láttalak, mennyire törékenynek és vitaminhiányosnak tűntél. Remélem, vigyázol magadra!

Egy ideje úgy gondolom, szükséged lenne valamilyen erősítőszerre, és szerencsés véletlen folytán Wilfred épp most talált fel valamit, amiről azt mondja, hogy ez a legjobb, amit valaha készített. A neve „Bátorító", és közvetlenül a vörösvértestekre fejti ki hatását. Még nem kapható, de sikerült kicsempésznem egy mintaüvegcsét Wilfred laboratóriumából, próbáld ki azonnal. Szerintem pont erre van szükséged.

Szerető nagynénéd,
Angela Mulliner

U.i: Egy evőkanállal lefekvés előtt és egy evőkanállal reggeli előtt.

Augustine nem volt különösebben babonás ifjú, mégis nagy hatást tett rá a véletlenek összjátéka. Épp azután érkezett meg ez a különös erősítőszer, amikor Jane rámutatott, mekkora szüksége lenne rá. A fiú a sors kezét látta ebben. Felrázta az üveget, kibontotta, töltött magának egy púpozott kanálnyit, és lehunyt szemmel lenyelte.

Örömmel tapasztalta, hogy a gyógyszer egyáltalán nem rossz ízű. Enyhén aromás volt, mint a sherryben elkevert régi csizmatalp. Miután bevette az adagot, teológiai esszéket olvasgatott egy ideig, aztán lefeküdt.

Ahogy a lábát a takaró alá dugta, bosszúsan fedezte fel, hogy Mrs. Wardle, a háziasszonya már megint elfelejtette a forró vizes palackot.

- Ó, az árgyélusát! - méltatlankodott Augustine.

Fölöttébb bosszús volt. Ezerszer megmondta már az asszonynak, hogy fázós a lába, és nem tud elaludni, ha nem melegíti fel. Kiugrott az ágyból, és a lépcső tetejénél termett.

- Mrs. Wardle! - kiáltotta.

Semmi válasz.

- Mrs. Wardle! - bömbölte Augustine olyan hangon, hogy beleremegtek az ablaktáblák, mintha viharos északi szél rázná őket. Eddig a percig mindig félt a háziasszonyától, halkan járt és beszélt a jelenlétében. Ám hirtelen mintha különös erő költözött volna belé. A feje zúgott egy kicsit, de úgy érezte, akár tucatnyi Mrs. Wardle-lal is szembeszáll.

Csoszogó lépések hallatszottak.

- Hát most meg mi kéne? - kérdezte egy ingerült hang.

Augustine felhorkant.

- Megmondom, mi kéne! - ordította. - Hányszor mondtam magának, hogy minden este tegyen forró vizes palackot az ágyamba? Megint elfelejtette, vén tyúkeszű!
Mrs. Wardle döbbenten, harciasan nézett fölfelé.
- Mr. Mulliner, nem vagyok hozzászokva...
- Szájat befogni! - mennydörögte Augustine. - Kevesebb feleselést és több forró vizes palackot várok el magától! Hozza rögtön, vagy holnap felmondok! Hogy verjem abba a beton fejébe, hogy nem maga az egyetlen, aki szobát ad ki a faluban? Ha tovább szájal, átmegyek a szomszédba, ahol megbecsülnek. Forró vizes palackot, de íziben! Egyik lába ott, a másik itt!
- Igenis, Mr. Mulliner! Természetesen, Mr. Mulliner! Egy perc, Mr. Mulliner!
- Tempó! Tempó! - dörögte Augustine. - Mozgás! Mutasson igyekezetet!
- Igen, igen, hogyne, Mr. Mulliner! - felelte lentről a megszeppent hang.

Egy órával később, amikor már majdnem elaludt, egy gondolat ütött szöget Augustine fejébe. Nem bánt egy kissé sprőden Mrs. Wardle-lal? Nem volt a viselkedésében egy leheletnyi tiszteletlenség - már-már nyerseség? De igen, állapította meg bűnbánóan, volt benne. Gyertyát gyújtott, és az éjjeliszekrényén heverő naplójáért nyúlt.

Új bejegyzést fogalmazott.

> *A szelídek pedig öröklik a földet. Kellően szelíd vagyok-e vajon? Jó lenne tudni. Ma este, mikor megfeddtem derék háziasszonyomat, Mrs. Wardle-t, amiért elmulasztott ágyamba forró vizes palackot helyezni, bizony eléggé haragosan szólottam vele. Igaz, alapos okom volt rá, de hibáztam, amikor indulataimat szabadjára engedtem. Megj.: őrizk. ettől.*

A következő nap reggelén azonban egészen másféle érzések támadtak benne. Bevette a reggeli adagot a Bátorítóból, és a naplóbejegyzés láttán alig tudta elhinni, hogy ő maga írta. „Eléggé haragosan"? Még szép, hogy eléggé haragos volt. Ki ne lenne eléggé haragos, ha mogyoróagyúak veszik körül, akik elfelejtik a forró vizes palackot?

Vastag ceruzával, egyetlen lendületes vonással kihúzta a bejegyzést, a margóra pedig sietősen odabiggyesztette: „Sületlenség. Csak azt kapta a vén idióta, amit megérdemelt!" Aztán lement reggelizni.

Elképesztően fittnek érezte magát. El kell ismerni, Wilfred bácsi nem tévedett, ez a szer valóban óriási hatást tesz a vörösvértestekre. Augustine mostanáig azt sem tudta, hogy vannak vörös vértestjei, de most, miközben várta, hogy Mrs. Wardle behozza a rántottáját, érezte, hogy ott táncolnak mindenütt a szervezetében. Mintha duhaj csapatokba verődve ródliznának a hátgerincén. A szemei szikrát szórtak, és a létezés puszta örömében eldalolt néhány taktust a tengeren hajózó élemedett korúakhoz írott himnuszból.

Még akkor is énekelt, amikor Mrs. Wardle bejött az étellel.

- Mi ez? - kérdezte Augustine, és vészjósló tekintettel szemlélte az ennivalót.

- Egy finom rántotta, uram.

- Könyörgök, mit jelent az, hogy finom? Megengedem: lehet, hogy ez a rántotta szeretetre méltó. Lehet, hogy derék, hogy jóindulatú. De ha azt hiszi, hogy alkalmas emberi fogyasztásra, akkor újra át kell gondolnia ezt a nézetet. Menjen vissza a konyhába, jóasszony, és készítsen újat, de ezúttal tartsa szem előtt, hogy maga szállásadónő, nem szénégető. Jelentős, jól felismerhető különbség van a sült tojás és a hamvasztott tojás között. Erre a különbségre, amennyiben továbbra is azt szeretné, hogy a méregdrága szobájának lakója maradjak, igyekezzék a jövőben tekintettel lenni.

A reggeli jó érzés később sem hagyta el Augustine-t, sőt mintha fokozódott volna. Annyira pezsgett benne az energia, hogy szokásától eltérően nem a tűz mellett kuporogva töltötte a délelőttöt, hanem hetykén megdöntve fejébe csapta kalapját, és egészséges gyalogtúrára indult a mezőkön keresztül.

Mikor kipirultan visszatért, olyan kép tárult szeme elé, amely igencsak ritkaságszámba megy Anglia vidéki területein: egy püspököt látott szaladni. Lower Briskett-in-the-Middenben püspököt sem láttak sűrűn, ha pedig mégis, akkor vagy elegáns szolgálati autón közlekedett, vagy méltóságteljesen lépdelt. Ez viszont úgy futott, mintha a derbyt akarná megnyerni; Augustine megállt, hogy magába igya a látványt.

Nagydarab, testes püspök volt, inkább állóképességre, semmint gyorsaságra termett, ennek ellenére elismerésre méltó iramban nyargalt. Lobogó kamáslival suhant el Augustine mellett, majd tanúbizonyságát adta annak, hogy nem egyoldalú, hanem változatos sportemberi képességekkel rendelkezik: hirtelen egy fa felé vette az irányt, és fürgén felmászott az ágai közé. Augustine kiokoskodta, hogy mi adott okot a főpapnak erre a manőverre: a nyomában loholó, ápolatlan, bozontos kutyát kívánta elkerülni. Az eb egy pillanattal azután ért a fához, hogy zsákmánya felmászott; ekkor megállt és ugatott.

Augustine odasétált.

- Egy kis gondja támadt a négylábú barátunkkal, püsi? - kérdezte vidáman.

A püspök lenézett a lombkoronából.

- Fiatalember - szólott -, mentsen meg!

- Semmi aka, semmi dálya! - felelte Augustine. - Bízza csak ide.

Addig a napig reszketett a kutyáktól, ám most nem habozott. Villámgyorsan felkapott egy követ, az állat felé hajította, és vígan kurjantott egyet, amikor eltalálta. A kutya tudta, mikor elég a jóból; mintegy hatvan kilométer per órás sebességgel

elkotródott, a püspök pedig óvatosan lekászálódott, és megszorongatta Augustine kezét.
- Megmentőm! - hálálkodott a püspök.
- Oda se neki - felelte Augustine derűsen. - Mindig örülök, ha segíthetek egy cimborán. Mi, egyháziak, tartsunk össze.
- Egy pillanatra már azt hittem, utolér.
- Kellemetlen egy jószág. Tele durva energiákkal.
A püspök bólintott.
- Nem homályosodott vala meg az ő szeme, sem el nem fogyatkozott vala az ő ereje, Mózes ötödik könyve, 34. fejezet, 7. versszak. Meg tudná mondani, merre találom a parókiát? Félek, hogy kissé letértem az útról.
- Odavezetem.
- Köszönöm. Ám talán bölcsebb, ha nem jön be velem. Egy komoly ügyet kell megvitatnom a vén Kaláccsal - jobban mondva Stanley Brandon tiszteletessel.
- Nekem pedig egy komoly dolgot kell megbeszélnem a lányával. A kertben leszek.
- Ön igazán kiváló fiatalember - állapította meg a püspök útközben. - Ha nem tévedek, maga segédlelkész, ugyebár?
- Jelenleg. De - tette hozzá Augustine, megpaskolva a püspök mellkasát - csak figyelje a röppályámat. Nem is kérek mást, csak figyelje a röppályámat.
- Elhiszem. Ön sokra hivatott, magasra fog jutni.
- Mint ön a fa tetejére, mi? Haha!
- Haha! - nevetett a püspök. - Maga kópé! - tette hozzá, és oldalba bökte Augustine-t.
- Hahaha! - hahotázott Augustine, és hátba vágta a püspököt.
- De félre a tréfát - mondta a püspök, mikor befordultak a parókia kertjébe -, magán fogom tartani a szemem, és gondom lesz rá, hogy gyors előmenetelben legyen része, amit a tehetsége és jelleme révén megérdemel. Komolyan, szavaim súlyának teljes tudatában mondom, drága fiatal barátom: ahogy elbánt azzal a

kutyával, az volt a legtisztább megoldás, amit életemben láttam. Márpedig én mindig szigorúan kimondom az igazat.
- Nagy az igazság, és mindenek felett áll. Ezsdrás 4.41. - mondotta Augustine.

Sarkon fordult és a babérfák felé vette az irányt; ott volt a találkahelyük Jane-nel. A püspök a parókia ajtajához lépett, és becsöngetett.

Bár előre nem beszélték meg a találkát, Augustine mégis csodálkozott, ahogy teltek a percek, és Jane nem jelent meg. Nem tudhatta, hogy apja utasítására a püspök feleségét kellett szórakoztatnia aznap délelőtt; megmutatta neki Lower Briskett-in-the-Midden látnivalóit. A fiatalember negyedóráig várt egyre türelmetlenebbül, és már távozni készült, amikor indulatos kiabálás ütötte meg a fülét a ház felől.

Megállt. A hangok valamelyik földszinti, kertre néző szobából jöttek.

Augustine könnyedén átszaladt a gyepen, és az ablak mellett állva hallgatózott. Az ablak kissé nyitva volt, így tisztán hallhatott mindent. A tiszteletes zengő hangjától visszhangzott a szoba.
- Így állunk? - kérdezte a tiszteletes.
- Így bizony! - felelte a püspök.
- Haha!
- Haha vagy te! Ehhez mit szólsz? - vágott vissza a püspök hevesen.

Augustine egy lépéssel közelebb ment. Jane félelmei nyilvánvalóan megalapozottak voltak: a helyzet kezdett elfajulni a két régi osztálytárs között. Belesett. A tiszteletes hátratett kézzel járkált a szőnyegen, miközben a püspök a kandalló előtt állva, dacosan nézte.
- Ki nevezett ki kazulaszakértővé? - kérdezte a tiszteletes.
- Sose törődj azzal, hogy ki nevezett ki - replikázott a püspök.
- Szerintem azt se tudod, mi az, hogy kazula.

- Igazán?
- Akkor halljam, mi az!
- Kör alakú köpeny, amely a vállon függ, és hímzett, nemritkán arany szállal hímzett minták díszítik. Hiába vitatkozol velem, Kalács, nem tagadhatod, hogy a tiéden túl sok az arany. Én pedig azt tanácsolom, távolíts el belőlük néhányat, különben meggyűlik a bajod.

A tiszteletes szeme dühösen villogott.

- Erről van szó? - vágott vissza. - Hát én akkor se távolítom el, és kész! Erről a pimaszságról is rád ismerek: van képed idejönni és parancsolgatni. Talán elfelejtetted, hogy már akkor ismertelek, amikor még tintás képű nebuló voltál, és ha kedvem tartaná, mesélhetnék egy-két dolgot a múltadból, amin a világ jól szórakozna!
- A múltam nyitott könyv.
- Igazán? - nevetett a tiszteletes gonoszul. - Ki tette a fehéregeret a franciatanár fiókjába?

A püspök összerezzent.

- És a lekvárt ki tette a kollégiumi prefektus ágyába? - vágott vissza.
- Ki nem bírta tisztán tartani a gallérját?
- Ki hordott partedlit? - A püspök hangja, mely olyan volt, akár az orgonaszó, a leghalkabb suttogását is tisztán lehetett hallani mindenütt a hatalmas katedrálisban, most viharként dörgött. - Ki rókázta le a padlót az internátusi vacsorán?

A tiszteletes tetőtől talpig remegett. Pirospozsgás arca mély bíborszínt öltött.

- Te is nagyon jól tudod, hogy valami baj volt azzal a pulykával! - mondta reszkető hangon. - Bárki rosszul lett volna tőle.
- A pulykával az az egy baj volt, hogy túl sokat ettél belőle. Ha a lelked fejlődésére is ugyanannyi figyelmet szenteltél volna, mint a pocakodéra, mostanra - hangoztatta a püspök - akár az én méltóságomat is elérhetted volna.

- Igazán?
- Nem, talán tévedtem. Nincs hozzá elég eszed.
A tiszteletes nevetése hamisan csengett.
- Még hogy ész! Mindenki ismeri a méltóságodat, ahogy hívod, és azt is, hogyan jutottál odáig.
- Mire célzol?
- Püspök vagy. Ne firtassuk, miként lettél az.
- Mire célzol?
- Ahogy mondtam. Ne firtassuk.
- Miért ne firtassuk?
- Azért - felelte a tiszteletes -, mert jobb azt nem firtatni.
A püspök elvesztette önuralmát. Arcát eltorzította a düh, és előre lépett egyet. Ezzel egyidejűleg Augustine könnyedén a szobába szökkent.
- Nahát, nahát, nahát! - mondta Augustine. - Nahát, nahát, nahát, nahát, nahát!
Azok ketten kővé dermedtek. Értetlenül meredtek a behatolóra.
- Ejnye, ejnye! - folytatta Augustine.
A tiszteletes tért magához elsőként. Fenyegetőn meredt Augustine-ra.
- Hogy képzeli, hogy csak úgy beugrik az ablakomon? - üvöltötte. - Mi maga, segédlelkész vagy akrobata?
Augustine szemrebbenés nélkül állta a tekintetét.
- Segédlelkész vagyok - felelte méltóságteljesen, ami igen jól állt neki -, és mint ilyen, nem állhatok tétlenül, nézve, hogy két egyházi feljebbvalóm, akik ráadásul régi iskolatársak, megfeledkezzenek magukról. Nem helyes. Csöppet sem helyes, drága feljebbvalóim.
A tiszteletes az ajkába harapott. A püspök lehajtotta fejét.
- Figyeljenek - folytatta Augustine, miközben átfogta a másik kettő vállát -, borzasztó látnom, ahogy maguk ketten, két ilyen nagyszerű fickó, így civakodnak.
- Ő kezdte - védekezett a tiszteletes mogorván.

- Nem számít, ki kezdte.

Augustine egyetlen mozdulattal elhallgattatta a püspököt, aki szólni próbált.

- Térjenek észre, édes cimboráim! Tiszteljék a vitatkozás szabályait. Próbáljanak egy kis jóindulattal kompromisszumra jutni. Ön azt mondja - fordult Augustine a püspökhöz -, hogy ennek a mi derék barátunknak túl sok aranyhímzés van a kazuláján?

- Azt, és fenntartom.

- Jó, jó, jó. De mit számít - folytatta Augustine békítően - néhány aranyhímzés régi barátok között? Gondolja meg! Ön és a mi nagybecsű tiszteletesünk egy osztályba jártak. Összeköti önöket az Alma Mater szent köteléke. Együtt sportoltak a pályán. Közös hálóteremben aludtak, és tintába mártott nyilakat dobáltak abban az órában, amely a francia nyelv tanulására volt szánva. Mindez semmit sem jelent önöknek? Semmilyen húrt nem pendítenek meg ezek az emlékek? - Esdeklő tekintettel fordult egyiktől a másikhoz. - Tiszi! Püsi!

A tiszteletes elfordult, és a szemét törölgette. A püspök zsebkendőért kotorászott. Szó nem esett.

- Sajnálom, Kalács - mondta végül a püspök elcsukló hangon.

- Nem lett volna szabad így beszélnem, Boko - motyogta a tiszteletes.

- Ami azt illeti - közölte a püspök -, igazad volt az internátusi vacsorával kapcsolatban, tényleg rossz volt a pulyka. Emlékszem, már akkor is mondtam, hogy ilyen állapotban nem lett volna szabad felszolgálni.

- Amikor pedig azt a fehéregeret betetted a franciatanár fiókjába - felelte a tiszteletes -, az egyik legnemesebb szolgálatot tetted az emberiségnek, ami a történelem lapjain feljegyezve áll. Ott, helyben püspökké kellett volna avatniuk!

- Kalács!

- Boko!

Kezet szorítottak.
- Nagyszerű! - állapította meg Augustine. - Akkor minden oké-zsoké?
- Teljesen - biztosította a tiszteletes.
- Ami engem illet, maradéktalanul oké-zsoké - erősítette meg a püspök, és áldozatkészen fordult régi barátjához. - Annyi hímzést viselsz, amennyit akarsz, rendben, Kalács?
- Nem, nem. Belátom, hogy tévedtem. Mostantól, Boko, egyáltalán nem viselek hímzéseket.
- De Kalács...
- Semmi gond - bizonygatta a tiszteletes. - Egyáltalán nem ragaszkodom hozzájuk.
- Remek fickó vagy!
A püspök krákogott, hogy érzelmeit leplezze. Aztán ismét csönd telepedett rájuk.
- Azt hiszem - szólalt meg a püspök -, ideje indulnom, kedves barátom, hogy megkeressem a feleségemet. Ha jól tudom, valahol a faluban van a lányoddal.
- Épp ott jönnek a kocsibejárón.
- Á, igen, látom őket. Bájos teremtés a lányod.
Augustine a vállára csapott.
- Püsikém - kiáltotta -, fején találta a szöget. Ő a legédesebb, legdrágább lány az egész világon. Boldoggá tenne, tiszteletes úr, ha áldását adná arra, hogy azonnal egybekeljünk. Tiszta szívemből szeretem Jane-t, és örömmel közölhetem, hogy érzelmeim viszonzásra találtak. Adja hát az áldását ránk, és én rögtön kiteszem a hirdetményeket.
A tiszteletes akkorát ugrott, mint akit megcsíptek. Mint oly sok lelkipásztornak, neki sem volt túl nagy véleménye a segédlelkészekről, Augustine-t pedig mindig a lenézett osztály átlaga alá sorolta, nem a javához.
- Micsoda? - kiáltotta.

- Csodálatos ötlet! - lelkendezett a püspök. - Ezt nevezem örömteli újságnak.
- A lányomat! - A tiszteletes, úgy tűnt, beleszédült a gondolatba.
- A lányomat adjam egy segédlelkészhez?
- Te is voltál segédlelkész, Kalács!
- Igen, de nem ilyen.
- Nem! - ismerte el a püspök. - Nem voltál ilyen. És én sem. Mindketten sajnálhatjuk. Tudd meg, hogy ez a fiatalember rendkívüli ifjú, a legkiválóbb, akivel valaha találkoztam! Van róla fogalmad, hogy alig egy órával ezelőtt megmentett egy nagy, loboncos, fekete foltos, kunkori farkú kutya elszánt támadásától? Igencsak szorult helyzetben voltam, Kalács, amikor megjelent ez az ifjú, és bámulatos lélekjelenlétről tanúbizonyságot téve, minden dicséretet megérdemlően pontos célzással elhajított egy követ, amely az ebet oldalba találta, s ezáltal elriasztotta.
A tiszteletes heves érzelmekkel küzdött. A szeme kikerekedett.
- Egy fekete foltos kutya?
- Koromfekete foltos. De bizonyára nem feketébbek, mint a szív, amely mögöttük lapul.
- És a segédlelkész tényleg eltalálta?
- Amennyire láttam, pont a lengőbordáit.
A tiszteletes kezet nyújtott.
- Mulliner - mondta -, erről nem tudtam. Az imént tudomásomra hozott tények tükrében habozás nélkül kijelentem, hogy ellenérzéseim megszűntek. A hetvenedvasárnap előtti második vasárnap óta a begyemben van az a kutya. Bokán harapott a folyóparton, amikor épp „Az úgynevezett modern szellemiség néhány riasztó megnyilvánulásáról" című prédikációmat fogalmaztam. Jane a magáé. Örömmel adom az áldásomat. Minden lány boldog lehet egy ilyen férj oldalán.

Elhangzott még néhány érzelemgazdag szó, majd a püspök és Augustine elhagyta a házat. A püspök szótlan volt és merengő.

- Nagyon sokkal tartozom önnek, Mulliner - szólalt meg nagy sokára.
- Nem is tudom - felelte Augustine. - Úgy véli?
- Nagyon sokkal. Megmentett egy szörnyű katasztrófától. Ha akkor nem ugrott volna be az ablakon, hogy közbeavatkozzék, attól tartok, hogy behúztam volna egyet az én kedves, régi barátom, Brandon szeme alá. Borzasztóan felbőszültem.
- A mi jó tiszteletesünk időnként próbára teszi az embert - ismerte el Augustine.
- A kezemet már ökölbe is szorítottam, és épp ütöttem volna, amikor ön megállított. Gondolni sem merek rá, mi történt volna, ha nem tanúsít korát meghazudtoló tapintatot. Talán az egyházból is kitagadtak volna. - Megborzongott a gondolattól, bár az idő enyhe volt. - Soha többé nem mutatkozhattam volna az Athenaeum Klubban. De hagyjuk is ezt - folytatta a püspök, és vállon veregette Augustine-t. - Ne rágódjunk azon, mi történhetett volna. Meséljen önmagáról! A tiszteletes bájos leánya - igazán szereti őt?
- Úgy van, valóban.
A püspök arca elkomorodott.
- Jól gondolja meg, Mulliner - mondta. - A házasság komoly dolog. Ne vesse bele magát meggondolatlanul. Én magam is férj vagyok, és bár kivételes mértékben odaadó hitvestárssal áldott meg a sors, sokszor gondolok arra, hogy mégiscsak a nőtlenség való a férfinak. A nők, Mulliner, furcsák.
- Igaz - felelte Augustine.
- Az én drága feleségem a legjobb asszony. Ahogy mindig is mondtam, a szép asszony a szemnek tetszik, a jó asszony a szívnek tetszik: az egyik ékszer, a másik kincs. Mégis...
- Mégis? - kérdezte Augustine.
A püspök elgondolkozott. Fájdalmas arccal izgett-mozgott, és megvakarta a hátát.

- Azt hiszem - mondta a püspök -, hogy meleg, kellemes napunk van. Igazam van?
- Rendkívül enyhe - helyeselt Augustine.
- Tiszta, napos az idő, amit enyhe nyugati szellő tesz balzsamossá. Mégis, Mulliner, kérem, hogy adjon hitelt a szavaimnak: a feleségem ragaszkodott hozzá, hogy vegyem fel a vastag, téli gyapjú alsóruhámat. Milyen igaz - sóhajtott a püspök -, mint a disznó orrában az aranyperecz, olyan a szépasszony, a kinek nincs okossága. Példabeszédek könyve, 11.21.
- Huszonkettő - helyesbített Augustine.
- Helyesebben huszonkettő. Vastag flanelből van, nekem pedig különösen érzékeny a bőröm. Lekötelezne, kedves barátom, ha megvakarná a derekamat a sétapálcája végével. Azt hiszem, enyhítené az irritációt.
- De hát szegény, drága püsi - felelte Augustine együtt érzőn -, nincs ez jól így.

A püspök szánalmasan ingatta a fejét.
- Nem beszélne ilyen hetykén, Mulliner, ha ismerné a nejemet. Az ő szava ellen nincs apelláta.
- Ugyan már - rikkantotta Augustine vidoran.
Átnézett a fák közt oda, ahol a püspökné Jane kíséretében, kellő mértékű szívélyességet és leereszkedést tanúsítva a lobéliákat szemlélte lornyonján keresztül. - Egy perc alatt elintézem ezt - közölte Augustine.

A püspök megragadta a karját.
- Fiam! Mit akar tenni?
- Csak elbeszélgetek a feleségével, megtárgyalom vele a kérdést, mint értelmes asszonnyal. Vastag téli alsót egy ilyen napon! Abszurdum! - méltatlankodott Augustine.
- Felháborító! Még sosem hallottam ilyen sületlenséget!

A püspök nehéz szívvel nézett utána. Már így is fiaként szerette ezt az ifjút; mély, fájó szomorúság töltötte el, látva, milyen gondtalanul veti magát a végromlás karmai közé. Tudta,

milyen a felesége, ha ellentmondanak neki, légyen akár koronás fő az illető; ez a vakmerő legény pedig csupán segédlelkész. Egy pillanat múlva ránéz a lornyonján keresztül, márpedig Anglia tele van az olyan segédlelkészek kiszáradt maradványaival, akiket a püspökné asszony végigmért a lornyonján keresztül. Őeminenciája sokszor látta, ahogy a püspöki asztalnál összepöndörödnek, mint házatlan csiga a sótól.

A püspök visszafojtotta lélegzetét. Augustine odaért a püspökné hez, aki ezúttal is fölemelte a lomyonját.

A püspök lehunyta szemét, és elfordult. Idővel - úgy érezte, évek teltek el közben - csengő hang kiáltott rá, és amikor visszafordult, Augustine-t látta felé szaladni a fák között.

- Minden rendben, püsi! - újságolta a fiú.

- Minden rendben? - rebegte a püspök.

- Igen. A felesége azt üzeni, bemehet, és átválthat vékony kasmírra.

A püspök megtántorodott.

- De... de... de mit mondott neki? Milyen érveket hozott fel?

- Ó, csak rámutattam, milyen meleg van, és szelíden nyomást gyakoroltam...

- Nyomást gyakorolt!

- Nagyon kedvesen, szívélyesen adta engedélyét. Meghívott, hogy a közeljövőben látogassak el a püspöki palotába.

A püspök megragadta Augustine kezét.

- Fiam - mondta elcsukló hangon -, az nem elég, hogy a palotába látogat. Költözzön oda, a palotába! Legyen a titkárom, Mulliner, és nevezze meg, mennyi fizetést szeretne. Ha házasodni szándékozik, akkor megemelt járandóságra lesz szüksége. Legyen a titkárom, fiam, és állandóan tartózkodjék a közelemben! Évek óta szükségem lett volna olyan emberre, mint ön!

Késő délután ért vissza Augustine a lakosztályába, mert meghívták ebédre a parókiára, ahol ő volt a vidám társaság lelke.

- Levele érkezett, uram - közölte Mrs. Wardle alázatosan.
Augustine elvette a levelet.
- Sajnálattal közlöm, hogy hamarosan elköltözöm, Mrs. Wardle.
- Jaj, kérem! Ha valahogy jóvá tehetném...
- Nem erről van szó. Az történt, hogy a püspök úr felfogadott titkárának, úgyhogy veszem a fogkefémet meg a kamáslimat, és áthurcolkodom a püspöki palotába.
- Nahát, még ilyet! Még a végén magából is püspök lesz egy szép napon.
- Meglehet - felelte Augustine. - Meglehet. De most már szeretném ezt elolvasni.

Felbontotta a levelet. Olvasás közben homlokát a töprengés ráncai barázdálták.

Kedves Augustine!

Azért írok neked sietve, hogy tudassam, nagynénéd a meggondolatlanságával eléggé súlyos hibát követett el.

Az imént közölte velem, hogy tegnap csomagban elküldött neked egy üveggel az új Bátorítóm-ból, amelyet a tudtomon kívül vett magához a laboratóriumomban. Ha előre tájékoztatott volna a szándékáról, elejét vehettem volna egy fölöttébb szerencsétlen tévedésnek.

A Mulliner-féle Bátorítónak két változata van: A és B. Az A enyhe roboráló szer, gyengélkedő emberek felerősítése a célja. A B változat viszont kizárólag az állatvilágban való felhasználásra készült, az indiai külbirtokainkon régóta fennálló igény kielégítésére fejlesztettem ki.

Mint azt nyilván tudod, az indiai maharadzsák kedvenc időtöltése elefánthátról tigrisre vadászni a dzsungelben; e vadászatokon sokszor okozott gondot, hogy az elefánt nem értett egyet gazdájával abban a kérdésben, hogy mi tekinthető sportnak, mi nem.

Gyakran előfordult, hogy a tigrist megpillantva az elefántok sarkon fordultak, és hazasiettek; az erre való hajlamuk orvoslására dolgoztam ki a Mulliner-féle Bátorító B változatát. Ha az állat reggeli takarmányát egy kávéskanálnyi Bátorító B-vel dúsítják, a legfélénkebb elefánt is hangos trombitálással, aggály nélkül rohamozza meg a tigrist.

Ezért, kérlek, tartózkodj a birtokodba került üveg tartalmának bevételétől.

Higgy nekem!

Szerető nagybátyád,
Wilfred Mulliner

Augustine az üzenet tartalmának megismerése után egy ideig mélyen a gondolataiba temetkezett. Azután felkelt, elfütyült néhány taktust a június huszonhatodikára kijelölt zsoltárból, és kiment a szobából.

Fél órával később sürgöny száguldott végig a távíródrótokon. Ez állt benne:

Wilfred Mulliner, Timpanon-villa,
Alsó-Lossingham, Shropshire

Leveled megkaptam. Küldj azonnal utánvéttel három rekesszel a B változatból. „Áldott lesz a te kosarad és a te sütő tekenőd." Mózes ötödik könyve, 28.5.

Augustine

IV
Püspöki csínytevés

Újabb vasárnap közeledett a végéhez. Amikor Mr. Mulliner belépett a Horgásztanya ivójába, fején a megszokott, viharvert kvékerkalap helyett fényes cilinder ékeskedett. Ebből, valamint komoly, fekete öltözékéből és az ünnepélyes hangból, amelyen forró whiskyt rendelt citrommal, kikövetkeztettem, hogy az esti szertartáson vett részt.
- Jó volt a szentbeszéd? - kérdeztem.
- Egészen jó. Az új segédlelkész prédikált. Szimpatikus fiatalember.
- Ha már szóba hozta a segédlelkészt - vetettem fel -, gyakran gondoltam arra, vajon mi lett az unokaöccsével... akinek a történetét elmesélte a minap.
- Augustine-ra gondol?
- Arra, aki a Bátorítót szedte.
- Az Augustine volt. Nos, örömmel és nem kis meghatottsággal veszem tudomásul - mondta Mr. Mulliner sugárzó arccal -, hogy emlékszik arra a jelentéktelen kis anekdotára, amelyet elmeséltem. Ebben az énközpontú világban az ember történetei nemigen találnak együttérző hallgatóságra. Lássuk csak, hol is hagytuk el Augustine-t?
- A püspök titkára lett, és a palotába költözött.
- Ó, igen. Akkor az ön által megjelölt időpont után mintegy hat hónappal folytatjuk a pályafutását.

Stortford püspökének - mivel ő is, mint egyházunk minden főpapja, rendkívüli mértékben szerette a munkáját - szokása volt, hogy napi teendőinek ellátásához (mesélte Mr. Mulliner) emelkedett, derűs hangulatban fogjon hozzá. Amikor reggelente belépett a dolgozószobájába, hogy intézkedjék a korai postával érkezett ügyekben, általában mosoly ült az arcán, ajkán pedig valamely vidám zsoltár hangjai. De azon a reggelen, amikor történetünk kezdődik, a szemlélő gondterhelt, már-már komor kifejezést fedezhetett volna fel az arcán. A dolgozószoba

ajtajához érve tétovázott, mintha nem lenne kedve belépni, majd látható erőfeszítéssel elszánta magát, és lenyomta a kilincset.
- Jó reggelt, Mulliner fiam! - mondta. Viselkedésében észrevehető volt a zavar.
Augustine derűsen felpillantott a levélhalmazból, amelynek bontogatásával éppen foglalatoskodott.
- Hahó, püsi! Hogy van a lumbágója?
- Érezhetően csillapodott a fájdalom, köszönöm kérdését, Mulliner... Valójában szinte teljesen el is múlt. A jelek szerint jót tesz ez a kellemes idő. Mert ímé a tél elmúlt, az eső elmúlt, elment. Virágok láttatnak a földön, az éneklésnek ideje eljött, és a gerliczének szava hallatik a mi földünkön. Énekek éneke, 2. 12.
- Derék dolog - mondta Augustine. - Hát ezekben a levelekben mostanáig nem sok az érdekesség. A Szent Beowulf in the West lelkésze kérdezi, hogy mit tart ön a hét főbűnről.
- Írja meg, hogy ellenzem.
- Rendicsek.
A püspök gondterhelten simogatta az állát, mintha az erőt gyűjtene valamilyen kellemetlen feladathoz.
- Mulliner - kezdte.
- Igen?
- Most, hogy a „lelkész" szót említette, eszembe juttatott valamit, amit nem hagyhatok említés nélkül, mert egy olyan tárgyat érint, amelyről tegnap eszmét cseréltünk: a Steeple Mummeryben megüresedett lelkészi hivatal ügyét.
- Igen? - élénkült fel Augustine. - Klappolnék oda?
A püspök arcát fájdalom torzította el. Szomorúan megrázta a fejét.
- Mulliner fiam - mondta -, tudja jól, hogy úgy tekintek magára, mint a saját gyermekemre, és ha a kedvem szerint döntenék, pillanatnyi habozás nélkül magának adnám azt a kerületet. Csakhogy nem várt bonyodalom állt elő. Szegény fiam, a feleségem utasításba adta, hogy az egyik unokaöccsének adjam a

posztot. Az a fickó - tette hozzá a püspök - béget, mint a birka, és nem tudja megkülönböztetni a monstranciát a miskulanciától.

Augustine, miként az természetes, pillanatnyi csalódottságot érzett. De Mulliner volt, ráadásul sportember.

- Oda se neki, püsi - mondta kedélyesen. - Megértem. Nem mondom, hogy nem voltak reményeim, de semmi kétség, percek múlva lesz újabb üresedés.

- Tudja, hogy van ez - szólt a püspök, és óvatosan hátranézett, hogy ellenőrizze, csukva van-e az ajtó. Jobb a tető ormán lakni, mint háborgó asszonnyal, és közös házban. Példabeszédek, 21.9.

- A sebes záporeső idején való szüntelen csepegés, és a morgó asszonyember hasonlók. Példabeszédek 27. 15 - helyeselt Augustine.

- Pontosan. Milyen jól megért engem, Mulliner.

- Most találtam valamit - mondta Augustine, és fölemelt egy borítékot -, ami figyelmet érdemel. Egy Trevor Entwhistle nevű szivar írta.

- Igen? Régi iskolatársam. Most ő az igazgató Harchesterben, ahol legelső iskolaéveinket végeztük. Mit ír?

- Érdeklődik, vajon oda tudna-e utazni néhány napra, és leleplezni egy szobrot, amelyet most állítottak Lord Hemel of Hempstead tiszteletére.

- Az is régi iskolatárs. Daginak hívtuk.

- Utóirat is van a lap alján. Azt mondja, még van egy tucattal a 87-es portóiból.

A püspök összeszorította ajkát.

- Ezek a földhözragadt megfontolások nálam nem nyomnak oly sokat a latban, ahogy a jelek szerint Csutak... Trevor Entwhistle tiszteletes képzeli. A kedves, régi iskola hívását azonban nem háríthatjuk el. Természetesen odamegyünk.

- Gyünk?

- Szükségem lesz a társaságára. Szerintem Harchester tetszeni fog magának, Mulliner. Patinás hely, hetedik Henrik alapította.

- Jól ismerem. Az egyik öcsém ott tanul.
- Valóban? Nahát, nahát - ábrándozott el a püspök már húsz éve is megvan, sőt több, hogy legutóbb Harchesterbe látogattam. Jó lesz viszontlátni az ismerős, régi helyeket. Végül is, Mulliner, emelkedjék az ember bármily magasra a ranglétrán, légyen bármekkora a dicsőség, mivel az élet elhalmozza, a drága, régi iskola iránti érzelmek sohasem múlnak el nyomtalanul. Az Alma Mater, Mulliner, a szerető anya, aki első, tétova lépéseinket ráigazítja a...
- Abszolúte! - mondta Augustine.
- És ahogy egyre idősebbek leszünk, be kell látnunk, hogy soha többé nem szerezhetjük vissza a tovatűnt iskoláskor felhőtlen vidámságát. Az élet akkor még nem volt ilyen bonyolult, Mulliner. Abban az idilli korszakban nem voltak gondok. Akkoriban még nem kényszerültünk arra, hogy csalódást okozzunk a barátainknak.
- Hallgasson ide, püsi - csacsogott Augustine derűsen -, ha még mindig az a lelkészi állás zavarja, felejtse el. Nézzen rám. Elég feldobott vagyok, nem?
A püspök sóhajtott.
- Bárcsak én is olyan napsugaras kedélyű lennék, mint maga, Mulliner. Hogy csinálja?
- Sokat mosolygok, és naponta szedem a Bátorítót.
- A Bátorítót?
- Az egy roboráló készítmény; a nagybátyám, Wilfred találta ki. Valóságos csodaszer.
- Muszáj lesz a napokban megkérnem magát, hogy engedje kipróbálnom. Mert valahogy szürkének érzem az életemet, Mulliner. El sem tudom képzelni - mormolta a püspök bosszús hangon, félig önmagának -, mi a csodáért akarnak szobrot állítani a Daginak. Annak az embernek, aki tintába mártott nyilakkal dobálta a többieket. De persze - tette hozzá, elhagyva az előző gondolatmenetet -, ez nem a mi dolgunk. Ha a

Harchester igazgatótanácsa úgy ítélte meg, hogy Lord Hemel of Hempstead a közjónak tett szolgálatai miatt szobrot érdemel, nekünk nem tisztünk, hogy tiltakozzunk. Mulliner, írja meg Mr. Entwhistle-nek, hogy szíves-örömest.

Jóllehet - így mesélte Augustine-nak - teljes húsz esztendő telt el azóta, hogy legutóbb felkereste Harchestert, a püspök némi meglepetéssel észlelte, hogy kevés dolog vagy épp semmi sem változott az iskola környékén, épületeiben, személyi állományában. Pontosan olyannak tűnt a szemében, mint negyven évvel azelőtt, azon a napon, amikor új fiúként először lépett be ide. Ott volt a kantin, ahol fürge, hegyes könyökű gyerkőcként oly sokszor tülekedett, lökdösődött, hogy odajusson a pulthoz, és zsákmányoljon egy lekváros kenyeret a tizenegy órai szünetben. Ott voltak a fürdők, a métapálya, a futballpálya, a könyvtár, a tornaterem, a kavicsos gyalogút, a gesztenyefák, minden ugyanúgy, mint akkor, amikor még csak annyit tudott a püspökökről, hogy cipőfűzőt hordanak a kalapjukon.

Csupán egyetlen változást vett észre: a könyvtár előtti, háromszög alakú gyepes területre gránit talapzat került, amelynek tetején formátlan valami állt, széles lepellel letakarva - Lord Hemel of Hempstead szobra, amelynek leleplezésére ideutazott.

És ahogy minél tovább tartózkodott az iskolában, annál inkább erőt vett rajta egy különös érzés, amely ellenállt minden elemzési kísérletnek.

Először azt gondolta, hogy egyszerű, természetes érzelgősség. De ha az volna, akkor nem lenne kellemes érzés? Érzelmei ugyanis mind kevésbé voltak egyértelműen jólesőek. Megesett, hogy befordult egy sarkon, és szembetalálta magát a futballcsapat teljes sportolói díszbe öltözött kapitányával: ekkor undok érzés fogta el, a rémület és a szégyenkezés elegye, amitől a lába is remegni kezdett, mint a kocsonya. A csapatkapitány tisztelettudóan megemelte sapkáját, és ettől az érzés elmúlt,

ugyanolyan sebesen, ahogy jött, de nem annyira gyorsan, hogy a püspöknek ne lett volna ideje felismerni. Pontosan az az érzés volt, mint amit negyven-egynéhány évvel azelőtt élt át, amikor titokban elszökött a futballedzésről, és szembetalálta magát valamelyik feljebbvalójával.

A püspök meghökkent. Mintha egy tündér érintette volna meg varázspálcájával, és elsöpörve az eltelt éveket, újra tintás képű kisdiákot csinált volna belőle. Napról napra erősödött ez az illúzió, és Trevor Entwhistle tiszteletes állandó jelenléte nagyban erősítette ezt. Harchesterben a kis Csutak Entwhistle volt a legjobb cimborája, és a külseje azóta sem változott semmit. A püspök szinte halálra vált, amikor ott-tartózkodása harmadik napján az igazgatói irodába lépve kis pajtását az igazgató székében találta, igazgatói talárban, fején igazgatói föveggel. Az a benyomása támadt, hogy a kis Csutak a maga bizarr humorérzékének engedve kockázatos kalandra vállalkozott. Mi lesz, ha belép az Öreg, és rajtakapja?

Mindent egybevéve a püspök számára megkönnyebbülés volt, amikor eljött a szobor leleplezésének napja.

Maga a ceremónia egyszerre volt unalmas és bosszantó. Lord Hemel of Hempstead az iskolai évek alatt sohasem tartozott a kedvencei közé, ezért rendkívül kellemetlen volt számára, hogy kénytelen volt hangzatosan magasztaló szavakat mondani róla.

Mindennek a tetejébe az eseménysorozat kezdetétől erős lámpaláz gyötörte. Egyfolytában az járt a fejében, hogy rém hülyén veszi ki magát, ahogy ott áll az emberek előtt és szónokol. Már-már arra számított, hogy a hallgatóságból valamelyik tanár odamegy hozzá, fejbe kólintja, és rászól, hogy hagyja abba a majomkodást.

Ilyen jellegű katasztrófa azonban nem történt. Sőt a beszéde nagy sikernek bizonyult.

- Kedves püspök úr - szólt az agg Bloodenough tábornok, az iskolaszék tanácsának elnöke a leleplezés végén, és a püspök

kezét szorongatta -, az ön nagyszerű szónoklata megszégyenítette az én tétova próbálkozásomat. Megszégyenítette, de meg ám! Lenyűgöző volt!
- Nagyon köszönöm - motyogta a püspök, elvörösödött, és egyik lábáról a másikra állt.

A fáradtság, amely a hosszú ünnepély után úrrá lett rajta, a nap folyamán tovább fokozódott. Mire vacsora után leült az igazgatói irodában, már erős fejfájás is kínozta.

Trevor Entwhistle tiszteletes ugyancsak megviseltnek látszott.
- Az ilyen napok eléggé kimerítőek, te püspök - mondta, és ásított.
- Ahogy mondod, dirikém.
- Még a 87-es portói sem elég ahhoz, hogy igazán helyrehozza az embert.
- Hangsúlyozottan nem elég. Jut is eszembe - kapta fel fejét a püspök -, lehet, hogy egy kis Bátorító elűzhetné elcsigázottságunkat. Valamiféle élénkítő szer, amelyet a titkárom vesz magához rendszeresen. Szemmel láthatóan jót tesz neki. Nála élénkebb, mozgékonyabb fiatalembert még nem láttam. Mi lenne, ha megkérnénk a komornyikodat, hogy menjen át hozzá, és kérje kölcsön az üveget? Biztos, hogy örömmel ad belőle.
- Feltétlenül.

Az Augustine szobájába küldött komornyik visszatért a palackkal, amely félig volt a sűrű, sötét színű folyadékkal. A püspök elgondolkodva szemlélte.
- Úgy látom, nem tartozik hozzá az ajánlott adagolásra vonatkozó útmutató - mondta. - De nem szívesen fárasztanám újra a komornyikodat, aki azóta nyilván visszatért lakába, és újra hozzákészül a jól megérdemelt pihenéshez ez után a nap után, amely az átlagosnál sokkal megerőltetőbb és nehezebb lehetett számára. Használjuk józan belátásunkat.
- Persze. Nagyon rossz az íze?

A püspök óvatosan megnyalintotta a dugót.
- Nem, semmiképpen sem mondanám rossznak. Az íze jellegzetes, egyéni, sőt meghökkentő, de egyáltalán nem kellemetlen.
- Úgy hát igyunk belőle egy-egy pohárkával.
A püspök megtöltött két borospoharat a folyadékkal, és komolyan kortyolták az italt.
- Egész jó - vélte a püspök.
- Kifejezetten jó - helyeselt az igazgató.
- Úgy kivilágítja az embert.
- Ki bizony, határozottan.
- Még egy keveset, dirikém?
- Köszönöm, nem.
- Ugyan már.
- Hát, talán egy csöppecskét, ha ragaszkodsz hozzá, püspikém.
- Egész jó - jegyezte meg a püspök.
- Teljesen jó - bólogatott az igazgató.
Mármost ön, aki ismeri Augustine és a Bátorító megismerkedésének történetét, tisztában van vele, hogy az öcsém, Wilfred ezt a szert elsősorban az indiai maharadzsák igényeinek kielégítésére fejlesztette ki, hogy az elefántjaik derűs hidegvérrel menjenek szembe az őserdei tigrissel: a feltaláló előírása szerint az átlagos adagolás: felnőtt elefánt esetén egy kávéskanálnyi szert kell a reggeli takarmányhoz keverni. Nem meglepő tehát, hogy miután mindketten két-két borospohárnyit fogyasztottak a főzetből, mind a püspök, mint az iskolaigazgató világszemlélete jelentős változáson ment át.
Fáradtságuk elszállt, és elszállt vele a rosszkedv is, amely percekkel ezelőtt még súlyosan nyomasztotta őket. Mindketten kitörő jókedvet éreztek, és a messzi ifjúság csalóka illúziója, amely már akkor hatalmába kerítette a püspököt, amikor megérkezett Harchesterbe, most hangsúlyosabban jelentkezett,

mint valaha. Kissé éretlen és zabolátlan tizenöt évesnek érezte magát.
- Hol alszik a komornyikod, Csutak? - kérdezte néhány percnyi gondolkodás után.
- Nem tudom. Miért?
Csak az jutott eszembe, hogy milyen jó vicc lenne odalopózni, és valamilyen csapdát állítani neki.
Az igazgató szeme felragyogott.
- De még milyen jó vicc lenne! - válaszolta. Elméláztak ezen egy darabig. Aztán az igazgató szívből felkacagott.
- Mit vihogsz? - tudakolta a püspök.
- Eszembe jutott, milyen ritka nagy idiótának néztél ki ma délután, mikor összehordtad azt a sok marhaságot a Dagiról.
A vidámság ellenére a püspök boltozatos homloka ráncokba szaladt.
- Nagyon is szándékom ellenére volt, hogy dicsérő, bizony, gyomorforgatóan dicsérő szavakat mondjak valakiről, akiről mindketten tudjuk, hogy hétpróbás csirkefogó volt, a legaljasabb fajtából. Egyáltalán, mit követett el a Dagi, hogy szobrot állítanak neki?
- Hát... szerintem hozzájárult a birodalom építéséhez - felelte az igazgató, aki ragaszkodott a méltányossághoz.
- Ki is néztem belőle - morgolódott a püspök. - Az előtérbe tolakodni, ahhoz értett. Ha volt valaki, akitől rosszul voltam, az a Dagi.
- Én is - helyeselt az igazgató. - Pokoli volt, ahogy vihogott. Mint amikor a kréta csikorog a táblán.
- Falánk kis pondró volt, emlékszel? Valaki mesélte, akivel egy házban volt a szobája, hogy a Dagi egyszer megevett három szelet barna cipőpasztával megkent kenyeret, miután a húskonzervet bevágta.
- Magunk közt szólva én mindig azt gyanítottam, hogy lopkodja a zsemlyét a kantinból. Nem szeretnék elhamarkodottan

vádaskodni, hiszen igazi bizonyítékkal nem tudom alátámasztani, de számomra mindig is nagyon különösnek tetszett, hogy akárhol tartottunk a tanévben, és akármennyire le volt égve mindenki anyagilag, a Dagit sosem láttuk zsemlye nélkül.
- Csutak - szólt a püspök -, elmondok valamit Dagiról, amit nem sokan tudnak. Az 1888-as házi bajnokság döntőjében szándékosan rátalpalt a sípcsontomra.
- Ezt nem mondhatod komolyan.
- Pedig.
- Atyavilág!
- A közönséges sípcsonton rúgást - fejtegette a püspök hidegen - senki sem veszi rossz néven. Az része a normális társas érintkezésnek. De amikor egy gazfickó szánt szándékkal letalpalja az ember sípcsontját, azzal a nyilvánvaló szándékkal, hogy elbuktasson... hát, az azért elég durva.
- És ezek a tökfejek pont egy ilyennek állítanak szobrot!
A püspök előrehajolt, és hangját suttogóra fogta.
- Te Csutak!
- Tessék!
- Tudod, mi jutott eszembe?
- Nem. Mi?
- Azt kéne tennünk, hogy megvárjuk az éjfélt, vagy amikor már senki sem jár kint, akkor pedig kilopózunk, és befestjük a szobrot kékre.
- Miért nem rózsaszínűre?
- Rózsaszínűre, ha neked úgy jobban tetszik.
- Szép szín a rózsaszín.
- Az. Nagyon szép.
- Ráadásul tudom, hol tudnék rózsaszínű festéket szerezni.
- Tényleg?
- De rengeteget.

- Békesség legyen a te várfalaid között, Csutak, és csendesség a te palotáidban. Példabeszédek, 131.6.

Amikor mintegy két óra múlva a püspök nesztelenül becsukta maga mögött a kaput, úgy látszott, hogy a gondviselés, amely mindig az igazak oldalán áll, különös gondot fordít kis vállalkozásuk sikerére. A körülmények egyöntetűen kedvezőek voltak szoborfestési célokra. Egész este esett, de mostanra elállt; a hold, amely esetleg gondot okozhatott volna, elbújt néhány jótét felhő mögött.

Az emberi tényező sem keltett zavart: semmi sem okozott számukra ijedelmet. Nincs a világon elhagyatottabb hely, mint egy iskolai kollégium parkja éjféltájban. Mintha Dagi szobra a Szahara közepén állt volna. Felmásztak a talapzatra, és egymás között igazságosan megosztva az ecsetkezelést, hamarosan elvégezték a feladatot, amelyet a kötelességérzet kirótt rájuk. Amikor már visszafelé haladtak, óvatosan, nehogy lépteik a kavicsos úton zajt csapjanak, történt az első olyan mozzanat, amely megtörte az események tökéletes harmóniáját.

- Mire vársz? - suttogta a püspök, amikor az igazgató megállt a lépcső legfelső fokán.

- Fél pillanat - mondta a diri fojtott hangon. - Talán a másik zsebemben van.

- Micsoda?

- A kulcsom.

- Elvesztetted a kulcsodat?

- Azt hiszem.

- Csutak - jelentette ki a püspök szigorúan megrovó hangsúllyal -, ez az utolsó eset, hogy kijövök veled szobrot festeni.

- Valószínűleg elejthettem valahol.

- Mit lehet csinálni?

- A mosókonyha ablaka talán nyitva van.

A mosókonyha ablaka nem volt nyitva. Az elővigyázatos, éber és feladatát híven teljesítő komornyik, mielőtt nyugovóra tért

volna, becsukta még a zsalugátereket is. A püspök és az igazgató ki volt zárva.

De igaza van a mondásnak, mely szerint a gyerekkorban, az iskola világában elsajátított dolgok készítik fel az embert a külvilágban, a nagybetűs Életben felmerülő nehézségek megoldására. A múltnak ködéből váratlanul a püspök tudatába szivárgott egy emlék.

- Csutak!

- Na?

- Ha nem nagyon dúltátok fel a házat átalakításokkal, változtatásokkal, akkor hátul kell lennie egy esőcsatornának, amelyik felmegy az egyik emeleti ablakhoz.

Emlékezete nem csalta meg. A borostyán között ott rejtőzött még a cső, amelyen annak idején, '86 nyarán, kalácsképű kiskölyökként le- és felmászott, amikor egy-egy éjszakai folyami úszkálás kedvéért kiszökött a kollégiumból.

- Menj előre - szólt kurtán.

Az igazgatót nem kellett tovább biztatni. Kisvártatva mindketten fürgén kapaszkodtak felfelé a ház oldalán.

- Éppen amikor elérték az ablakot, és a püspök tájékoztatta barátját, hogy ha még egyszer fejbe rúgja, annak következménye lesz, hirtelen kivágódott az ablak.

- Ki van ott? - szólt ki egy csengő, fiatal hang.

Az igazgató őszintén megrettent. Bár gyér volt a világítás, annyit látott, hogy az ablakon kihajoló fiatalember egy nagyon barátságtalan külsejű golfütőt tart a kezében; első gondolata az volt, hogy felfedi kilétét, s így tisztázza magát a gyanú alól, mert a férfi nyilvánvalóan betörőnek nézi. Majd eszébe jutott néhány ellenjavallat, melyek miatt nem lenne tanácsos azonosítania magát, ezért ott lógott hallgatagon, mert nem jött rá, mi lenne a megfelelő következő lépés.

A püspök találékonyabb ember volt.

- Mondd neki azt, hogy a szakácsnő macskái vagyunk! - suttogta.

Az igazgató a tisztességet és a becsületet tartotta zsinórmértékének; kínos volt ilyen csalárdságra vetemednie, de nem látott más kiutat.

- Semmi gond - mondta, és igyekezett könnyed, hányaveti hangot megütni. - Csak a macskák.

- Macskákat mondott?

- Igen. Közönséges házimacskák.

- A szakácsnő macskái - súgta a püspök alant.

- A szakácsnő macskái - tette hozzá az igazgató.

- Értem - mondta az ablakban álló férfi. - Nos, akkor hopp, befelé!

Félreállt, hogy beengedje őket. A püspök, művészhajlamú ember lévén, hálásan nyávogott egyet, hogy hitelesebbé tegye alakítását, majd a szobájába sietett, ahová az igazgató is vele tartott. Az epizód a jelek szerint véget ért.

Az igazgatót azonban láthatóan nyugtalanította valami.

- Szerinted elhitte, hogy tényleg macskák vagyunk? - kérdezte aggodalmasan.

- Nem vagyok biztos benne - felelte a püspök. - De azt hiszem, könnyed viselkedésünk jóvoltából sikerült rászednünk.

- Igen, én is azt hiszem. Ki volt ez az ember, lényegében?

- A titkárom. Az a fiatalember, akiről már beszéltem... Tudod, az, aki azt a remek élénkítő szert kölcsönözte nekünk.

- Ó, akkor jó. Ő biztosan nem fog elárulni.

- Nem. Más pedig nincs, ami ránk terelhetné a gyanút. Semmi nyomot nem hagytunk.

- Akkor is - tépelődött az igazgató -, megfordult a fejemben, hogy vajon eszélyes volt-e, a szó legjobb értelmében, befesteni azt a szobrot.

- Valakinek meg kellett tennie - mondta a püspök keményen.

- Tényleg, ez igaz - derült fel az igazgató.

A püspök másnap reggel későn ébredt, szerény reggelijét az ágyban költötte el. A napfény, mely oly sokszor hoz keserű megbánást, neki nem hozott. Kitűzte és elérte a célt, s ez a tudat nyugodalmas éjszakát eredményezett; nem is bánt meg semmit, legfeljebb azt, ha már így túljutott az egészen, hogy talán a kék festék mégis hatásosabb lett volna. De hát a régi pajtása oly nyomatékosan állt ki a rózsaszín mellett, hogy neki mint vendégnek, nem lett volna illendő felülírni vendéglátója óhaját. Pedig a kék minden kétséget kizáróan nagyon megdöbbentő lett volna.

Kopogtak az ajtón, Augustine lépett be.

- 'Reggelt, püsi.

- Jó reggelt, Mulliner - köszönt a püspök jókedvűen. - Ma kissé sokáig aludtam.

- Mondja, püsi - érdeklődött Augustine kissé aggodalmasan -, nagy adagot vett be tegnap este a Bátorítóból?

- Nagyot? Nem. Ahogy vissza tudok emlékezni, egészen kicsit. Alig két borospohárral.

- Szent Kleofás!

- Miért kérdezi, barátom?

- Ó, semmiség. Nincs különösebb oka. Csak úgy gondoltam, kissé szokatlan volt a viselkedése az éjjel az ereszcsatornán. Ennyi az egész.

A püspök csalódott bosszúságot érzett.

- Úgy hát átlátott a mi... ööö... ártatlan fortélyunkon?

- Igen.

- Kimentünk sétálni egy kicsit az igazgatóval - magyarázta a püspök -. és közben elhagyta valahol a kulcsát. Mily szép is éjszaka a természet, Mulliner! A sötét, felmérhetetlen égbolt, az enyhe szellő, mely mintha titkokat súgna fülünkbe, a sarjadó élet illata.

- Értem - mondta Augustine. - Elég nagy ribillió van itt ma reggel. Az éjjel Lord Hemel of Hempstead szobrát valaki bekente rózsaszínű festékkel.
- Tényleg?
- Igen.
- Hiába - mosolygott a püspök elnézően -, a gyerekek már csak gyerekek.
- Nagyon rejtélyes az ügy.
- Nem vitás, nem vitás. De végső soron, Mulliner, nem rejtélyes maga az élet is?
- És ami még rejtélyesebbé teszi az ügyet: a szobor fején az ön püspöki kalapját találták.
A püspök összerezzent.
- Micsoda?
- Úgy bizony.
- Mulliner - szólt a püspök -, hagyjon magamra. Néhány kérdésről meditálni kívánok.

Sebbel-lobbal felöltözött, sietős ujjai ügyetlenül babráltak a gombokkal. Minden eszébe jutott. Igen, tisztán emlékezett a pillanatra, amikor a kalapot a szobor fejébe nyomta. Akkor jó ötletnek vélte, hát megtette. Mily kevéssé sejtjük, mennyire messzeható következményekkel járhat a legjelentéktelenebb cselekedetünk is!

Az igazgató éppen az iskolában tartózkodott, a hatodik osztályban görög nyelvű fogalmazást oktatott; a püspök kénytelen volt fogcsikorgatva várni fél egyig, amikor a csengő a napi munka félidejét jelezte. Türelmetlenségét rosszul leplezve toporgott az iroda ablakánál, amikor végre megjelent az igazgató, súlyos léptekkel, mint akinek elméjét súlyos teher nyomasztja.
- Na? - kiáltotta a püspök, amikor barátja belépett.
Az igazgató ledobta fövegét és talárját, majd erőtlenül egy fotelbe hanyatlott.

- Fel nem foghatom - nyögte -, miféle elmebaj hatalmába kerültem az éjjel.

A püspök feldúlt állapotban volt ugyan, de ezt a felfogást akkor sem tűrhette.

- Nem értelek, dirikém - mondta mereven. - Elemi kötelességünk volt befesteni a szobrot, tiltakozásul az ellen, hogy igazságtalanul felmagasztalnak valakit, akiről tudjuk, milyen végtelenül kellemetlen iskolatárs volt.

- Az is a kötelességünk volt, hogy a kalapodat a fejére tegyük?

- Nos - ismerte el a püspök -, abban talán kissé túl messzire mentem. - Köhintett. - Mondd csak, ez a kissé talán meggondolatlan cselekedet gyanakvást ültetett a hatóságok fejébe?

- Nem tudják, mit gondoljanak.

- Az iskolaszék tagjai hogyan nyilatkoztak?

- Elvárják, hogy találjam meg a tettest. Arra az esetre, ha ez nem sikerülne, a legsúlyosabb következményeket helyezték kilátásba.

- Úgy érted, hogy leváltanak az igazgatóságról?

- Erre célozgattak. Fel fognak kérni, hogy adjam be a lemondásomat. Ha pedig az bekövetkezik, fuccs az esélyeimnek, hogy valaha püspök legyek.

- Hát, püspöknek lenni sem fenékig tejfel. Nem élveznéd, Csutak.

- Könnyen beszélsz, Boko. Te rángattál bele az egészbe, te nyavalyás.

- Ez szép! Te is ugyanolyan lelkesen benne voltál, mint én.

- A te ötleted volt.

- Te meg lecsaptál rá.

A két férfi felhevülten nézett farkasszemet, és egy pillanatig úgy tűnt, hogy komolyan ölre mennek. Azután a püspök észbe kapott.

- Csutak - mondta jellegzetes, megnyerő mosolyával, és megfogta az igazgató kezét -, ez nem méltó hozzánk. Nem civakodhatunk. Dugjuk össze a fejünket, és gondoljuk át, nincs-e valamilyen kiút ebből a szerencsétlen helyzetből, amelybe a legtisztább szándékaink nyomán ugyan, de belecsöppentünk. Mi lenne, ha...?
- Már gondoltam rá - felelte az igazgató. - Nem válna be. De persze megtehetnénk, hogy...
- Nem, annak sem lenne értelme - mondta a püspök.
Elgondolkodva, csöndben üldögéltek egy darabig. Üldögélésük közben nyílt az ajtó.
- Bloodenough tábornok - jelentette a komornyik.
- Ó, vajha szárnyam volna, mint a galambnak! Zsoltárok, 14. 6. - motyogta a püspök.

A vágy, hogy az elérhető legnagyobb sebességgel elsuhanjon onnan, nem is volt megalapozatlan. Sir Hector Bloodenough tábornok, az összes királyi kitüntetés birtokosa, miután a hadseregből nyugdíjba vonult, Angliába való végleges hazatelepüléséig, hosszú éveken át a Titkosszolgálat megbízásából Nyugat-Afrikában tevékenykedett, ahol tévedhetetlen megfigyelőképessége miatt a bennszülöttektől kiérdemelte a Bwana-B'nahát-B'ejha megkülönböztető jelzőt, ami szabad fordításban annyit tesz: Nagy Főnök, Aki Átlát A Kuglóf Közepén. Olyan ember, akit képtelenség rászedni. Minden élő ember közül ő az utolsó, akit a püspök a nyomozás vezetőjeként látni szeretett volna.

A tábornok becserkelt a szobába. Kék szeméhez busa, fehér szemöldököt viselt: a püspök úgy ítélte, hogy a tekintete sokkal áthatóbb, mint amit még rokonszenvesnek lehetne mondani.
- Cudar ügy - jelentette ki. - Cudar ügy. Cudar ügy.
- Az bizony - rebegte a püspök.

- Kegyetlenül cudar ügy. Kegyetlenül. Kegyetlenül. Tudja, mit találtunk a szobor fején, há? A szobor fején? A szobor fején? A kalapját, püspök úr. A kalapját! A kalapját!

A püspök igyekezett összeszedni magát. Kóválygott a feje; a tábornoknak különös szokása volt, hogy mindent háromszor elismételt, s ettől az éjszakai kihágás háromszor olyan súlyosnak hatott. A püspök már úgy látta önmagát, mintha három szobornak három vödör festékkel való bekenése és mindegyiknek három püspöki kalappal való feldíszítése miatt ítélnék el hamarosan. De erős férfi volt, megtette, ami tellett tőle.

- Azt mondta, hogy az én kalapomat? - vágott vissza szenvedélyesen. - Honnan veszi, hogy az én kalapom? Lehet, hogy tegnap éjjel százával nyüzsögtek a püspökök az iskola parkjában.

- Bele van írva a neve. A neve. A neve.

A püspök belekapaszkodott a fotel karfájába. A tábornok szeme át- meg átjárta egész lényét, és pillanatról pillanatra mindinkább úgy érezte magát, mint egy juh, aki balszerencséjére összetalálkozott egy húskonzervgyárossal. Már éppen tiltakozni akart, arra hivatkozva, hogy a neve a kalapban bizonyára hamisítvány, amikor kopogtak az ajtón.

- Tessék! - kiáltotta az igazgató, aki reszketve kuporgott a helyén.

Egy iskolai egyenruhát viselő kisfiú lépett be, arca halványan ismerősnek tűnt a püspök számára. Ez az arc élénken hasonlított egy orral ellátott, érett paradicsomra, de a püspököt nem ez ragadta meg. A fiú másra emlékeztette őt, nem paradicsomra.

- Igazgató úr kérem - mondta a fiú.

- Mi az, mi az, mi az - szólt Bloodenough tábornok ingerülten.

- Tűnj el, fiam, tűnj el, tűnj el. Nem látod, hogy nem érünk rá?

- De kérem, uram, kérem. A szobor miatt jöttem.

- A szobor miatt? Mi van vele? Mi van vele? Mi van vele?

- Kérem szépen, én voltam.

- Micsoda? Micsoda? Micsoda? Micsoda? Micsoda?
A püspök, a tábornok és az iskolaigazgató egyszerre szólalt meg, és a Micsodák a következőképpen oszlottak meg:
A püspök:..... 1
A tábornok: 3
Az igazgató:……...1
ami összesen öt. E felkiáltások elhangzása után csak ültek és a fiút bámulták, akinek arca még telítettebb piros színre váltott.
- Mit beszél? - kiáltotta az igazgató. - Maga mázolta be azt a szobrot?
- Igen, igazgató úr, én.
- Maga? - szólalt meg a püspök.
- Igen, püspök úr, én.
- Maga? Maga? Maga? - mondta a tábornok.
- Igen, tábornok úr, én.
Reszketeg csönd lett. A püspök az igazgatót nézte. Az igazgató a püspököt. A tábornok a fiút. A fiú a padlót. A tábornok szólalt meg elsőként.
- Felháborító! - kiáltotta. - Felháborító! Felháborító! Soha életemben nem hallottam még ilyet. Tessék ezt a fiút kicsapni! Kicsapni! Kics...
- Nem! - szólt közbe az igazgató harsányan.
- És nádpálcát neki, amíg csak bírja. Amíg bírja. Amíg bírja.
- Nem! - Trevor Entwhistle tiszteletest különös, sosem látott méltóság szállta meg. Kissé kapkodva, az orrán át vette a levegőt, tekintete enyhén rákszerűvé vált.
- Tábornok úr, az iskolai fegyelmezés kérdései az én hatáskörömbe tartoznak, és ehhez nyomatékosan ragaszkodom. Ezt az ügyet a legjobb belátásom szerint fogom kezelni. Véleményem szerint az eset nem követel szigort. A püspök úr is egyetért velem?
A püspök összerezzenve tért vissza elkalandozó gondolataiból. Az a cikk járt a fejében, amelyet épp akkor fejezett be; egy jó

nevű folyóiratnak írta a csodák témájában, és e percben kezdte megbánni az írás hangnemét, mert, jóllehet igazodott a modem gondolkodás irányzataihoz, néhol hajlott a szkeptikus nézetek felé.
- Ó, teljes mértékben - válaszolta.
- Akkor csak annyit mondhatok - füstölgött a tábornok -, hogy mosom kezeimet. Mosom kezeimet. Mosom kezeimet. És ha napjainkban ezt tekintik fiúnevelésnek, akkor nem lesz csoda, ha az ország ebek harmincadjára jut. Ebek harmincadjára! Ebek harmincadjára!

Az ajtó bevágódott mögötte. Az igazgató megnyerő mosollyal a fiúhoz fordult.
- Gondolom - mondta -, már megbántad a meggondolatlanságodat, ugye?
- Igen, igazgató úr.
- És nem tennéd meg újra, igaz?
- Nem, igazgató úr.
- Akkor azt hiszem - folytatta az igazgató vidáman -, hogy engedékenyek lehetünk, hiszen végül is csupán diákcsínnyel állunk szemben, nemde?
- Kifejezetten, dirikém - helyeselt a püspök.
- Hiszen pont ilyeneket... Hahaha!... Akár te vagy én is elkövethettünk volna... az ő korában.
- Ó, hogyne.
- Akkor leírsz nekem húsz sort Vergiliusból, Mulliner, és többet nem beszélünk az ügyről.

A püspök felugrott ültő helyéből.
- Mulliner? Azt mondta: Mulliner?
- Igen.
- A titkáromnak is ez a neve. Nem rokona neki véletlenül, fiam?
- Az vagyok, püspök úr. Ő a bátyám.
- Ó! - jegyezte meg a püspök.

A kertben találta meg Augustine-t, aki, szenvedelmes kertész lévén, éppen bálnaolajat permetezett a rózsákra. A püspök szeretettel fogta át a fiatalember vállát.
- Mulliner - mondta -, ne gondolja, hogy nem fedeztem fel az ön titkos munkálkodását e megdöbbentő fejlemény mögött.
- Tessék? - nézett rá Augustine. - Milyen megdöbbentő fejlemény?
- Mint maga is tudja, Mulliner, tegnap éjjel, olyan okból, amelynek tisztaságáért és az egyház elveivel való összeegyeztethetőségéért kezeskedem, Trevor Entwhistle tiszteletesnek és jómagamnak ki kellett mennünk a parkba, hogy Dagi Hemel szobrát bemázoljuk rózsaszínűre. Az imént az igazgatói irodában egy fiú beismerte, hogy ő tette. Az a fiú a maga öccse, Mulliner.
- Ó, valóban?
- Maga volt az, aki az én megmentésem érdekében rávette, hogy tegye meg ezt a vallomást, Ne is próbálja tagadni, Mulliner.
Augustine zavart mosollyal válaszolt.
- Semmiség, püsi, semmiség.
- Remélem, hogy az ügy nem okozott önnek túlzottan nagy anyagi megterhelést. Tudom, milyenek a fiatalabb férfitestvérek, nem tartom valószínűnek, hogy a legényke ingyen hajtotta végre ezt a jószolgálati cselekedetet.
- Ó, csak két ficcs volt az egész. Hármat kért, de lealkudtam. Mégiscsak szemtelenség - magyarázta Augustine kedvesen. - Három ficcset egy ilyen könnyű, egyszerű munkáért. Ezt meg is mondtam neki.
- Megadom, Mulliner.
- Nem, szükségtelen, püsi.
- De igen, Mulliner, azt magának vissza kell kapnia. E percben nem áll rendelkezésemre az összeg, de kiállítok egy csekket, és elküldöm az új lakcímére: Parókia, Steeple Mummery, Hampshire.

Augustine szeme könnyel telt meg. Megragadta a püspök kezét.
- Püsi - mondta elfúló hangon -, nem tudom, hogy köszönjem meg. De... jól meggondolta?
- Meggondoltam? Mit?
- A kebleden lévő feleség... Mózes V., 13. 6. Mit fog szólni, ha megtudja?
A püspök tekintetében elszántság fénye világlott.
- Mulliner - monda -, a kérdés, amelyet felvetett, figyelmemet el nem kerülte. De szilárdan kézben tartom a helyzetet. Az égi madár is elviszi a szót, és a szárnyas állat is továbbadja a te beszédedet. Prédikátor 10. 17. A döntésemet távbeszélőn fogom tudatni vele.

V
Megvirradott

A sarokban ülő férfi kortyolt egyet barnával kevert világos söréből, és levonta a tanulságot a történetből, amelyet az imént mondott el nekünk.
- Bizony, uraim - mondta -, Shakespeare-nek igaza volt. Van egy istenség, aki céljaink formálja végre, bármiképp nagyoltuk.
Bólintottunk. A férfi a kedvenc kutyájáról mesélt; az eb valami tévedés folytán beszabadult a helyi macskakiállításra, és első díjat nyert a rövid szőrű teknőctarka kategóriában; valamennyien úgy gondoltuk, hogy az idézetet jól választotta meg, illik a helyzethez.
- Valóban van - szólt Mr. Mulliner. - Eléggé hasonló dolog történt az unokaöcsémmel, Lancelottal.

A Horgásztanya ivójának esti összejövetelein hozzászoktunk már, hogy szinte mindent elhiggyünk Mr. Mulliner rokonairól, de úgy éreztük, ez azért egy kicsit mégis sok.

- Azt állítja, hogy az unokaöccse, Lancelot díjat nyert egy macskakiállításon?

- Nem, nem - tiltakozott Mr. Mulliner sietve. - Persze hogy nem. Sohasem tértem el az igazságtól egész életemben, és remélem, nem is fogok. Soha, egyetlen Mulliner sem nyert díjat macskakiállításon. Sőt a legjobb tudomásom szerint egyetlen Mulliner sem nevezett be ilyen versenyre. Én csupán azt kívántam mondani: az unokaöcsém, Lancelot esete ugyanolyan jól példázza, hogy nem sejthetjük, mit tartogat számunkra a jövő, mint ahogy ennek az úrnak a kutyája, amely egyszer csak azt vette észre, hogy gyakorlatilag rövid szőrű teknőctarka macskává változott. Rendkívül különös a történet, és remekül szemlélteti a régi mondást, amely szerint sosem lehet tudni, valamint hogy az éjszaka mindig hajnalhasadás előtt a legsötétebb.

Történetem kezdetén (mondta Mr. Mulliner) Lancelot, aki akkor huszonnégy éves volt, és frissen diplomázott Oxfordban, néhány napot Cowesban töltött Jeremiah Briggs, a híres Briggs-féle Savanyúság alapítója és tulajdonosa társaságában, az utóbbi jachtján.

Ez a Jeremiah Briggs anyai részről Lancelot nagybátyja volt, és mindig pártfogolta a fiút. Ő járatta egyetemre is, és szívének az volt a leghőbb vágya, hogy unokaöccse a tanulmányok végére érvén betársuljon hozzá az üzletbe. Jókora megrázkódtatás volt szegény öregúr számára, amikor a látogatás első reggelén együtt üldögéltek a fedélzeten, hogy Lancelot, miközben a legnagyobb tiszteletét fejezte ki a savanyúság mint táplálék iránt, határozottan visszautasította, hogy maga is beszálljon, és az alapoktól kezdve elsajátítsa a szakmát.

- Az a helyzet, bácsikám - mondta -, hogy egészen távol eső területet szemeltem ki magam számára karrierépítés szempontjából. Költő vagyok.
- Költő? És ezt mikor vetted észre először magadon?
- Nem sokkal a huszonkettedik születésnapom után.
- Nos - szólt az öregúr, leküzdve az önkéntelenül jelentkező, természetes viszolygást -, nem tudom, mennyiben akadályozza ez a társulásunkat. A szakmában elég sok verset használok.
- Attól tartok, nem lennék képes múzsámat kereskedelmi célok szolgálatába állítani.
- Fiatalember - mondta Mr. Briggs -, ha olyan kemény fejű hagymát hoznának a gyáramba, mit a tiéd, nem lennék hajlandó besavanyítani.

Feldúltan ledübörgött a fedélzetről. Lancelot azonban csak könnyed kacajt hallatott. Ifjú volt, körülötte tombolt a nyár, kéklett az ég, ragyogott a nap, a világ minden dolgai közül nem az uborka és az ecet volt fontos számára, hanem a Romantika és a Szerelem. Úgy érezte, bárcsak felbukkanna egy gyönyörű leány, akire rázúdíthatná a felgyülemlett szenvedélyt, amely immár hetek óra buzog, pezseg benne!

És abban a pillanatban meglátta.

A lány egy ott horgonyzó jacht korlátjának támaszkodott, úgy negyvenméternyire Lancelottól, és ahogy a fiú nézte őt, mintegy transzba esve, a szíve úgy ugrált, mint apró uborka a párolóüstben. Úgy tűnt neki, hogy az összes történelmi korból minden szépséget ez a lány gyűjtött magába. Őhozzá képest Kleopátra olyan lenne, mint a vasorrú bába, Szép Heléna meg mint a vasorrú bába csúnyácska testvérhúga. Még akkor is a lányt bámulta transzban, amikor ebédhez szólította a csengő, és le kellett mennie.

Egész idő alatt, amíg tartott az ebéd, és nagybátyja egy régen megismert ecetes dióról beszélt, Lancelot merengésbe süppedt. Számolta a perceket, amikor újra fölmehet a fedélzetre bámulni.

Képzelhető, mekkora volt a csalódása, amikor a meredek lépcsőn felrohanva azt kellett látnia, hogy a másik jacht nincs sehol. Eszébe jutott, hogy az ebéd vége felé hallott valami recsegő, csikorgó hangot, de azt hitte, hogy a bácsikája rágcsálja a zellerszárat. Későn ébredt rá, hogy akkor húzhatták fel a horgonyláncot.

Lancelot a lelke mélyén álmodozó volt, de nem minden gyakorlati érzék híján. Átgondolta a dolgot, és hamar kidolgozott egy vázlatos cselekvési tervet arra nézve, miként bukkanhatna nyomára a szép ismeretlennek, aki ily tragikus hirtelenséggel tűnt fel, majd el az életében és -ből. Egy ilyen - szép, sudár és - amennyire abból a távolságból meg tudta ítélni - mozgékony lány bizonyára szeret táncolni. Ennélfogva esély volt arra, hogy előbb vagy utóbb rábukkan valamelyik szórakozóhelyen.

Ennélfogva sorra látogatta az éjszakai bárokat. Amint benyomult az egyikbe, máris ment tovább a következőbe. Egy hónap alatt meglátogatta a Rózsaszín Egér, a Bíbor Százlábú, a Haragos Sajt, a Vidám Fasírt, a Jámbor Szilva, a Cafe de Bologna, a Billy's, a Milly's, az Ike's, a Spike's, a Mike's, valamint a Sonka és Rostélyos nevű mulatót. És végre itt, a Sonka és Rostélyosban megtalálta a lányt.

Egy este már ötödször tért be oda, elsősorban azért, mert ott működött egy akrobatikus táncospár, akik heves visszatetszést keltettek benne, ahogy gyakorlatilag minden gondolkodó emberben London-szerte. Mindig úgy tűnt neki, hogy valamelyik este a páros férfitagja, miközben kinyújtott karjánál fogva körben pörgeti a nőt, egyszer el fogja ereszteni, és az kitöri a nyakát; korai látogatásainak heves lelkesedését egy idő után csorbította az állandó csalódás, de azért még mindig reménykedett.

Az akrobatikus táncosok ez alkalommal is sértetlenül jöttek-mentek, ahogy szoktak, de Lancelot alig vette észre őket.

Teljes figyelmét a helyiség túloldalán, épp vele átellenben ülő leányra összpontosította. Kétség nem férhetett hozzá: ő volt az.

Tudjuk, milyenek a költők. Ha érzelmeik felkorbácsolódnak, ők nem úgy viselkednek, mint mi, a gátlásosak. Kitágult orrlyukaikon keresztül szaporán veszik a levegőt, és nekilendülnek. Lancelot egyetlen szökkenéssel a terem túloldalán termett, a szíve úgy dübörgött, mintha a ritmusszekció közkívánatra dobszólót adna elő.

- Táncolunk? - kérdezte.

- Tud táncolni? - felelte a lány.

Lancelot kurta, derűs kacajt hallatott. Kitűnő felsőfokú végzettséggel rendelkezett, és ennek minden hasznát a magáénak mondhatta. Olyan ember volt, akinek a bal lába sohasem tudta, mit csinál a jobb.

- Én vagyok a vén Charleston ezredes legkedvesebb fia - jelentette ki egyenesen.

Olyan robaj hallatszott, mintha egy óriási bádoglemezre vasgerenda zuhant volna, ezt harangok kongása és megkínzott macskák jajszava követte, valamint néhány gőzkalapács döreje, ami a gyakorlott fül számára azt jelezte, hogy kezdetét vette a zene. Lancelot magához rántotta a lányt, olyan vehemenciával, hogy ha bármilyen más helyen tette volna ugyanezt, az harmincnapi elzárást vonhatott volna maga után, megtetézve a bíró szigorú korholásával, majd a könnyen irányítható leányt tolni kezdte az embersokaságon át, míg a forgatag közepére nem értek. Ott aztán, mivel semerre sem haladhattak tovább, átadták magukat a tánc mámorának, lábukkal a fényes padlót csiszatolva, időnként könyékkel meg-megtaszítva egy-egy idegen túl közel kerülő bordáját.

- Ez - dünnyögte a lány lehunyt szemmel - isteni.

- Tessék? - bömbölte Lancelot, mert a zenekar a harangozáson túl immár üvöltött is, mint farkashorda ebédidőben.

- Isteni! - harsogta a lány. - Maga igazán remek táncos.

- Remek mi?
- Táncos!
- Ki?
- Maga.
- Nagy mázli! - ordította Lancelot, és bár szerette a zenét, most mégis azt kívánta, bárcsak a zenekar ne püfölné a padlót pörölyökkel.
- Mit mondott?
- Azt mondtam: nagy mázli!
- Miért?
- Mert arra gondoltam, hogy ha ez a véleménye, akkor talán kedve lenne feleségül jönni hozzám.

A vihar hirtelen elnémult. Mintha a vakmerő kijelentés bénultsággal sújtotta volna a zenekart. A sötét bőrű férfiak, akik mostanáig pokolgépekkel és autódudákkal zajongtak, egy pillanat alatt mozdulatlanná dermedtek és a szemüket forgatták. Egy-két ember levonult a parkettről, és a vakolat sem hullott már a mennyezetről.
- Feleségül? Magához? - kérdezte a lány.
- Szeretem magát, ahogy férfi nőt még nem szeretett.
- Az mindig jelent valamit. A becses nevét szabadna?
- Mulliner. Lancelot Mulliner.
- Lehetne rosszabb is. - A lány tűnődő arccal nézett rá. - Nos, miért ne? - mondta. - Vétek lenne egy ilyen remek táncost kihagyni a családból. Másfelől viszont apám rúgkapálni fog, mint egy öszvér. Apa ugyanis gróf.
- Milyen gróf?
- Biddlecombe grófja.
- Hát a grófság nem minden - jelentette ki Lancelot némi éllel. - A Mullinerek családja is régi és megbecsült família. Sieur de Moulinieres még Hódító Vilmossal jött az országba.
- Aha. De vajon a Moulinieres-ek között volt-e olyan, aki pár százezerrel megvágta a közembereket, aztán az egészet ügyesen

beforgatta aranyszegélyű részvényekbe? Ősz atyámnál ez az, ami számít. Az adók, a különadók, az örökösödési járulékok, a zuhanó ingatlanárak miatt az utóbbi években Biddlecombe-éknál nagyon-nagyon kevés bevétel jutott a malacperselybe. Ha megrázná, szabad füllel alig lenne hallható a csörgés. Meg kell mondanom, az Ajakrúzs Klubban hét a kettő arányban fogadják azt, hogy Slingsby Purvishez megyek feleségül, a Purvis-féle Folyékony Csontenyv örököséhez. Végleges elhatározás még nem született, de hiteles forrásként tőlem elfogadhatja, hogy ha hamarosan nem történik valami, ami változtat a jelenlegi helyzeten, akkor maga most a jövendő Purvis anyukával beszélget.

Lancelot dacosan toppantott, ami fájdalomüvöltést váltott ki egy arra járó vigadozóból.

- Ez nem fordulhat elő - morogta.

- Ha ellene akar fogadni - ajánlotta a lány, és apró zsebnoteszt húzott elő -, akkor a pillanatnyi oddszokkal bevehetem.

- Purvis, még mit nem?

- Nem állítom, hogy szép név. Csak arra szeretnék rámutatni, hogy pillanatnyilag ő vezeti a jelenlévők listáját. Ő a társasági rovatok tudósítóinak titkos favoritja, az előre látható befutó. Miért gondolja, hogy megverheti, ha csak egy orrhosszal is? Maga gazdag?

- Momentán csak szerelmes. De holnap fölkeresem a nagybácsikámat, aki mérhetetlenül gazdag...

- És megpumpolja?

- Nem éppen. Jeremiah bácsit utoljára 1885 kora telén sikerült megpumpolnia valakinek. De ráveszem, hogy adjon egy állást, és a többit meglátjuk.

- Tegye azt - mondta a lány kedvesen. - Ha pedig jól adja az ifjú lányrablót, és sikerül beelőznie Purvist, akkor én leszek az első, aki örömtüzeket gyújt. Másfelől viszont úgy sportszerű, ha

tudatom, hogy az Ajakrúzs klubban ezt a versenyt szinte lefutottnak tekintik. A nagy játékosok már nem is foglalkoznak vele.

Lancelot aznap este csüggedetlenül tért meg hajlékába. Feltett szándéka volt, hogy korábbi előítéleteit sutba dobva verset ír a Briggs-féle Savanyúságról, amivel új korszakot nyit majd a kereskedelmi célú költészet történetében. Ezt átadja majd nagybátyjának, aki elképed tőle, és odaveszi őt a céghez mint költészeti részlegvezetőt. Próbaképpen leírta, hogy évi ötezer font fizetést fog követelni. Évenként ötezer fontos, hosszú távra szóló szerződéssel a zsebében jelentkezhet Lord Biddlecombe-nál, és egykettőre kirázhatja belőle az atyai áldást. Persze szégyenletes, hogy költői zsenijét savanyúságról szóló versekbe alázza, de aki szerelmes, annak áldozatokat kell hoznia. Fogott fél tucat nagyalakú, legfinomabb minőségű kéziratpapírt, főzött négy-öt bögrényi, jó erős kávét, bezárta az ajtót, és leült az íróasztalhoz.

Amikor másnap Lancelot fölkereste otthonában, a kastélynak is beillő Csatni Villában, Putney-ban, a derék, jó Jeremiah Briggs szívélyességet erőltetett magára, ami jelzi, hogy ennek a fiatal gazfickónak még mindig helye volt a szívében.

- Ülj le, fiam, kóstold meg ezt az ecetes hagymát - mondta kedélyesen, és Lancelot vállára csapott. - Azért jöttél, hogy közöld: meggondoltad magad, és lemondasz arról az idióta ötletről, hogy nem szállsz be a szakmába? Kicsit méltóságunkon alulinak gondoltuk, hogy az alapoknál kezdjük, és onnan emelkedjünk a csúcsig, mi? De gondolkozz csak el, fiacskám. Meg kell tanulnunk járni, mielőtt futni kezdenénk, nem várhatod el tőlem, hogy téged tegyelek meg első számú uborkabeszerzőnek, vagy az ecetpalackozó főnökének, mielőtt komoly tapasztalatokat szereznél.

- Ha megengeded, hogy megmagyarázzam, bácsikám...

- He? - Mr. Briggs szívélyessége kicsit megfakult. - Úgy értsem, hogy nem akarsz mellém állni a szakmában?
- Hát... igen is, nem is - felelte Lancelot. - Ma is úgy gondolom, hogy uborkákat vagdosni és ecetbe áztatni sivár életpálya az olyan ember számára, akinek keblében Prométheusz tüze lobog, de kész vagyok költői tehetségemet a Briggs-féle Savanyúság rendelkezésére bocsátani.
- Hát az is jobb, mint a semmi. Épp most javítgattam a szövegírónk legutóbbi munkájának korrektúráját. Igazán kitűnő. Hallgasd csak:

A földi örömnek csakhamar vége lesz,
Zord halál kaszája nemsoká lesújt rád,
Még sincs rá okod, hogy ezért kétségbe ess:
Megehetsz még egy szem Briggs-féle uborkát.

- Ha képes lennél valami hasonlót kieszelni...
Lancelot felvonta szemöldökét. Ajka lebiggyedt.
- Az az apróság, amit firkantottam, nem éppen ilyen.
- Ó, már írtál is valamit?
- Csak egy kis smoncát. Meghallgatod?
- Csapj bele, fiam.
Lancelot elővette a kéziratot, és megköszörülte torkát. Mély, zengő hangon olvasni kezdett.

SETÉTKE (threnódia), írta E. Bassington Mulliner (Minden jog fenntartva minden nyelven, beleértve a skandinávot is.) (E threnódia drámai, zenés színpadi és filmjogai szigorú védelem alatt állnak. Erre vonatkozó megkeresésekkel kéretik a szerzőhöz fordulni.)

- Mi az a threnódia? - kérdezte Mr. Briggs.
- Ez - felelte Lancelot.
Ismét megköszörülte torkát, és folytatta.

Fekete gallyak,
Mint holtak aszott karjai
Nyúlongnak a még feketébb égbolt felé
A dermesztő szélben;
Mely keserű, mint félig feledett bűnök utóíze;
Denevérek kerengnek a légben gyászosan,
S a földön
Férgek,
Varangyok,
Békák,
Nevenincs csúszómászók,
És mindenütt csak
Elhagyatottság,
Elkeseredés,
Emésztési zavar
És Egyedüllét.
Denevér vagyok, mely a Végzet egén repked,
Féreg vagyok, mely a Kiábrándultság
Mocsarában tekereg;
Kétségbeesett varangy vagyok;
Emésztési zavarok bántanak.

Elhallgatott. Nagybátyja szeme úgy kidülledt, mint egy nevenincs csúszómászóé.

- Mi volt ez? - érdeklődött Mr. Briggs.

Lancelot szinte hihetetlennek találta, hogy a költemény bármely vonatkozása akár a legalacsonyabb értelmi színvonalon is nehézséget okoz, de azért elmagyarázta.

- A dolog - fejtegette - szimbolikus. Olyan ember lelkiállapotának leírását célozza, aki még nem kóstolta a Briggs-féle Savanyúságot. Azt fogom előírni, hogy kézi szedéssel, krémszínű velin papíron kerüljön kinyomtatásra.

- Igen? - kérdezte Mr. Briggs, és csöngetett.

Lekerekített sarkokkal. Természetesen csak kartonálatlan bőrkötésben szabad kiadni, lehetőleg ibolyaszínben, korlátozott darabszámban, összesen egyszázöt példányt. E példányok mindegyikét kézjegyemmel látom el...

- Csöngetett, uram? - kérdezte az ajtóban felbukkanó komornyik.

Mr. Briggs kurtán bólintott.

- Bewstridge - mondta -, dobja ki Mulliner urat.

- Igenis, uram.

- És gondja legyen rá - tette hozzá Mr. Briggs, miközben a könyvtár ablakából felügyelte az eseményeket -, hogy soha többé ne lépje át a házam küszöbét. Amikor pedig végzett, Bewstridge, telefonáljon az ügyvédeimnek. Meg akarom változtatni a végrendeletemet.

Az ifjúság tulajdonsága a rugalmasság. Gyakorlati kilátásai semmivé lettek, porhüvelyén pedig jókora zúzódás keletkezett, amely kényelmetlenné tette számára az ülő testhelyzet felvételét, ennélfogva joggal feltételezhetnénk, hogy Lancelot Mulliner Putney-ból való hazautazása a néhai Napóleon Moszkvából való visszatérésére emlékeztetett. Csakhogy mégsem így állt a helyzet. Végül is - kérdezte Lancelot önmagától, miközben az omnibusz tetején közeledett a civilizáció felé - mit számít a pénz? A szerelem, az igaz szerelem jelent mindent. Elmegy Lord Biddlebombe-hoz, és néhány jól megválasztott szóval elmondja neki ugyanezt. Őlordsága, akit megindít az ékesszólás, nyilván hullajt majd néhány jól nevelt könnycseppet, és azonnal intézkedik, hogy az esküvője Angelával - mert, mint megtudta, erre a névre hallgat a leány - a lehető legnagyobb sebességgel megszervezésre kerüljön. Annyira felvillanyozta ez a kép, hogy énekelni kezdett, és folytatta volna az út hátralévő részében is, ha

a kalauz nem utasította volna érdes modorban, hogy álljon el ettől. Így hát kénytelen volt némán énekelni, míg a busz a Hyde Park Cornerhez nem ért.

Biddlecombe grófjának városi hajlékát a Berkeley Square-en rendezte be. Lancelot becsöngetett, mire testes komornyik jelent meg.

- Házalókat, kéregetőket, ügynököket nem fogadunk -közölte a komornyik.
- Lord Biddlecombe-hoz jöttem.
- Őlordsága várja önt?
- Igen - felelte Lancelot, mert biztosra vette, hogy a leány a reggeli lekváros pirítós mellett említést tett már az ő várható látogatásáról.

A hosszú folyosó bal oldalán hang szólalt meg egy nyitott ajtóból.

- Fotheringay!
- Igenis, gróf úr!
- Az az ember jött meg?
- Igen, gróf úr.
- Akkor küldje be, Fotheringay.
- Igenis, gróf úr.

Lancelot apró, kényelmesen berendezett szobában találta magát, szemben egy méltóságteljes külsejű öregúrral, aki sasorrával, kis oldalszakálIával úgy festett, mintha tojásból kelt volna ki valamikor jó régen.

- Napot - mondta ez a személy.
- Jó napot, Lord Biddlecombe - köszönt Lancelot.
- Szóval: mi van ezzel a nadrággal?
- Tessék?
- Ez a nadrág - szólt a gróf, és kinyújtotta formás lábszárát -, rendesen áll ez? Nem harmonikázik bokában egy kicsit? Nem teszi tönkre a társadalmi presztízsemet, ha ebben mutatkozom a parkban?

Lancelotot egészen elvarázsolta ez a nyitottság. Úgy érezte magát, mintha máris családtaggá fogadták volna.
- Tényleg kíváncsi a véleményemre?
- Igen. Tudni akarom, mit gondol róla mint istenfélő ember és mint egy West End-i mértékszabóság munkatársa.
- De hát én nem vagyok...
- Nem istenfélő?
- Nem vagyok egy West End-i mértékszabóság munkatársa.
- Ugyan már - legyintett őlordsága türelmetlenül. Magát Gusset és Mainprice küldte a Cork Streetről.
- Nem.
- Akkor ki a fene maga?
- A nevem Mulliner.
Lord Biddlecombe dühösen megrázta a csengőt.
- Fotheringay!
- Gróf úr?
- Azt mondta, hogy ez az a fickó, akit várok, a Gusset és Mainprice embere.
- Ő maga vezetett erre a téves következtetésre, gróf úr.
- Hát ez nem az az ember. Ennek Mulliner a neve. És ez a lényeg, Fotheringay. Ez a dolog veleje: mi a nyavalyát keres itt?
- Nem tudnám megmondani, gróf úr.
- Azért jöttem, Lord Biddlecombe - szólalt meg Lan-celot -, hogy megkérjem: egyezzen bele, hogy azonnal feleségül vegyem a lányát.
- A lányomat?
- A lányát.
- Melyik lányomat?
- Angelát.
- Angelát?
- Őt.
- Feleségül akarja venni a lányomat, Angelát?
- Igen.

- Ó. No, ettől függetlenül - szólt Lord Biddlecombe -, érdekli magát egy leleményes új találmány, amely egyszerre egérfogó és ceruzahegyező?

Lancelot egy pillanatra meghökkent a kérdéstől, azután eszébe jutott, amit Angela mondott a család anyagi helyzetéről, és visszanyerte nyugalmát. Gondolatban sem ítélte el ezt a görögös arcélű öregembert azért, hogy szerény kis jövedelmét így próbálja kiegészíteni: ügynököl ezzel a furcsa kis mütyürrel, amit itt kínálgat. Jól tudta, hogy az utóbbi időkben a törvényhozás kemény, szocialista jellegű irányvonala miatt az arisztokrácia nagy része hasonló kereskedelmi vállalkozásokra kényszerül.

- Mindennél jobban szeretnék egy ilyet - mondta udvariasan. - Épp ma reggel gondoltam, hogy pont erre lenne szükségem.

- Rendkívül oktatólagos. Nem játékszer. Fotheringay, számlázzon le egy darab Egeregyezőt.

- Igenis, gróf úr.

- Szokott fájni a feje, Mr. Mulliner?

- Nagyon ritkán.

- Akkor a Clark-féle Tyúkszemcseppekre van szüksége. Ajánlhatom a nagyobbik üveggel?

- Természetesen.

- Akkor ez így együtt, kiegészítve a Csemetéink című folyóirat egyéves előfizetésével... Pontosan egy font három shilling és hat penny lesz. Köszönöm. Szolgálhatok még valamivel?

- Nem, köszönöm. Mármost, rátérve a...

- Nyakkendőtűt nem parancsol? Nyakkendőt, gallért, inget? Nem? Akkor volt szerencsém, Mr. Mulliner.

- De...

- Fotheringay - szólt Lord Biddlecombe -, dobja ki Mr. Mullinert.

Lancelot feltápászkodott a Berkeley Square kemény járdájáról, és közben olyan bőszült dühroham fogta el, hogy a szava is elállt. Csak állt, nézte a házat, ahonnan kihajították, és

az arca vad grimaszba torzult. Annyira magán kívül volt, hogy csak bizonyos idő elteltével vette észre: valaki ráncigálja a kabátujját.

- Bocsánat, uram.

Lancelot körülnézett. Köpcös, sima arcú, szarukeretes szemüvegű emberke állt mellette.

- Ha lenne számomra egy perce...

Lancelot türelmetlenül lerázta. Semmi kedve sem volt ilyen pillanatokban vadidegenekkel csevegni. A férfi gagyogott valamit, de a szavak semmi nyomot nem hagytak tudatában. Ádáz arccal kikapta az esernyőt a kis köpcös kezéből, egy pillanatig mérlegelte, majd halálbiztos célzással behajította Lord Biddlecombe dolgozószobájának ablakán. Ezt követően elindult a Berkeley Street irányába. A sarokról még visszanézett, és látta, hogy Fotheringay, a komornyik kilép a házból, és némán, fenyegető testtartásban megáll a szemüveges emberke fölött. Hozzáfogott, hogy felgyűrje a kabátujját, ujjai közben meg-megrándultak.

Lancelot kitakarította gondolataiból a köpcöst. Egész lényével a következő, Angelával való találkozóra összpontosított. Kiokoskodta, hogy a legjobb, amit tehet, ha felkeresi a klubjában, mert a lány kétségkívül ott tölti a délutánt, és rábeszéli, hogy hallgasson arra, amit a szíve diktál: hagyja ott szüleit és a gazdag kérőket, és tartson vele a becsületes szegénységbe, amelyet a szerelem és a szabadvers édesít meg.

Az Ajakrúzsba érve a portásnál érdeklődött a lány iránt, mire az alkalmazott elszalajtott egy végiggombos fiút, hogy hívja le Angelát a biliárdszobából, ahol a lány versenybíróként működött közre az Újoncok Snúr-bajnokságán. Hatalmasat dobbant a szíve, amikor meglátta a közeledő Angélát, mert a lány jobban hasonlított a Tavasz allegóriájára, mint bármire, ami emberi és földi. Hosszú szipkából cigarettázott, és ahogy közeledett, monoklit nyomott a jobb szemébe kíváncsian.

- Hahó, fiú! - mondta. - Maga itt? Mi nyomja a szívét, ezen a mellényen kívül? Gyorsan mondja, csak egy percem van.
- Angéla - kezdte Lancelot -, apró változás van a programban, amit a legutóbb felvázoltam. Az imént beszéltem a bácsikámmal, aki közölte, hogy leveszi rólam a kezét, és kihagy a végrendeletéből is.
- Azt mondja, nincs pálya arrafelé? - kérdezte a lány, és elgondolkodva harapta be alsó ajkát.
- Nincs. De kit érdekel? Mi számít, ha mi itt vagyunk egymásnak? A pénz értéktelen kacat. A szerelem minden. Úgy bizony, a szerelem mennyei fénysugár, az angyalokkal közös olthatatlan tűz szikrája az, Allah adománya, hogy földi vágyainkat ég felé vigye. Szerelmet adj nekem, ne egyebet, pompa és ragyogás másé lehet. Ha az élet virág, magamnak én a szerelemvirágot kiszemelem. Mint tüzeli vérem a szépség, mily ritka elragadtatás a szerelem! Jer, Angéla, olvassuk együtt a könyvet, mely megragadóbb, mint az Al-Korán, ékesebben szól, mint Shakespeare, a könyvek könyve, minden irodalom koronája: a vasúti menetrend. Felütjük valahol, ujjaddal rábökösz egy helyre, és amit ujjad kijelöl, oda utazunk, hogy ott éljünk örök boldogságban. Ó, Angéla, úgy fogunk...
- Sajnálom - mondta a lány Purvis a befutó. A versenyben a papírforma érvényesült. Voltak pillanatok, amikor azt hittem, hogy sikerül Purvist a korlátnál megszorongatnod, és egy gyors véghajrával a finisben orrhosszal megelőzöd, de hát nem így történt. Legmélyebb együttérzésem, vén csont, de ezek szerint ennyi volt. Lancelot megtántorodott.
- Ahhoz a Purvishez akarsz feleségül menni?
- Mostantól úgy egy hónapra ugorj be a Hanover Square-i Szent Györgybe, és nézd meg a saját szemeddel.
- Ez az ember meg fog vásárolni az aranyával?
- A gyémántjairól se feledkezz meg.

- Hát a szerelem semmit sem jelent? Hiszen engem szeretsz, nem?
- Hát hogyne szeretnélek, sivatagi királyom! Ahogy teli talppal csinálod azt a BlackBottom-lépést, és a végén lazán megrázod, attól úgy érzem magam, mintha madártejet ennék vadonatúj ruhában, mennyei muzsika kíséretében. - Sóhajtott. - Igen, szeretlek, Lancelot. És a nő más, mint a férfi: a nő szerelme nem áll könnyű helyen. Ha egy nő odaadja a szívét, az örökre szól. Telnek majd az évek, te valaki mást fogsz már szeretni, de én nem feledlek. Viszont mivel egy árva fityinged sincs... - Intett a portásnak. - Margerison!
- Kisasszony?
- Esik odakint?
- Nem, kisasszony.
- A bejárati lépcső tiszta?
- Igen, kisasszony.
- Akkor dobja ki Mulliner urat.

Lancelot az Ajakrúzs vaskerítésének támaszkodott, és nézte a fekete ködöt, amely mögött a világ imbolygott és rázkódott; láthatólag annak a határán állt, hogy végromlásba dőljön, és a káosz legyen úrrá az egészen. De bánja is ő, mondta magában keserűen. Ha nyugat felől a Seamore Place, keletről pedig a Charles Street nekifutásból a nyakába ugrott volna, az csak keveset vagy éppen semmit sem tett volna hozzá a lelkében dúló viharhoz. Sőt inkább örült volna neki.

Akárcsak a Berkeley Square járdáján, most is elvette szavát a düh. Ám a keze, a válla, a homloka, az ajka, az orra, még a szempillája is néma ékesszólás képességével töltődött fel. Szemöldöke összehúzódott a kíntól, ujjai remegtek a kétségbeeséstől. Nincs más hátra, tisztán érezte ezt, ahogy a bal fülcimpája észak-északnyugati irányba mozdult, nincs más hátra, mint az öngyilkosság. Úgy van, mondta magában, miközben

állkapcsának izmai rángatóztak: nincs más lehetőség, csak a halál.

Ám amint erre a végzetes elhatározásra jutott, egy jóságos hang szólalt meg a fülében.

- Ó, ugyan már, én nem mondanék ilyet - mondta a jóságos hang.

Lancelot odafordult, és a sima képű férfit pillantotta meg, aki már a Berkeley Square-en is beszélgetésbe próbált elegyedni vele.

- Hallgasson ide - kezdte a sima képű, és szarukeretes szemüvegének mindkét lencséjében együttérzés tükröződött. - A vihar majd elvonul, és az erős férfinak önnön lelkével szembe kell néznie, de a remény, akár a gyógyító balzsam, megmutatja a felhők ezüst szegélyét, ahonnan az öröm, az élet, a boldogság integet.

Lancelot fensőbbségesen mérte végig.

- Nem emlékszem, hogy... - kezdte.

- Hallgasson ide - vágott közbe a másik, és kezét csitító mozdulattal Lancelot vállára tette. - Tudom, mi történt az imént. Mammon legyőzte Cupidót, és az ifjúságnak újra meg kell tanulnia a réges-régi leckét: légyen bár az arc elbűvölő, a szív lehet kemény s rideg.

- Mit...?

A sima képű férfi fölemelte kezét.

- Az a délután. Ott nála. „Nem, azt nem lehet. A gazdag kérővel fogok egybe kelni."

Lancelot dühe fokozatosan ámulatba csapott át. Volt valami kísérteties abban, hogy ez az idegen milyen pontosan átlátta a helyzetet. Csak ámult és bámult.

- Honnan tudja ezt? - hápogta.

- Maga mondta el.

- Én?

- Az arca. Minden szót arról olvastam le. Két perce figyelem magát, és meg kell mondjam, fiam, ez maga volt a hűha.
- Ki maga? - kérdezte Lancelot.

A sima képű ember a mellényzsebéből előhúzott egy töltőtollat, két szivart, egy csomag rágógumit, egy „Fel, Hollywoodba!" feliratú jelvényt meg egy névjegyet, ebben a sorrendben. A többi tárgyat visszatette, a névjegyet átadta Lancelotnak.

- Isadore Zinzinheimer, fiacskám - mondta. - A Nagyobb, Jobb, Ragyogóbb Mozgóképvállalat képviseletében. Hollywood, Kalifornia. A cég júliusban került bejegyzésre, ezerhatszáz millió dolláros törzstőkével. Ha pedig arra gondol, hogy megkérdi tőlem, mit akarok, hát magát akarom. Ahogy mondom, kérem! Hallgasson ide. Az én szakmámban olyan emberekre van szükség, akiknek olyan kifejezőerejük van, mint magának; ha pedig azt gondolja, hogy a pénz akadály lehet a megszerzésében, nevezze meg a legmagasabb gázsit, amit el tud képzelni, és figyelje meg, mekkorát nevetek rajta. Fiacskám, én bankjegyekből szabatom a nyári alsóneműmet, és nem érdekel, mennyire nyomja meg a ceruzát, ha aláírja a nevét a szaggatott vonalon. Hallgasson ide. Az a pasas, aki képes a felsőajka egyetlen rándulásával világosan eljátszani, hogy szerelmes egy fennhéjázó arisztokrata lányba, de az kitette a szűrét, mert a gazdag nagybácsikája, aki savanyúságot gyárt Putney-ban, többé nem akar tudni róla, azt a pasast a legelső hajóval várják Hollywoodban, már ha a mozinak valaha is lesz művelődési szerepe a szó legigazibb, legmélyebb értelmében. Lancelot rábámult.
- Azt akarja, hogy menjek Hollywoodba?
- Maga kell nekem, és meg is fogom szerezni. Ha pedig azt hiszi, hogy ebben meg tud akadályozni, akkor inkább próbálja megállítani a Niagarát egy teniszütővel. Fiam, maga óriási! Amit maga kifejez, az ki van fejezve. Az arca olyan sokatmondó, mint

egy igazgatótanács. Hallgasson ide. Tudja, mi a legnagyobb csapás, amivel nekünk, a mozgókép-iparnak szembe kell néznünk? A filmszakma átka az, hogy minden moziban, minden vetítésen van a közönség soraiban hat-hét orrhangú fiatal nő, akik következetesen felolvasnak minden feliratot, ami csak a vásznon megjelenik, amitől a többi néző vad gondolatokra jut, és gyilkosságokról kezd ábrándozni. Most rendkívüli kifejezőerejű filmcsillagokat igyekszünk összegyűjteni, hogy a feliratokra ne is legyen szükség. És hát, fiacskám, maga a király közöttük. Most például látom magán, hogy kezd felvidámodni, de még mindig bántja az, hogy az a tyúk ott bent lerázta a maga igaz szerelmét... De oda se neki. Gondoljon a művészetére. Gondoljon a közönségére. Gyerünk, mondja meg, mennyi legyen a kezdő gázsija! Heti ötezer? Tízezer? Maga választ, én adom a biankó szerződést meg a töltőtollat.

Lancelotot nem kellett tovább győzködni. A szerelem már átváltozott benne gyűlöletté, már nem óhajtotta Angélát feleségül venni. Ehelyett inkább arra vágyott, hogy a leány a kétségbeesett, hiábavaló megbánás tüzében égjen, és úgy érezte, hogy a sors most megmutatta neki az ehhez vezető utat. Elég hülyén fogja érezni magát a jövendő Lady Angela Purvis, amikor rájön, hogy olyan ember kezét utasította el, aki tízezer dollárt keres hetenként. És rém hülyének fogja érezni magát az apja is, amikor eljut hozzá a hír, hogy milyen remek kérőt szalasztott el. És keservesen meg fogják bánni, amikor majd a civilizált leányok halványaként visszatér Londonba, és látni fogják őt, amint a szálloda erkélyéről szózatot intéz a tömeghez, megemlítve Jeremiah bácsi, Fotheringay, Bewstridge és Margerison nevét.

Lancelot szeme felragyogott, miközben orra hegyével körkörös mozdulatot tett.

- Benne van? - kérdezte Mr. Zinzinheimer örömmel. - Uccu neki! Tessék a toll, tessék a szerződés.

- Ide vele! - szólt Lancelot.
Jóindulatú fény ragyogott fel a férfi szemüvegén.
- Megvirradott! - dünnyögte. - Megvirradott!

VI
William története

Miss Postlethwaite, rátermett és éber bárkisasszonyunk odasúgta, hogy az az úr ott a sarokban amerikai.
- Amerikából jött - tette hozzá Miss Postlethwaite, hogy még jobban megvilágítsa mondandóját.
- Amerikából? - visszhangoztuk.
- Amerikából - válaszolta Miss Postlethwaite. - Amerikai.
Mr. Mulliner régimódi gráciával fölemelkedett helyéről. Itt, a Horgásztanya ivójában ritkán fordulnak meg amerikaiak. Ha mégis megteszik, mi örömmel üdvözöljük őket. Megbizonyosodhatnak afelől, hogy a tenger nem lehet gát közöttünk.
- Jó estét, uram! - üdvözölte Mr. Mulliner. - Nem csatlakozna egy kis frissítő erejéig hozzám és a barátomhoz?
- Nagyon kedves, uram.
- Miss Postlethwaite, a szokásosat! Most értesültem róla, hogy odaátról jött, uram. Kellemesnek találja ezt a vidéket?
- Roppantul. De persze a mi államunk tájaihoz nem mérhető.
- S melyik állam légyen az?
- Kalifornia - felelte a másik kalaplevéve. - Kalifornia, az Unió gyémántja. Azúr tengerével, fenséges hegycsúcsaival, az örök napsütéssel és színpompás virágaival Kaliforniának nincs párja. Ott bátrak a férfiak, és nők a nők...

- Nem is lenne semmi baj Kaliforniával - mondta Mr. Mulliner -, csak az a sok földrengés...

Vendégünk összerándult, mintha egy különösen mérges kígyó harapott volna belé.

- Kaliforniában a földrengés teljességgel ismeretlen - mondta rekedten.

- És az 1906-os?

- Az nem földrengés volt, hanem tűzvész.

- Én mindig úgy tudtam, hogy földrengés - mondta Mr. Mulliner. - A bácsikám, William épp akkor járt ott, és később nemegyszer mondogatta nekem: „Fiacskám, én a boldogságomat a San Franciscó-i földrengésnek köszönhetem."

- Az mégsem a földrengés lehetett. Inkább a tűzvész.

- Nos, akkor elmesélem a történetet, aztán döntse el maga.

- Szívesen meghallgatom a San Franciscó-i tűzvész történetét - mondta a kaliforniai udvariasan.

A bácsikám, William (mesélte Mr. Mulliner) épp a Távol-Keletről volt visszatérőben. A Mullinerek üzleti érdeklődése mindig is messzire terjedt; William annak a teakiviteli cégnek működését vette volt szemügyre, amelyben bizonyos részvénypakett erejéig érdekeltséggel bírt. Úgy tervezte, hogy San Franciscóban kiszáll a hajóról, és a kontinenst vasúton szeli át. Elsősorban az arizonai Grand Canyont szerette volna megtekinteni. És amikor megtudta, hogy Myrtle Banks ugyanezt a vágyat dédelgeti már évek óta, ezt beszédes bizonyítéknak tekintette arra, hogy ő meg a lány rokonlelkek, ezért tétovázás nélkül fel is ajánlotta neki kezét és szívét.

Ez a Miss Banks Hongkong óta volt az útitársa, William Mulliner pedig napról napra jobban és jobban beleszeretett. Úgyhogy az utazás utolsó napján, amikor a hajó már befelé húzott a Golden Gate-öbölbe, megkérte Myrtle Banks kezét.

Hogy pontosan milyen szavakat alkalmazott, arról nincs értesülésem, de kétség nem férhet hozzá, hogy ékesen szólt.

Minden Mulliner mestere a szónak, az adott alkalom pedig csakis arra sarkallhatta, hogy felülmúlja önmagát. Mikor mondókája végére ért, úgy tetszett neki, hogy a lány viselkedése határozottan sokat ígér. Myrtle Banks a hajókorlátnak dőlt, és aránylag elragadtatottan bámult alá a vízbe. Aztán megfordult.

- Mr. Mulliner - mondta -, nagyon hízelgő és megtisztelő, amit elmondott. - Ez, ne feledjék, akkoriban történt, amikor a lányok még így beszéltek. - Ön a legnagyobb bókot mondta nekem, amit férfi mondhat egy nőnek. Csakhogy...

William Mullinernek megállt a szívverése. Ez a csakhogy egyáltalán nem volt ínyére.

- Van már valaki más? - nyögte.

- Igen, van. Mr. Franklyn ma reggel kérte meg a kezem. Azt válaszoltam, hogy gondolkodom rajta.

Csönd lett. William arra gondolt, hogy kezdettől fogva tartott ettől a Franklyntől. Tudnia kellett volna -mondta magában -, hogy Desmond Franklyn komoly fenyegetést jelent. Az a fajta kemény, szikár, sólyomtekintetű, birodalomépítő fickó volt, amilyennel a Távol-Keleten lehet találkozni; ez a típus áll a fedélzeten távolba meredő tekintettel, a bajuszát harapdálva, és amikor a lány megkérdezi tőle, hogy mire gondol éppen, gyors, mély lélegzetet véve azt feleli: sajnálja, hogy elmerengett, de az ilyen naplementék, mint a mai, mindig arra a napra emlékeztetik, amikor puszta kézzel lemészárolta azt a négy kalózt, és az utolsó pillanatban sikerült megmentenie a drága öreg Tuppy Smithers életét.

- Mr. Franklynnek van valami varázsa - szólalt meg Myrtle Banks. - Mi, nők a tettre kész férfiakat becsüljük. Az ember óhatatlanul tiszteli azt a férfit, aki három cápát ölt meg egy cserkészbicskával.

- Ezt állítja ő - hörögte William.

- Megmutatta a bicskát - mondta a lány egyszerűen. - Egy másik alkalommal pedig két oroszlánt terített le egyetlen lövéssel.

William Mullinernek nehéz volt a szíve, de nem adta föl a harcot.
- Lehet, hogy valóban megcselekedte mindezt - jegyezte meg -, ám a házasság ennél sokkal többet kíván. A magam részéről, ha lány volnék, inkább némi állhatatosságot, jellemszilárdságot keresnék a férfiakban. Csak hogy megvilágítsam, mire gondolok: nem látta véletlenül, amikor a Fedélzeti Sportjátékokon megnyertem a Tojásvitel Kanálban döntőjét? Nos, hát ebben a - hogy úgy mondjam - mikrokozmoszban napfényre kerültek mindazok a tulajdonságok, amelyekkel egy házasembernek rendelkeznie kell: a határtalan higgadtság, a csöndes, de rendíthetetlen elszántság. Amelyik férfi versenykörülmények között másfélszer körbevitt a fedélzeten egy tojást kiskanálban, arra a férfira rábízhatja az életét.
A lány mintha megingott volna, de csak egy pillanatra.
- Gondolkodnom kell - közölte. - Gondolkodnom kell.
- Mi sem természetesebb - felelte William. - A kikötés után láthatom majd a szállodában?
- Hogyne. És ha... szóval akármi történik is, mindig úgy fogok magára gondolni, mint egy nagyon kedves barátra.
- Mgen - dünnyögte William Mulliner.
William bácsikám San Franciscó-i tartózkodásának első három napja oly kellemesnek bizonyult, amennyire csak józanul remélhette - tekintetbe véve, hogy Desmond Franklyn is ugyanabban a hotelben szállt meg, ahol ő és Myrtle Banks bérelt szobát. Mégis sikerült aránylag sokszor maga mellé kerítenie a leányt, és számos boldog órát töltöttek el együtt a Golden Gate parkban vagy a Cliff House-nál, a sziklákon sütkérező fókákat figyelve. Hanem a harmadik napon estefelé becsapott a mennykő.
- Mr. Mulliner - szólt Myrtle Banks -, mondanom kell valamit.
- Akármit - lehelte William gyöngéden -, csak azt ne, hogy hozzámegy ahhoz a nyavalyás Franklynhez.

- Pedig épp ezt akartam a tudomására hozni; mellesleg nem tűrhetem, hogy nyavalyásnak nevezze Mr. Franklynt, ezt a derék, rettenthetetlen férfit.
- És mikor szánta rá magát erre az elhamarkodott lépésre? - kérdezte William tompán.
- Alig egy órája. A kertben beszélgettünk, és valahogyan az orrszarvúkra terelődött a szó. És akkor elmesélte, hogy egyszer Afrikában hogyan kergette föl a fára egy megvadult orrszarvú, és hogyan menekült meg végül azáltal, hogy borsot hintett a fenevad szemébe. Nagy szerencséjére épp az ebédjét fogyasztotta, amikor az állat felbukkant, és neki egy kemény tojás meg a borstartó volt a kezében. Amikor ezt meghallottam, akárcsak Desdemona, szerettem őt, mert átkelt száz veszélyen, s ő is engem, mert szántam szenvedését. Júniusban lesz az esküvőnk.

William Mulliner hirtelen támadt dühvel csikorította össze fogait.
- Ami engem illet - mondta -, az iménti történet nagyon is kétes, mondhatni, baljós színben tünteti föl szememben ezt a Franklynt. A saját beszámolói szerint jellemének alapvonása az állatok iránt tanúsított brutális kegyetlenség. Úgy tetszik, a fickó képtelen anélkül közeledni egy cápához, rinocéroszhoz vagy az élővilág bármely más teremtményéhez, hogy ne azt forgatná a fejében, vajon miként okozhatna neki súlyos testi károsodást. Távol álljon tőlem a tapintatlanság, de nem hallgathatom el azt a véleményemet, miszerint ha frigyüket gyermekáldás kíséri, utódaik alighanem olyan gyermekek lesznek, akik fölrúgják a macskát, és konzervdobozt kötnek a kutyák farkára. Ha meg akarja fogadni a tanácsomat, ír a pasasnak néhány sort, amelyben értésére adja, hogy meggondolta magát. A lány jelentőségteljesen fölállt.
- Nincs szükségem a tanácsaira, Mr. Mulliner - jelentette ki hidegen. - És nem gondoltam meg magam.

William Mulliner máris maga volt a bűnbánat. A férfiak szerelmének kibimbózásában van egy olyan szakasz, amikor az ember szeretne gombóccá gömbölyödve kis bégető hangokat hallatni, ha szíve választottja összevont szemöldökkel néz rá. William bácsikám körülbelül ebben a szakaszban tarthatott. A büszkén távozó lány sarkában loholva összefüggéstelen bocsánatkéréseket dadogott, Myrtle Banks azonban sziklaszilárd maradt.

- Hagyjon magamra, Mr. Mulliner - mondta, és az utcára nyíló forgóajtóra mutatott. - Megbántott valakit, aki különb ember, mint maga. Nem ismerem önt többé. Távozzék!

William távozott, ahogy mondva volt. Gondolatait a történtek annyira összekuszálták, hogy beragadt a forgóajtóba, és nem kevesebb, mint tizenegyszer keringett körbe vele, míg végül a portás odalépett, és kivonta a forgalomból.

- Már hamarabb is kiemelhettem volna a gépezetből, uram - magyarázta a portás tisztelettel teljesen -, de a kollégámmal bent arra fogadtam, hogy legalább tíz kört megtesz az ajtóval. Meg kellett várnom a tizenegyediket, hogy ne legyen vita. William kábán nézett rá.

- Portás - mondta.

- Uram?

- Portás, tegyük fel, hogy az egyetlen lány, akit szeret, valaki mással jegyzi el magát. Árulja el: mit tenne ilyenkor?

A portás meghányta-vetette a kérdést.

- No, nézzük csak - kezdte. - A probléma a következő, ha jól értem: mit csinálnék, hogyha Jane, akivel már jó ideje együtt lötyögünk, hirtelen bemondaná az unalmast, és lelécelne egy másik szivarral?

- Pontosan.

- Az ön kérdésére egyszerű a válasz - jelentette ki a portás. - Beugranék Mike kocsmájába itt, a sarkon, és beküldenék egy kőkemény piát.

- Piát?
- Igen, uram. Kőkeményet.
- Mit is mondott, hol?
- Mike kocsmájában, itt, a sarkon. Nem tévesztheti el. William megköszönte, és útnak eredt. A portás szavai új és sok tekintetben érdekes gondolatfolyamot indítottak el benne. Pia? Kőkemény? Ebben bizony lehet valami.

William Mulliner egész addigi életében sohasem kóstolt még alkoholt. Megfogadta volt boldogult édesanyjának, hogy nem nyúl a pohárhoz, amíg be nem tölti huszonegyedik életévét - vagy a negyvenegyediket; erre már nem emlékezett. Történetünk idején huszonkilenc volt, de a biztonság kedvéért, hátha rosszul jegyezte meg a számokat, mindeddig absztinens maradt. Ám most, ahogy fásultan a sarok felé tartott, úgy érezte: a fennálló körülményekre való tekintettel még az édesanyja se emelhetne kifogást az ellen, ha beszippant egyet-kettőt. Szemét az égre emelte, mintha kérdené, vajon engedélyezhető-e egy-két rövid; és határozottan úgy rémlett neki, mintha egy távoli, elhaló hang azt mondaná: „Csak rajta!"

És ebben a percben a fényesen kivilágított kocsma előtt találta magát.

Egy pillanatig még habozott. De aztán, minthogy megtört szíve felől éles sajdulás érkezett azonnali gyógyír után kiáltva, belökte a lengőajtót, és belépett.

A vidám, fényárban úszó teremre leginkább a terjedelmes pult nyomta rá a bélyegét, amely mellett a helybeli lakosság tetemes hányada ácsorgott, egyik könyökét a pult tetejére, fél lábát az alant húzódó rézrúdra támasztva. A pult mögött William megpillantotta a legbarátságosabb, legrokonszenvesebb embert, sajnos csak deréktól fölfelé, akivel életében találkozott. Széles, sima arcú férfi volt, fehér kabátot viselt, és tiszteletteljes boldogsággal figyelte a közelgő Williamet.
- Ez Mike kocsmája? - érdeklődött William.

- Ez, uram - felelte a fehér kabátos férfi.
- Maga Mike?
- Nem, uram. Én csak az ő képviselője vagyok, de teljes felhatalmazását bírom, hogy mindenben eljárhassak az ő nevében. Megszerezné nekem azt az örömet, hogy a szolgálatára lehessek valamiben?

A férfi egész viselkedése egy jószívű testvérbátyhoz is méltó lett volna; William sutba dobta minden fenntartását, és azonnal a bizalmába fogadta. Egyik könyökét a pultra, fél lábát a rézrúdra támasztotta, és el-elcsukló hangon szólott.

- Tegyük fel, hogy az egyetlen lány, akit szeret, valaki mással jegyzi el magát. Az ön meglátása szerint mi a legjobb ilyenkor?

A derék csapláros eltöprengett ezen.

- Nos - szólalt meg végül -, megérti, ugye, hogy a kérdéshez tisztán magánemberként közeledem, ezért egy csöppet sem esik rosszul, ha esetleg másként dönt. Az én javaslatom azonban, s emellett kiállók: próbálja meg a Dinamit Harmatcseppet.

Az együttérzőleg köréjük gyűlt tömegben valaki megrázta a fejét. Elbűvölő, fekete szemű férfi volt; múlt csütörtökön borotválkozott.

- Inkább egy Álomvilág Expresszt adjon neki - mondta.

Egy másik férfi, aki pulóvert és pamutsapkát viselt, új elmélettel állt elő.

- A Sírásó Öröme a legjobb.

Ezek a derék férfiak mind olyan rokonszenvesek voltak, s oly önzetlenül szívükön viselték az ő érdekeit, hogy William nem bírt választani közöttük. A dilemmát végül egy diplomatikus gesztussal oldotta meg; nem kivételezett egyik ajánlott frissítővel sem: megrendelte mind a hármat.

A hatás azonnali volt, és teljes megelégedésére szolgált. Amikor az első pohár tartalmát ledöntötte, úgy érezte, hogy egy fáklyásmenet, amelynek létezéséről eladdig mit sem tudott, elindul lefelé a gégéjén, hogy föltérképezze gyomra legrejtettebb

zugait. A második pohár, jóllehet a kívánatosnál egy csipetnyivel több olvadt lávát tartalmazott, szintúgy csiklandotta az ínyét, és az iménti fáklyásmenet küldetésének sikeréhez egy lágy dallamokat játszó, rendkívüli erejű rézfúvós zenekar megjelenése járult hozzá. Aztán, a harmadik pohár után, valaki tűzijáték-petárdákat kezdett sütögetni a koponyájában. William máris jobban érezte magát - nemcsak lelkileg, hanem fizikailag is. Tudta: értékesebb, különb emberré vált. Myrtle Banks pedig valahogy elvesztette majdnem minden jelentőségét. Végül is, magyarázta a fekete szemű férfinak, Myrtle Banks nem a világ.
- Most mit ajánl? - kérdezte aztán a pulóverestől, fejjel lefelé fordítva poharát.
- Hát, megmondom én - felelte az. - Mikor a bátyámat, Elmert elhagyta a szívszerelme, rozsot ivott tisztán. Bizony, uram. Nem mást: rozsot, tisztán. ,,'Stelhagyott a jány - azt mondja -, 'strozsot iszok tisztán." Ezt mondta. Igen, uram, rozsot. Tisztán.
- És vajon Elmer, az ön bátyja - aggodalmaskodott William - olyan ember, akinek adni lehet a szavára? Meg lehet benne bízni?
- Kacsafarmja van. Övé minden kacsa fél Illinoisban.
- Ennyi elég - mondta William. - Amitől minden kacsa fél Illinoisban, az nekem most épp megfelel. Lekötelezne - fordult aztán a derék csaplároshoz -, ha megtudakolná ezektől az uraktól, hogy mit óhajtanának fogyasztani, s aztán hozzálátna a poharak telitöltéséhez.

A csapláros az utasítás szerint járt el, William pedig elkóstolgatott három-négy korsóval a különös folyadékból, csak hogy megtudja: ízlik-e, s miután úgy találta, hogy ízlik, rendelt belőle. Ezt követőleg körútra indult újonnan szerzett barátai közt, vállon veregetve ezt, barátságosan hátba csapva amazt, összetegeződve a harmadikkal.
- Szeretném, ha maguk mind - jelentette ki a pult tetejére kapaszkodva, hogy hangja messzebbre szálljon - eljönnének

velem Angliába. Soha életemben nem láttam még rokonszenvesebb arcokat. Olyanok már nekem, mint megannyi testvér. Szóval pakoljanak csak össze, jöjjenek el szerény hajlékomba, és maradjanak nálam, ameddig csak tetszik. Különösen maga, édes úr - tette hozzá, és sugárzó arccal a pulóveres férfira nézett.

- Kösz - mondta a pulóveres.
- Mit mondott? - kérdezte William.
- Azt mondtam: kösz.

William lassan levetette a zakóját, és fölgyűrte az inge ujját.

- Tanúnak hívom önöket, uraim - mondta halkan. - Önök hallották, hogy milyen gorombán inzultált ez az úr. Én nem vagyok egy harcias természet, de ha valakinek alapos verés kell, az megkaphatja. Ha pedig az embernek ádáz szitkokat és minősíthetetlen pocskondiázást vág a fejéhez egy pulóveres himpellér, aki ráadásul pamutsapkát hord, hát ilyen esetben meg kell tenni a szükséges lépéseket.

E lelkesült szavak kíséretében William Mulliner leugrott a pultról, torkon ragadta a másikat, és erőteljesen beleharapott a jobb fülébe. Tumultuózus közjáték következett, amelynek során valaki megragadta William mellényének gallérját és nadrágjának ülepét... majd valami sebes mozgás érzete, és hűs légáramlat.

William rádöbbent, hogy a járdán ül a kocsma előtt. A lengőajtón egy kéz nyúlt ki, és utána vágta a kalapját. Ezután már teljesen egyedül maradt az éjszakával és gondolataival.

Az utóbbiak, mint sejthető, rendkívül keserűek voltak. A bánat és a kiábrándultság úgy gyötörte William Mullinert, mint valami fizikai fájdalom. A barátai, annak ellenére, hogy ő oly kedvesen, derűsen eltársalgott velük, és semmit nem tett ellenükre, ily könyörtelenül útfélre vetették - soha életében nem hallott még ennél szomorúbbat. Néhány percig csak ült ott, és halkan sírdogált.

Végül nagy nehezen talpra állt, és egyik lábát végtelen óvatossággal a másik elé helyezve, majd fölemelve a hátul levőt, és végtelen óvatossággal az előző elé a földre bocsátva, megindult vissza a szállodába. A sarkon megállt. Jobbján néminemű rácsokat észlelt; beléjük kapaszkodott, és pihent.

A rácsok, amelyekre William Mulliner függeszkedett, egy barna kőházhoz tartoztak; e ház a felépülése pillanatától fogva átutazó és tartós vendégeket fogadott csekélyke bérért. A teljes pontosság kedvéért: ha William látása valamivel tisztább, maga is leolvashatta volna az ajtó fölé függesztett táblácskáról: Mrs. Beulah O'Brien tulajdonában levő Mutatványosok Otthona ez az intézmény („Otthon, Távol Az Otthontól - Csekket Nem Fogadunk El - Ez Magára Is Vonatkozik").

William azonban e percben nem volt táblácskaolvasásra hangolva. A világot valami különös ködfátyol borította, és már azt is eléggé nehezen tudta megoldani, hogy nyitva tartsa a szemét. Végül, állát a rácsok közé szorítva, álltó helyében álomtalan álomba merült.

Arra ébredt, hogy fény villan a szemébe. Mikor kinyitotta, meglátta, hogy az ablak, amelynek rácsába kapaszkodik, kivilágosodott. Szendergése alatt valamelyest föltisztult a ködfátyol, ezért fel tudta ismerni, hogy a helyiség, ahová bámul, ebédlő. A hosszú asztalt vacsorára terítették; a barátságos szoba az evőeszközökön megcsillanó gázlámpafénnyel a legmeghatóbb, legszívszorítóbb látvány volt, ami valaha is William szeme elé tárult.

Határtalan elérzékenyülés vett rajta erőt. A gondolat, hogy neki soha nem lesz ilyen kicsi otthona, szinte elviselhetetlen gyötrelemmel töltötte el. Mert ugyan valóst - érvelt William a rácsba kapaszkodva, miközben csöndesen zokogott - mi is egy kicsi otthon? Az a férfi, akinek van kicsi otthona, él, mint hal a vízben, míg akinek nincs kicsi otthona, az csupán uszadék az élet óceánján. Ha Myrtle Banks beleegyezett volna, hogy feleségül

vegye, neki is lehetne kicsi otthona. De a lány visszautasította, s ezért sohasem lesz már neki ilyen kicsi otthona. Myrtle Banks bizony rászolgált már - gondolta William - egy jókora csapásra a halántékán.

A gondolat megtetszett neki. Újból kifogástalan fizikai állapotban érezte magát, mintha azt a csekély formahanyatlást, ami az előbb erőt vett rajta, maradéktalanul sikerült volna leküzdenie. Lába fölhagyott törekvésével, hogy a teste többi részétől független életet éljen. A feje is kitisztult valamelyest, és William ellenállhatatlan erőt érzett magában. Röviden: ha valamikor képes lett volna kiosztani azt a jókora csapást Myrtle Banks halántékára, akkor ez volt az a pillanat.

Már épp nekiindult volna megkeresni a lányt, és megtanítani rá, mivel jár, ha egy olyan férfit, mint ő, megakadályoznak abban, hogy egy kicsi otthont szerezzen magának. Ekkor azonban megjelent valaki a szobában, amelynek ablakán bebámult; maradt hát még egy kicsit, hogy további ismereteket szerezzen.

Egy színes bőrű szobaleány volt az újonnan jött. A súly alatt kissé tántorogva, hatalmas tálat cipelt az asztalfőre. A tálban, William úgy vélte, fasírt volt. Egy perccel később belépett egy testes, aranyszőke hölgy, és helyet foglalt az asztalnál, a tállal átellenben.

Az ösztönös vágy, hogy idegeneket enni lássunk, mélyen gyökerezik az emberi természetben; William is feszülten figyelt. Tudta, hogy nincs oka sietségre. Tisztában volt vele, melyik szobát foglalja el Myrtle a szállodában: az övével épp szemben levőt. Oda bármikor átugorhat, hogy elhelyezze azt a csapást a halántékán. Egyelőre azonban fasírtot fogyasztó embereket óhajtott látni.

Ekkor ismét nyílt az ajtó, és kisebb csoportozat masírozott be rajta. William a rácsba kapaszkodva, kidülledő szemmel bámult.

A menet élén idősebb úr haladt, kockás öltönyben, szegfűvel a gomblyukában. Körülbelül egy méter hat centi magas lehetett, de oly katonásan, peckesen járt, hogy legalább egy méter kilencnek látszott. Egy fiatalabb, szemüveges férfi követte, akinek magassága alig haladhatta meg a kerek egy métert. E két úr nyomában még hatan vonultak libasorban, egyre csökkenő tendenciát mutatva, míg a sereghajtó, egy kissé köpcös, tweed-öltönyös, papucsos úr az első nyolcvan centiméternél hagyhatott fel a növekedéssel.

Valamennyien elfoglalták helyüket az asztal mellett. Mind részesült a fasírtból. A tweedruhás, szemét látható gusztussal legeltetve tányérján, kibújt papucsából, lábujjaival megragadta a kést meg a villát, és mohó étvággyal látott hozzá a vacsorához.

William Mulliner halkan felnyögött, és eltántorodott az ablaktól.

Sötét pillanat volt ez William bácsikám életében. Alig egy perccel ezelőtt gratulált magának, milyen hamar lerázta első alkoholizálási kalandjának következményeit, pedig huszonkilenc éven át tartózkodott a szesz élvezetétől. Most azonban be kellett látnia, hogy még mindig ittas.

Ittas? E szó meg sem közelítette a való helyzetet. Teljesen részeg, tajt siker, totál szivacs, hulla mátó. Egyedül a legteljesebb elővigyázatosság és önmérséklet nyújthat reményt arra, hogy visszajusson a szállodába, és elérje hálószobáját anélkül, hogy közbotrányt okozna.

Mármost, ha aznap esti sétája során néhány lépéssel tovább haladt volna ahelyett, hogy Mike kocsmájába tér be, rájöhetett volna, hogy nagyon egyszerű a magyarázat arra, aminek az imént szemtanúja lett. Egy ilyeténképpen megnyújtott séta során eljutott volna a San Franciscó-i Varieté nevű műintézethez, amelynek homlokzatán hatalmas feliratok tették közhírré, hogy két hétig itt látható ***TURPIN 8 TÖRPÉJE (PAZARABB, NAGYOBB, MINT VALAHA)***

E transzparensek létezéséről azonban nem volt tudomása, ezért aztán nem is mondunk sokat, ha azt állítjuk: hideg vas járta át William Mulliner kebelét.

Azzal a jelenséggel, hogy lába meglazult eresztékeiben, már viszonylag megbékélt. Hogy a koponyáját számos méhcsalád szemelte ki kasul, kellemetlen volt, de el lehetett viselni. Azonban, hogy az agyveleje is kifordul medriből, s látomásokkal traktálja, ez már túlment minden határon.

William mindig is büszke volt szellemi erőire. A hosszú hajóúton, miközben Desmond Franklyn mesélte történeteit, melyek mind azt voltak hivatva bizonyítani, hogy elmondójuk a Tettek Embere - William Mulliner ezalatt azzal nyugtatgatta magát, hogy szellemi téren bármikor adhat három pont előnyt Franklynnek, és azzal együtt is hazavágja. Most pedig úgy látszott: ezt az előnyét is elveszítette vetélytársával szemben. Mert Franklyn, légyen bár mégoly tompa agyú, annyira mégsem mehet át az esze a negatív tartományba, hogy azt képzelje: nyolcvancentis embereket lát, akik lábbal szeletelik a fasírtot. A szellemi hanyatlásnak ez a foka, ó kárhozat, kizárólag William Mullinernek jutott osztályrészül.

Rosszkedvűen tért vissza a szállodába. A pálmaszalon sarkában megpillantotta Myrtle Bankst, aki épp elmerült a Franklynnel folytatott beszélgetésben, de a vágy, hogy bevigyen egy jókora csapást a halántékára, már elmúlt. Mellére horgasztott fejjel lépett be a liftbe, és a szobájához vitette magát.

Itt, oly gyorsan, amennyire csak remegő ujjai engedték, levetkőzött, majd amikor az ágy másodszor is odaért mellé, gyorsan belevetette magát, és nyitott szemmel feküdt a takaró alatt. Zaklatottabb volt annál, semhogy a lámpát el tudta volna oltani; a fénysugarak megvilágították a feje fölött hullámzó, tetszetős mennyezetet. William ismét átadta magát gondolatainak.

Kétség nem fér hozzá - gondolta -, anyjának komoly oka volt arra, hogy távol tartsa őt a szesztartalmú italoktól. Tudhatott valami családi átokról, amelyet nem engedtek gyermeki fülekbe jutni; valami sötét történet lappanghatott itt a Mullinerről Mullinerre örökített végzetes terheltségről. „Ezt Williamnek sohasem szabad megtudnia!" - gondolhatta az az áldott asszony, mikor először elmondták neki, hogy századokon át minden Mulliner a végzetes folyadék eszelős áldozataként halt meg. És ma este, hiába minden anyai intelem, ő mégis kipróbálta.

Most már tudta, hogy látásának elhomályosulása első lépcsőfoka a lassú leépülésnek, a Mullinerek Átkának. Semmi kétség, nemsokára oda lesz a hallása meg a tapintóérzéke is.

Fölült az ágyban. Ahogy a mennyezetet nézte az imént, úgy tűnt neki, mintha a födém egy tekintélyes darabja elvált volna az épület testétől, mely hordozta őt, és nagy csattanással a szoba padlójára zuhant volna.

William Mulliner kábán bámult. Tisztában volt vele természetesen, hogy mindez csupán érzékcsalódás. De annak aztán tökéletes volt! Ha nem tudta volna, amit tudott, a tévedés gyanúja nélkül megesküdött volna rá, hogy majd' két méter széles hasadék tátong a plafonon, a szőnyeget pedig malter és egyéb törmelék borítja.

És ahogyan a szeme megcsalta őt, ugyanúgy tett a füle is. Mintha sikoly és ordítozás bábeli hangzavarát hallotta volna. Meg mert volna esküdni rá, hogy rohanó lábak dobogása hallatszik be hozzá a folyosóról. A világot mintha recsegés-ropogás, dübörgés és morajlás töltötte volna be. William szívét jeges rémület szorította marokba. Már a hallása is kegyetlen tréfát űz vele.

Egész lénye vonakodott, de mégis meg kellett tennie a végső kísérletet. Kikényszerítette magát az ágyból, ujjával megérintette a legközelebbi vakolatdarabot, majd nagyot nyögött, és visszahúzta kezét. Igen, úgy volt, ahogy félve

sejtette: cserbenhagyta a tapintása is. Azt a törmeléket, amelyről jól tudta, hogy csupán meglódult fantáziájának rémképe, tökéletesen szilárdnak érezte.

Tessék, hát itt van. Egy mérsékelten ünnepi este Mike kocsmájában, és a Mullinerek Átka máris utolérte. Alig egy órája nyelte le az első korty alkoholt életében, és látása, hallása, tapintása máris oda. Ez aztán a gyors kiszolgálás - gondolta William.

Miközben visszamászott az ágyba, úgy tűnt neki, mintha két fal kidőlne. Behunyta a szemét, és az álom, amelyet joggal neveznek nagy gyógyítónak, megszabadította kínjaitól. Éber állapotából utolsó észlelete az volt, hogy még egy fal kidől.

William Mulliner mindig is jó alvó volt; beletelt néhány órába, míg ismét visszanyerte öntudatát. Mikor fölébredt végre, döbbenten tekintett körül. Az éjszaka hagymázas rémülete elmúlt; most, jóllehet heves fejfájás kínozta, tudta, hogy amit lát, az a valóság.

Különös volt elgondolni, hogy a körülmények, amelyeket tapasztal, nem valamiféle lidércnyomás velejárói. Nem volt elég, hogy az egész világ kissé sárgás és a széleken eléggé elmosódott: a dolgok lényege változott meg egyetlen éjszaka leforgása alatt. Ott, ahol csak nyolc órával korábban még az utcai fal állt, most nyílt tér tátongott, és átsütött rajta a tűző napfény. A mennyezet a padlón foglalt helyet, és jóformán az egyetlen dolog, amely az első osztályú szálloda drága szobájában a helyén maradt, az ágy volt. Fölöttébb sajátságos - gondolta -, fölöttébb szokatlan.

Gondolataiból egy hang riasztotta föl.

- *Mr. Mulliner!*

William megfordult, és mivel - akár a többi Mulliner - maga volt a szemérmesség, nyomban eltűnt a takaró alatt. Mert ez a hang Myrtle Banks hangja volt. És a lány *bent állt az ő szobájában!*

- Mr. Mulliner!

William óvatosan elődugta fejét. Ekkor rájött, hogy nem történt birtokháborítás: Banks kisasszony nem a szobájában áll, hanem odakint, a folyosón. Csak éppen a két térséget elkülönítő fal hiányzott. Felkavarva, de megkönnyebbülten ült föl az ágyban, és válla köré csavarta a takarót.
- Maga még mindig ágyban van? - hebegte a lány levegő után kapkodva.
- Miért, már olyan későre jár? - kérdezte William.
- Maga közben is idefönt volt?
- Miközben?
- A földrengés alatt.
- Melyik földrengés alatt?
- Amelyik most volt az éjjel.
- Vagy úgy; *az* a földrengés? - mondta William könnyedén. - Valóban észleltem némi földrengést. Emlékszem, amikor leszakadt a plafon, azt mondtam magamban: „Bizony, nem lepődnék meg, ha ez földrengés lenne." Aztán, amikor leomlottak a falak, azt mondtam:
„Úgy van, ez tényleg földrengés." Aztán átfordultam a másik oldalamra, és elaludtam.

Myrtle Banks olyan szemekkel bámult rá. amelyek egyszerre emlékeztettek páros csillagra az égen és a csiga kocsányon lógó látószerveire.
- Maga a legbátrabb ember a világon!
William kurtán fölnevetett.
- Ó, hát igen - mondta. - Lehet, hogy kevesebb cápát kínoztam halálra egy szál bicskával, de úgy érzem, válságos helyzetekben eléggé meg tudom őrizni a higgadtságomat. Mi, Mullinerek már csak ilyenek vagyunk. Nem hencegünk sokat, de jó anyag van bennünk.

Két tenyerébe szorította a fejét. Egy éles görcs eszébe juttatta, hogy a jó anyagból pillanatnyilag is milyen sok van benne.
- Én hősöm! - lehelte a lány alig hallhatóan.

- És hogy van a vőlegénye ezen a szép, napsugaras reggelen? - kérdezte William közönyösen. Gyötrelem volt azt az embert szóba hoznia, de azt akarta, hogy a lány lássa: a Mullinerek tudják, hogyan nyeljék le a keserű pirulát.

Myrtle Banks összerázkódott.

- Nincs vőlegényem - felelte.
- Én úgy emlékszem, hogy azt mondta: maga és Franklyn...
- Mr. Franklyn már nem a vőlegényem. Tegnap este, mikor kitört a földrengés, felszólítottam, hogy mentsen meg, mire ő a válla fölött hátrakiáltotta, hogy „Majd legközelebb!", és úgy eltűnt a szabadban, mint a puskagolyó. Életemben nem láttam még embert ilyen gyorsan szaladni. Ma reggel fölbontottam az eljegyzést. - A lány bosszúsan fölnevetett. - Cápát bicskával! Szerintem életében nem ölt még meg egyetlen árva cápát se.
- És ha ölt is - vetette közbe Mulliner -, mi van akkor? Arra szeretnék utalni, hogy a házaséletben határtalanul ritka az olyan alkalom, amikor szükségessé válik, hogy a férj zsebkéssel cápát öljön. Egy férjnek nem ilyen kalandorerényekkel kell rendelkeznie, nem ilyen, hogy úgy mondjam, kézügyességi trükkök terén kell helytállnia; inkább állhatatos jellem, meleg és türelmes lelkialkat és szerető szív az, amire szüksége van.
- Milyen igaz! - mormogta a lány álmatagon.
- Myrtle - mondta William -, énbelőlem ilyen férj válna. Az állhatatos jellem, a meleg és türelmes lelkialkat meg a szerető szív a rendelkezésére áll. Elfogadja?
- El - rebegte Myrtle Banks.

Hát ez volt (fejezte be Mr. Mulliner) a bácsikám, William románcának története. És most, hogy végighallgatták, megérthetik, hogy a legidősebb fia, J. S. F. F. Mulliner honnan kapta a nevét.

- J. S. F. F.? - kérdeztem.

- John San Francisco Földrengés Mulliner - magyarázta a barátom.
- San Franciscóban sosem volt földrengés - mondta a kaliforniai.
- Csak tűzvész.

VII
A nagy fegyelmező

Olyasfajta megkönnyebbülés volt ez, mint amikor a ködben bóklászó városlakók végre megpillantják a napot: a Horgásztanya ivójába lépve azt tapasztaltuk, hogy Mr. Mulliner újra ott ül a szokott helyén. Néhány napig távol volt, a régi nevelőnőjét látogatta meg devonshire-i hajlékában; kétség nem fér hozzá, hogy távolléte alatt a beszélgetés intellektuális színvonala erős apályt mutatott.
- Nem - felelte Mr. Mulliner a kérdésünkre, hogy jól érezte-e magát. - Nem tehetek úgy, mintha mindenestül kellemes élmény lett volna. Egész idő alatt bizonyos feszültséget tapasztaltam. Szegény öreg teremtés szinte teljesen süket, és már a memóriája sem a régi. Emellett vita tárgyát képezheti, hogy érzékeny lelkű férfi képes lehet-e tökéletesen fesztelenül érezni magát olyan nő társaságában, aki gyakorta elnáspángolta őt a hajkefe fonákjával.
Mr. Mulliner kissé elhúzta száját, mintha a régi seb még mindig érezhető volna.
- Különös - folytatta kis tűnődés után -, milyen keveset változik az évek során az igazi, tőrőlmetszett, hamisítatlan nevelőnő szemlélete az iránt, aki pályafutása hátulgombolós szakaszában a gondjaira volt bízva. Nem számít, hogy megőszült vagy megkopaszodott, nem számít, hogy a világ többi része felnéz rá mint az értéktőzsde fenoménjára, a politika vagy a művészetek atyamesterére, az egykori dadus számára mindig is James úrfi

vagy Percival úrfi marad, akit csak fenyegetésekkel lehet rábírni arra, hogy mossa meg az arcát. Shakespeare is behúzta volna a nyakát a régi dadája előtt. De azt tette volna Herbert Spencer vagy Attila, Isten ostora és Néró császár is. Unokaöcsém, Frederick... de nem akarom untatni önöket a családi pletykákkal. Unszoltuk.

- Hát jó, ha annyira hallani akarják a történetet. Bár történetként nem valami híres, de jól rávilágít arra, amit az imént fejtegettem.

Aznaptól kezdem (mondta Mr. Mulliner), amikor Frederick a bátyja, dr. George Mulliner sürgős meghívására Londonból a Bingley-on-Sea nevű csöndes kis fürdőhelyre utazott, és fivére rendelőjében állva kinézett az Esplanade-ra.

George rendelőjének ablakai nyugatra néztek, s ezért megvolt az az előnye, hogy délután besütött a nap; ezen a délutánon szükség is volt minden lehetséges napsütésre, hogy ellensúlyozza Frederick rendkívül borús kedélyállapotát. A bátyjával szemben álló fiatalember arckifejezése olyan volt, amilyet Átokföldje mocsárvidékén viselhetne egy miazmás pocsolya, ha lenne arca.

- Ezek szerint a helyzet, ahogy én látom - mondta halk, színtelen hangon - a következő. Azzal az ürüggyel, hogy egy családi ügyet kell sürgősen megbeszélnünk, iderángattál ebbe a vacak porfészekbe - százhúsz kilométer vonaton, olyan kupéban, amely három különböző, édességet szopogató gyereket tartalmazott -, csak azért, hogy teázni menjek ahhoz nevelőnőhöz, akit gyerekkorom óta utálok.

- Te is évek óta támogatod - emlékeztette George.

- Hát hogyne, amikor a családi kupaktanács elhatározta, hogy nyugdíjat szavaz meg a vén szipirtyónak, én is beszálltam a magam hozzájárulásával - mondta Frederick. - A rang kötelez.

- Hát most pedig arra kötelez, hogy ha már Wilks néni meghívott, elmenj hozzá egy teára. Muszáj a kedvében járni. Már nem fiatal.

- Százéves is lehet.
- Nyolcvanöt.
- Szent ég! Mintha csak tegnap lett volna, hogy bezárt a szekrénybe, mert lekvárt loptam.
- Szerette a fegyelmet - bólintott George. - Még ma is kissé autokratikusnak fogod találni. És mivel én vagyok az orvosa, szeretném eszedbe vésni, hogy a legapróbb szeszélyének sem szabad ellentmondani. Lehet, hogy kemény tojással és házi süteménnyel fog megkínálni. Edd meg.
- Nincs az a nő, akinek a kedvéért - mondta Frederick az erős férfiak ijesztő nyugalmával - délután ötkor kemény tojást ennék.
- Pedig meg fogod enni. Mégpedig jóízűen. Wilks néninek gyenge a szíve. Ha nem jársz a kedvében, nem felelek a következményekért.
- Ha délután ötkor kemény tojást eszem, én nem felelek a következményekért. És miért pont kemény tojást? Nem vagyok már gyerek.
- Számára az vagy. Mindegyikőnket gyermeknek tekinti. Tavaly karácsonyra a *Fiúk Kalendáriumát* kaptam tőle.

Frederick az ablak felé fordult, és vad ellenszenvvel nézte az alant látható ártalmas és lehangoló eseményeket. Megvetése nem ismert korra és nemre való részrehajlást; a padon üldögélve könyvtári könyvet olvasó idős hölgyeket pontosan olyan undorral és megvetéssel szemlélte, mint amilyennel a fürdőház felé igyekvő iskolai fiúosztályt sújtotta.
- Akkor tehát, hogy összefoglaljam - törte meg a csendet -, azt várod el tőlem, hogy látogassak meg egy délutáni tea erejéig egy olyan nőt, aki nemcsak Lucrezia Borgia és egy porosz zupás őrmester keveréke, de emberi roncs is, és gyakorlatilag hibbant. Miért? Ezt szeretném tudni. Miért? Már gyerekkoromban is elegem volt Wilks néniből; most, hogy érettebb korba jutottam, a

sikítófrász jön rám attól a gondolattól, hogy újra találkozzam vele. Miért legyek én az áldozat? Miért pont én?
- Nemcsak te vagy kipécézve. Időnként mindannyian meglátogatjuk, és Oliphanték is.
- Oliphanték!
Ez a név különös hatást gyakorolt Frederickre. Úgy összerándult, mintha a fivére nem általános orvos lett volna, hanem fogász, és kirántotta volna az egyik zápfogát.
- Miután tőlünk elment, náluk volt nevelőnő. Nem létezik, hogy nem emlékszel Oliphantékra. Tizenkét éves korodban fölmásztál arra az öreg szilfára a karám végében, és madártojást hoztál Jane Oliphantnak.
Frederick keserűen felnevetett.
- Nagy hülye lehettem. Egy ilyen lányért kockára tenni az életemet! Nem mintha - tette hozzá - olyan sokat érne az élet. Egy nagy semmi, ez az élet. De legalább nemsokára úgyis vége van. Aztán a sírban csönd lesz és nyugalom. Ez a gondolat - mondta Frederick -, ez tart életben.
- Csinos gyerek volt az a Jane. Valakitől azt hallottam, hogy igazi szépség lett belőle.
- Csak szíve nincs.
- Azt meg honnan veszed?
- Csak onnan, hogy úgy tett, mintha szeretne, aztán néhány hónappal ezelőtt elutazott vidékre, valami Ponderby nevű családhoz ment látogatóba, és tőlük írt egy levelet, amelyben felbontja az eljegyzésünket. Indokot nem közölt, azóta nem is láttam. Állítólag most egy Dillingwater nevű ürgével jár jegyben, de remélem, hogy a torkán akad.
- Erről nem is hallottam. Sajnálom.
- Én nem. Úgy vélem, szerencsésen megúsztam.
- Ez a sussexi Dillingwaterek közül lenne valamelyik?
- Nem tudom, melyik megyében rontják a levegőt. Ha tudnám, elkerülném.

- Hát, sajnálom. Nem csoda, hogy le vagy sújtva.
- Le vagyok sújtva? - csattant fel Frederick felháborodva. - Én? Ugye nem gondolod, hogy egy ilyen lány miatt emésztem magam? Életemben nem voltam még ilyen boldog. Túláradok a vidámságtól.
- Ó, nálad ez ilyen? - George az órájára nézett. - De ideje indulnod. Tíz perc innen a Marazion Roadig.
- Hogy találom meg, hol lakik?
- A ház neve fel van írva az ajtóra.
- Mi a neve?
- Leszid Lak.
- Istenem! - fakadt ki Frederick Mulliner. - Csak ez hiányzott.

Amit a bátyja rendelőjének ablakából látott, kétségkívül felkészítette Fredericket Bingley-on-Sea városának undorító rusnyaságára, de az utcán járva mégis tökéletes meglepetésként élte át. Mostanáig sosem gondolta volna, hogy egy kisváros ennyi lélekgyötrő vonással rendelkezik. Kisfiúk mellett haladt el, és arra gondolt, milyen visszataszítóak a kisfiúk. Árasok kordéival találkozott, és valósággal felbőszült, amikor meglátta őket. Utálta a házakat. És a legjobban a nap esett neki a legrosszabbul. A nap olyan vidáman sütött, hogy az Frederick Mulliner megítélése szerint nemcsak sértő volt, de szándékosan volt sértő. Ő süvöltő szelet és csapó esőt szeretett volna, nem ezt a végtelen, élénk kékséget. Nem mint ha Jane Oliphant árulása bármi módon befolyásolta volna; egyszerűen csak utálta a kék eget és a napsütést. Heves ellenszenvet érzett irántuk, ugyanúgy, ahogy szenvedélyesen vonzódott olyan dolgok iránt, mint a kripták meg a jégeső, a hurrikán meg a földrengés, az éhínség meg a járványok, meg...

Egyszer csak a Marazion Roadon találta magát.

A Marazion Roadon két makulátlan járda nyújtózkodott a távolba, és csinos, piros téglás házacskák szegélyezték kétfelől. Fredericket úgy érte a látvány, mint egy ökölcsapás. Ahogy a kis

réz kopogtatókkal és kis fehér függönyöcskékkel fölszerelt házakra nézett, arra gondolt, hogy ezeket csupa olyan ember lakja, akik semmit sem tudnak Frederick Mullinerről, és megelégszenek ezzel a semmit sem tudással; olyan emberek, akik ügyet sem vetnek arra, hogy alig hat hónappal ezelőtt a lány, akivel jegyben járt, visszaküldte a leveleit, majd fogta magát, és házasság céljából eljegyezte magát egy fickóval, akinek Dillingwater a neve.

Megtalálta a Leszid Lakot, és keményen megdöngette az ajtót a kopogtatóval. A folyosóról lépések hangzottak, és az ajtó kinyílt.

- Nini, Frederick úrfi! - mondta Wilks néni. - Alig ismertem meg!

Frederick a kék égbolt és a meleg napsütés okozta rosszkedv ellenére úgy érezte, hogy némileg javul a hangulata. Átfutott rajta valami, amit szinte már gyengédségnek lehetne nevezni. Nem volt ő kőszívű fiatalember; ebben a tekintetben a saját megítélése szerint valahol félúton helyezkedett el bátyja, az aranyszívű George és az olyan emberek között, mint a jövendő Mrs. Dillingwater, akinek egyáltalán nincs szíve; Wilks néni olyan törékenynek látszott, hogy Frederick előbb megdöbbent, azután meghatódott.

A gyermekkorunkból származó emlékképek lassan halványulnak el; Frederick azt a benyomást őrizte magában, hogy Wilks néni két méter magas, olyan a válla, mint egy súlyemelőé, a szeme pedig a busa szemöldök alatt kegyetlen fénnyel villog. Most meg egy aprócska, ráncos arcú öregasszonyt látott, akit az első fuvallat elfújhat.

Furcsa megindultság vett erőt rajta. Nagynak és erősnek érezte magát. Megértette a bátyját is. Természetes, hogy ennek a védtelen, öreg teremtésnek a kedvében kell járni. Fenevad az, aki erre nem hajlandó, gondolta Frederick Mulliner, még akkor is, ha ez kemény tojást jelent délután ötkor.

- Nahát, milyen nagyfiú lett valaki! - sugárzott Wilks néni.

- Tetszik gondolni? - kérdezte Frederick hasonló nyájassággal.
- Valóságos kis férfi! És milyen felnőttesen kiöltözött! Kerüljön beljebb a nappaliba, kedveském, és foglaljon helyet. Mindjárt hozom a teát.
- Köszönöm.
- LÁBTÖRLŐ!

A mennydörgő hang ugyanabból a szájból hangzott fel, amely eddig csak szelíd turbékolást hallatott; Frederick Mullinerre ez olyan hatást gyakorolt, mintha taposóaknára lépett volna. Megpenderült, és más embert pillantott meg: nem azt a szelíd és kedves háziasszonyt, aki egy pillanattal előbb állt ott. Látnivaló volt, hogy Wilks néniben nem is kevés lobog még a régi tűzből. Ajkát összeszorította, szeme veszedelmesen villogott.
- Micsodadologezbejönniazzalarondasároscipővelaz énszéptisztaházamba-anélkülhogyletörölné! - mondta Wilks néni.
- Bocsánat - rebegte Frederick alázatosan.

Leápolta a kifogásolt lábbelit a lábtörlőn, majd betámolygott a nappaliba. Sokkal kisebbnek, sokkal fiatalabbnak és sokkal gyengébbnek érezte magát, mint egy perccel azelőtt. Belső tartása darabokra tört.

A látvány, amely a nappaliban fogadta, nem segített a darabok összeillesztésében, ugyanis Miss Jane Oliphant ült az ablaknál egy fotelben.

Aligha feltételezhető, hogy az olvasót érdekli, milyen a külseje annak, aki Jane Oliphant személyiségjegyeit viseli: olyan lány, aki képes ok nélkül visszaküldeni egy derék ember leveleit, aztán fogni magát, és gyűrűt váltani valami Dillingwaterrel - de azért csak írjuk le, milyen volt, essünk túl rajta. Aranybarna haj, aranybarna szempár, aranybarna szemöldök, formás orr, a hegyén egyetlen kis szeplő; a száj, ha mosolygás közben megnyílt, szép fogsort tárt fel, az álla pedig határozott volt.

Az adott pillanatban a szája nem nyílt mosolyra. Szorosan összezárult, az álla pedig nem is csak egyszerűen határozott volt, inkább olyan, mint egy nagyon apró hadihajó orra. A lány úgy nézett Frederickre, mintha hagymaszag jött volna be, és egy árva szót sem szólt.

Frederick sem mondott sok mindent. Fiatalember számára nincs nehezebb, mint megtalálni a kezdő mondatot az olyan lánnyal való beszélgetésben, aki a közelmúltban visszaküldte a leveleit. (Ráadásul pokolian jó levelek voltak. Végigolvasta őket, amint kibontotta a csomagot, és elámult az elbűvölő és ékesszóló megfogalmazástól.)

Frederick ekkor minden mondanivalóját egyetlen szóban foglalta össze: - Hukk! - Ezt kimondván egy fotelbe süppedt, és a szőnyeget nézte. A lány az ablakon bámult ki, és a szobában tökéletes csend uralkodott, mígnem a kandallópárkányon ketyegő óra belsejéből hirtelen kipattant egy kis, fából faragott madár, és azt mondta: - Kakukk! -, majd visszavonult.

A madár váratlan megjelenése és közlésének staccato jellege óhatatlanul kifejtette hatását a fiatalemberen, akinek idegrendszere már nem volt a régi. Frederick Mulliner vagy kéttenyérnyit ugrott ültő helyében, és gyors, rövid kiáltást hallatott.

- Tessék? - kérdezte Jane Oliphant, és felvonta szemöldökét.
- Hát honnan tudhattam volna, hogy ez az izé ezt fogja csinálni? - védekezett Frederick.

Jane Oliphant vállat vont. A mozdulat kifejezte: a lányt tökéletesen hidegen hagyja, hogy az alvilág söpredéke mit tud és mit nem.

Frederick azonban, most, hogy a jég megtört, nem akart visszazuhanni a hallgatásba.

- Hogy kerültél ide? - kérdezte.
- Teára jöttem a dadushoz.
- Nem tudtam, hogy itt leszel.

- Aha.
- Ha tudtam volna, hogy itt leszel...
- Egy nagy koromfolt van az orrán. Frederick a fogát csikorgatva zsebkendőért nyúlt.
- Talán jobb, ha elmegyek - ajánlotta.
- Szó sem lehet róla - csattant fel Miss Oliphant élesen. - Wilks néni nagyon várta, hogy találkozhasson magával. De hogy miért...
- Miért? - firtatta Frederick hidegen.
- Ó, semmi.

Az ezt követő kínos csendben a férfi zihálása hallatszott: Frederick a legdurvábbat akarta kiválasztani a három riposzt közül, amelyek eszébe jutottak, majd Wilks néni lépett be.

- Csak javaslatként mondom - szólalt meg Miss Oliphant fölényesen -, de nem gondolja, hogy elvehetne a dadustól azt, a súlyos tálcát?

Frederick felriadt tépelődéséből, talpra ugrott, és arcát szégyenpír öntötte el.

- Még a végén túlerőlteti magát, dadus - folytatta a lány; hangjában bosszúság keveredett .együttérzéssel.
- Éppen segíteni akartam - motyogta Frederick.
- Persze, miután már az asztalra tette a tálcát. Szegény dadus! Milyen nehéz lehetett!

Ismeretségük kezdete óta nem először ámult el Frederick azon, hogy egykori mátkája milyen hihetetlen ügyességgel képes hibát találni benne. Máris olyan érzései támadtak, mintha rajtakapták volna, hogy vendéglátójukat bántalmazza egy súlyos, tompa tárggyal.

- Mindig is érzéketlen fiú volt - jegyezte meg Wilks néni elnézően. - Üljön le, Frederick úrfi, és igya meg a teáját. Főztem tojást is. Tudom, mennyire rajong a főtt tojásért.

Frederick összerezzent, és gyors pillantást vetett a tálcára. A legsúlyosabb balsejtelmei beigazolódtak. Kemény tojásokat

látott, mégpedig nagyokat. Gyomra, amelyet az utóbbi években erősen elkényeztetett, rémülten feljajdult.
- Bizony. - Wilks néni le nem szállt volna a témáról. - Nem volt képes betelni a kemény tojással. Sem a tortával. Teremtőm, milyen rosszul lett a tortától Miss Jane születésnapi zsúrján!
- De kérem! - szólalt meg Miss Oliphant, és kissé összerázkódott.
Hidegen végigmérte fortyogó vendégtársát, aki ezalatt az önutálat legmélyebb bugyrait szondázta.
- Köszönöm, tojást nem kérek - mondta Frederick.
- Frederick úrfi szépen meg fogja enni a finom kemény tojást - szögezte le Wilks néni. A hangja most is barátságos volt, de nyomokban felfedezhető volt benne a dinamit.
- Nem kérek tojást.
- Frederick úrfi! - A dinamit felrobbant. Ismét végbement az a bámulatos átalakulás: a kis törékeny, idős hölgy félelmetes erővé változott, amellyel talán csak Napóleon lett volna képes megmérkőzni. - Nem tűröm a feleselést.
Frederick nyelt egyet.
- Bocsánatot kérek - mondta megtörten. - Jól fog esni egy tojás.
- Kettő - helyesbített Wilks néni.
- Két tojás - sóhajtotta Frederick.
Miss Oliphant még meg is forgatta a kést a sebben.
- Úgy látom, jó sok torta is van. Örülhet. De azért a maga helyében vigyáznék vele. Úgy látom, eléggé tartalmas. Sosem értettem - folytatta, Wilks nénihez intézve szavait; a hangját Frederick, aki mostanra körülbelül hétévessé válhatott, elviselhetetlenül felnőttesnek és affektáltnak érezte -, mi örömet találnak az emberek abban, hogy zabálnak és tömik magukat, mint a disznók.
- A fiúk már csak ilyenek - érvelt Wilks néni.
- Hát igen - sóhajtott Miss Oliphant. - De akkor is olyan kellemetlen.

Wilks néni szemében apró, de jól érzékelhető villanás mutatkozott. Vendége modorában fennhéjázásra való hajlamot fedezett fel, márpedig a fennhéjázást kordában kell tartani.
- Persze - mondta - a lányok sem tökéletesek.
- Á! - lehelte Frederick, mámoros örömmel fogadva a megállapítást.
- A lányoknak is vannak apró hibáik. Néha hajlanak a hiúságra. Ismerek egy leánykát, nincs is százmérföldnyire ettől a szobától, aki annyira büszke volt az új nadrágocskájára, hogy abban szaladt ki az utcára.
- Dadus! - kiáltotta Miss Oliphant fülig pirulva.
- Felháborító! - mondta Frederick.

Kurta nevetést hallatott, és ez a nevetés, minden kurtasága ellenére annyira tele volt megrovással, lesújtó férfiúi felsőbbrendűséggel, hogy Jane Oliphant büszke szelleme megrogyott a csapás alatt. Frederick felé fordult, a szeme lángokat lövellt.
- Mit mondott?
- Azt mondtam: felháborító.
- Tényleg?
- El sem tudok képzelni - jelentette ki Frederick - ennél botrányosabb magamutogatást. Remélem, vacsora nélkül küldtek ágyba.
- Ha magának kellene vacsora nélkül lefeküdnie - vágott vissza Miss Oliphant, mert abban hitt, hogy a támadás a legjobb védekezés -, bele is halna.
- Tényleg? - kérdezte Frederick.
- Maga egy szörnyeteg, utálom - hangoztatta Miss Oliphant.
- Tényleg?
- Tényleg!
- Ugyan, ugyan, ugyan - szólt közbe Wilks néni. - Ejnye, ejnye, ejnye!

Hatalma és képességei tudatában nézte két vendégét; olyan nők természetes nézése ez, akik fél évszázadon át fiatal és rakoncátlan emberpalántákkal foglalkoztak.
- Itt nem lesz veszekedés - mondta. - Azonnal tessék kibékülni. Frederick úrfi, adjon Jane kisasszonynak egy puszit!
A szoba megremegett, Frederick szeme kiguvadt.
- Micsodát? - hápogta.
- Adjon egy jó nagy puszit, és mondja meg neki: sajnálja, hogy veszekedett.
- De hát ő veszekedett velem.
- Nem számít. A kisgavallér mindig magára vállalja a felelősséget.
Fredericknek emberfeletti munkával sikerült a felszínre hoznia egy kezdetleges mosolyt.
- Bocsánatot kérek - mondta.
- Szót sem érdemel - felelte Miss Oliphant.
- Puszit - parancsolta Wilks néni.
- Azt már nem - jelentette ki Frederick.
- Micsoda?
- Azt nem.
- Frederick úrfi - mondta Wilks néni. Felállt, és ujját fenyegetően kinyújtotta -, most azonnal bemegy abba a szekrénybe ott kint, a folyosón, és ott marad, amíg meg nem javul.
Frederick tétovázott. Önérzetes családból származott. Egyszer az egyik Mullinert az uralkodó személyes köszönetével tüntette ki a Crécy melletti csatában tett szolgálataiért. Eszébe jutott, hogy mit mondott a bátyja, George, és ez eldöntötte, mit tegyen. Méltósága alatt van, hogy hagyja magát szekrénybe zárni, de még mindig jobb, mint egy idős hölgy szívrohamának okozójává válni. Lehajtott fejjel belépett a szekrénybe, és a háta mögött zörrent a kulcs.

Magára maradva a sötét és egérszagú világban, Frederick Mulliner átadta magát a komor elmélkedésnek. Körülbelül kétpercnyi megfeszített gondolkodást sikerült elvégeznie, olyan fajtát, hogy ahhoz képest Schopenhauernek még a különösen rossz napokon született gondolatai is lányregénynek tűnnek, amikor egy hang szólt be az ajtórésen.

- Freddie. Izé, Mr. Mulliner.
- Igen?
- A dadus kiment a konyhába lekvárért - folytatta a hang sietősen. - Kiengedjem?
- Ne fáradj - felelte Frederick hidegen. - Tökéletes kényelemben vagyok.

Csend lett. Frederick tovább merengett. Azt számolgatta, hogy ha ármányos bátyja, George a hazug táviratával nem rángatta volna ide, erre a pokoltornácra, mostanra már körülbelül a tizenkettedik lyuknál járhatna a golfpályán, és kipróbálhatná az új ütőjét. Ehelyett viszont...

A szekrény ajtaja váratlanul kitárult, és újra becsukódott. Frederick Mulliner, aki zavartalan egyedüllétre készült, nem csekély megdöbbenéssel fedezte fel, hogy lakót szállásoltak be hozzá.

- Hogy kerülsz ide? - kérdezte a birtokon belül lévők rosszallásával.

A lány nem válaszolt, de a sötétben fojtott hangok szűrődtek Frederick fülébe. Akarata ellenére is ellágyult egy kicsit.

- Figyelj - mondta után -, sírni azért nem kellene.
- Nem sírok. Nevetek.
- Ó! - Az ellágyulás elmúlt. - Szerinted ez olyan mulatságos? Bezárva lenni ebben az átkozott szekrényben...
- Semmi szükség átkozódásra.
- Abszolút nem értek egyet. Átkozódásra van szükség igazán. Bingley-on-Sea területén tartózkodni már önmagában is épp elég

pocsék, de ha összevetjük azzal, hogy Bingley-on-Sea területén egy szekrénybe zárják az embert...
- ... egy lánnyal, akit utál...?
- A kérdésnek ezt a vetületét nem tárgyaljuk - szólt Frederick méltósággal. - A lényeg az, hogy itt vagyok Bingley-on-Sea egyik szekrényébe zárva, holott ha lenne a földön igazság és helyes gondolkodás, kint lehetnék a golfpályán...
- Ó! Még mindig golfozik?
- Persze hogy még mindig golfozom. Miért ne?
- Nem tudom, miért ne. Örvendek, hogy még mindig képes szórakozást találni magának.
- Hogyhogy még mindig? Úgy képzeled, hogy csak azért, mert...?
- Nem képzelek semmit.
- Szerintem arra gondoltál, hogy megtört roncsként kóválygok mindenfelé.
- Ó, dehogy. Tudtam, hogy könnyű lesz megvigasztalódnia.
- Hát ezt meg hogy érted?
- Mindegy.
- Arra akarsz célozni, hogy olyan férfi vagyok, aki könnyű szívvel vált át egyik nőről a másikra, afféle csélcsap pillangó, aki egyik virágtól csapong a másikig, és szürcsöli a...
- Igen. Ha tudni akarja, szerintem maga egy tőrőlmetszett szürcsölő.
Frederick megdöbbent. Szörnyűséges volt ez a vád.
- Sohasem szürcsöltem. Sőt mi több, nem is csapongtam soha.
- Ez vicces.
- Mi vicces?
- Amit mondott.
- Úgy látom, rendkívül fejlett a humorérzéked - jegyezte meg Frederick nyomatékkal. - Nevetsz, amikor szekrénybe zárnak, viccesnek tartod, ha azt mondom...

- Az tán csak nem baj, ha az ember némi szórakozást talál az életben, vagy igen? Tudni akarja, miért zárt be ide a dadus?
- A legkevésbé sem érdekel. Miért?
- Elfelejtettem, hol vagyok, és rágyújtottam egy cigarettára. Jaj, szent ég!
- Most meg mi van?
- Mintha egy egeret hallottam volna. Maga szerint vannak egerek ebben a szekrényben?
- Persze - válaszolta Frederick. - Tucatszám.

Az egerek jellemzésével folytatta volna, nagy, kövér, mozgékony, fürge egerekről tett volna említést, de ekkor valami kemény és éles dolog találta el a bokáját, ami nagy fájdalommal járt.

- Au! - kiáltott fel Frederick.
- Ó, bocsánat. Ez maga volt?
- Ez én.
- Rugdostam egy kicsit, hogy elriasszam az egereket.
- Értem.
- Nagyon fájt?
- Csak egy kicsit jobban, mint a kénköves pokol, köszönöm a kérdést.
- Sajnálom.
- Én is.
- Azt hiszem, az egér jókora pofont kapott volna, ha ő van ott, nem?
- Amilyet csak egyszer kaphat az életben.
- Hát, sajnálom.
- Ne is emlegesd. Mit számít egy bokatörés, amikor...
- Amikor?
- Elfelejtettem, mit akartam mondani.
- Amikor a szíve is összetört?

- Az én szívem nem tört össze. - Ezt a tényt Frederick ragyogóan világossá kívánta tenni. - Derűs vagyok... vidám... Ki az ördög az a Dillingwater? - Szavait ezzel a váratlan fordulattal zárta.

Pillanatnyi csend támadt.

- Ó, hát csak egy ember.
- Hol ismerkedtél meg vele?
- Ponderbyéknél.
- És hol jegyeztétek el egymást?
- Ponderbyéknél.
- Ezek szerint kétszer jártál Ponderbyéknél?
- Nem.

Frederick levegő után kapkodott.

- Amikor elutaztál Ponderbyékhez, még az én jegyesem voltál. Azt akarod mondani, hogy felbontottad az eljegyzésünket, megismerted ezt a Dillingwatert, és eljegyezted magad vele, és mindezt egyetlen, két hétig tartó vendégeskedés alatt?
- Igen.

Frederick nem válaszolt. Később eszébe jutott, hogy azt mondhatta volna: „Ó, asszony, asszony!", de az adott pillanatban ez nem ötlött fel benne.

- Nem látom be, milyen jogon bírál engem - mondta Jane.
- Ki kritizált?
- Maga.
- Mikor?
- Pont akkor.
- Az ég a tanúm - kiáltotta Frederick Mulliner -, egyetlen szóval sem utaltam arra a véleményemre, hogy a viselkedésed alávaló, és még sohasem tapasztaltam ekkora elvetemültséget. Még csak célzást sem tettem arra, hogy az eljárásod a lelkem legmélyéig megrázott.
- De igen.

Felhördült.

- Ha Bingley-on-Sea körzetében ebben az évszakban felhördülési tilalom van hatályban - mondta Frederick hidegen -, arról korábban kellett volna értesíteni engem.
- Minden jogom megvolt eljegyezni magam bárkivel, akivel csak tetszik, és olyan hamar, ahogy csak tetszik, azok után, hogy maga milyen ocsmányul viselkedett.
- Ocsmányul viselkedtem? Mire gondolsz?
- Tudja azt maga.
- Bocsánat, de nem tudom. Ha arra célzol, hogy nem voltam hajlandó hordani a nyakkendőt, amit a legutóbbi születésnapomra kaptam tőled, csak megismételni tudom, amit akkor mondtam: ha eltekintünk attól, hogy épkézláb férfi holtan, az árokban sem mutatkozna azzal a nyakkendővel, a színei akkor is a Kerékpáros, Horgász és Célbadobó Klub színeivel egyeznek meg, márpedig annak nem vagyok a tagja.
- Nem arról beszélek. Arról a napról van szó, amikor elutaztam Ponderbyékhez, és maga megígérte, hogy kikísér a pályaudvarra, aztán telefonált, és azt mondta, hogy mégsem tud kikísérni, mert közbejött valami fontos ügy, erre eszembe jutott, hogy mégis inkább a későbbi vonattal megyek, mert akkor lesz időm nyugodtan megebédelni a Berkeleyben, és akkor átmentem, és nyugodtan megebédeltem a Berkeleyben, és egyszer csak ki mást láttam meg a terem túlsó végében, mint magát, ott tömte a fejét egy rózsaszín ruhás, hennázott hajú, borzalmas nőszemély társaságában. Erről beszélek.

Frederick a fejéhez kapott.

- Mondd ezt még egyszer! - kiáltotta.

Jane megtette.

- Szentséges ég! - fakadt ki Frederick.
- Mintha fejbe vágtak volna. Úgy éreztem, eltört bennem valami, és...
- Mindent meg tudok magyarázni! - szólt közbe Frederick.

Jane hangja hidegen hangzott a sötétben.

- Megmagyarázni? - kérdezte.
- Meg - felelte Frederick.
- Mindent?
- Mindent.
Jane köhintett.
- Mielőtt elkezdi - mondta ne feledje, hogy az összes nőrokonát ismerem, legalább látásból.
- Nem akarok a nőrokonaimról beszélni.
- Azt gondoltam, arra hivatkozik majd, hogy az a nő a rokona, talán a nagynénje, vagy valami.
- Semmi ilyesmi. Ő revütáncosnő. Talán látta is a *Tü-tü* című darabban.
- És maga ezt nevezi magyarázatnak...!
Frederick fölemelte kezét, hogy csendre intse. Aztán rájött, hogy a lány nem látja, úgyhogy ismét leeresztette.
- Jane - kezdte halk, bensőséges hangon -, vissza tudsz emlékezni arra a tavaszi reggelre, amikor kettesben sétáltunk, csak te meg én, a Kensington parkban?
- Ha azt gondolja, hogy meglágyíthat az ilyen...
- Szó sincs róla. Máshova akarok kilyukadni. Ahogy ott sétáltunk, te meg én, odaszaladt hozzánk szimatolni egy kis pincsikutya. Bevallom, engem teljesen hidegen hagyott, de te valósággal lázba jöttél tőle; attól a perctől kezdve egy életcélom maradt: kideríteni, hogy kié az a pincsi, és megvenni neked. Szívós detektívmunkával sikerült az állat nyomára bukkannom. Annak a hölgynek a tulajdona volt, akinek a társaságában ebédelni láttál - könnyű ebéd volt, nem holmi lakoma -, aznap a Berkeleyben. Sikerült az ismeretségébe férkőznöm, és azonnal elkezdtem ajánlatokat tenni a kutyára. A pénz nem lehetett akadály. Csak arra vágytam, hogy a karodba tehessem a kis bestiát, és lássam, ahogy felragyog az arcod. Meglepetésnek szántam. A nő aznap reggel hívott fel, és közölte: elszánta magát, hogy elfogadja a legutóbbi ajánlatomat, vigyem el ebédelni, és

beszéljük meg a lebonyolítást. A kínok kínját álltam ki, mert föl kellett hívjalak, és meg kellett mondanom, hogy nem tudlak kikísérni a Paddingtonra, de meg kellett lennie. És kínszenvedés volt két órát ott ülni és hallgatni azt a rikítóan színpompás nőszemélyt, aki elmesélte, hogy tette tönkre az ő nagy számát a táncoskomikus azzal, hogy megállt az előtérben, és úgy tett, mintha kiinná a tintát az üvegből - de ezt is meg kellett tennem. Fenékig ürítettem a keserű poharat, és aznap délután megkaptam a kutyát. Másnap reggel pedig megkaptam a leveledet is, amelyben felbontottad az eljegyzésünket. Hosszú csend lett.

- Ez igaz? - szólalt meg Jane.
- Teljesen.
- Ez olyan túlságosan... Hogy is mondjam... Túlságosan, ijesztően valószínű. Nézz a szemembe.
- Mi értelme, hogy a szemedbe nézzek, ha az orrom hegyéig se látok?
- Szóval... Ez igaz?
- Persze hogy igaz.
- Meg tudod mutatni a pincsit?
- E percben épp nincs nálam - mondta Frederick tartózkodóan. - A lakásomban van, és alkalmasint éppen egy drága szőnyeget rág cafatokra. Neked fogom adni nászajándékba.
- Ó, Freddie!
- Nászajándékba - ismételte Frederick, bár a szó úgy elszorította a torkát, mint az a szabadalmazott amerikai gabonapehely.
- De hát én nem megyek férjhez!
- Nem... Mit mondtál?
- Nem megyek férjhez.
- De hát mi van azzal a Dillingwaterrel?
- Az ugrott.
- Ugrott?
- Ugrott - jelentette ki Jane határozottan. - Mérges voltam, azért jegyeztem el magam vele. Azt hittem, hogy végig tudom

csinálni, jól fel is húztam magam azzal, hogy mennyire fog majd ez bántani téged, de egy reggel láttam őszibarackot enni, és akkor meginogtam. A szemöldökéig összekente magát vele. És pont utána észrevettem, hogy mindig kiad valamilyen fura hangot, amikor a kávét issza. Ültem a reggelinél az asztal túloldalán, figyeltem, és azt mondtam magamban: „Most jön az a fura hang!" És amikor arra gondoltam, hogy egész hátralevő életemben ez így lesz, beláttam, hogy a terv kivihetetlen. Úgyhogy felbontottam az eljegyzést. Fredericknek elállt a lélegzete.

- Jane!

Kinyúlt a sötétben, megtalálta a lányt, és a karjába zárta.

- Freddie!
- Jane!
- Freddie!
- Jane!
- Freddie!
- Jane!

A szekrényajtó deszkáján határozott koppantás hangzott fel, majd megszólalt egy erőteljes hang, amely az évek során megfakult ugyan, de változatlanul élt és hatott benne a szellem, amely nem tűri a rakoncátlankodást.

- Frederick úrfi!
- Tessék!
- Megjavult végre?
- Mi az, hogy!
- Hajlandó egy jó nagy puszit adni Jane kisasszonynak?
- Nagyon is! - mondta Frederick Mulliner, és minden szótagban elszánt lelkesedés csendült. - Pontosan azt fogom tenni!
- Akkor kijöhet - közölte Wilks néni. - Főztem magának még két tojást.

Frederick elsápadt, de csak egy pillanatra. Mit számít most már a tojás? Ajka kemény vonallá szűkült; mikor megszólalt, hangja higgadt volt, és meg nem remegett. - Ide vele! - mondta.

VIII
A fotográfus románca

Valaki egy képes hetilapot hagyott a Horgásztanya ivójában. Átlapoztam, és egész oldalas fotót találtam benne a híres musicalszínésznőről, múlt szerda óta a kilencediket. Ezen a mostani képen csábos tekintettel nézett hátra a válla fölött, fogai között rózsaszálat tartott, én pedig fojtott kiáltással elhajítottam a sajtóterméket.

- Ej, ej - korholt Mr. Mulliner. - Nem lenne szabad hagynia, hogy ezek a dolgok ilyen mélyen érintsék. Jusson eszébe: nem a színésznők fényképei számítanak, hanem az, hogy mi mit látunk bennük. - Kortyolt a forró whiskyből.

Vajon gondolt-e már arra (kezdte sötéten), milyen lehet azoknak az élete, akik ezeket a képeket készítik? A statisztikák tanúsága szerint a társadalomnak az a két csoportja, amelyben a legritkább a házasságkötés: a tej-kihordók és a divatfényképészek. A tejesemberek azért, mert reggel túl korán látják az asszonyokat, a divatfotográfusok pedig azért, mert mindennapjaikat a női szépség közegében töltik, és ez annyira egyhangúvá válik számukra, hogy megcsömörlenek tőle, és kedélytelenné válnak. Nem ismerek olyan foglalkozási ágat, amelynek dolgozóit őszintébben szánnám, mint a divatfény-képészek szakmáját, és mégis - a valóság keserű fintora ez, amelytől a gondolkodó ember a gúnyos kacaj és az együtt érző könnyhullatás között ingadozik - az a vágya minden

fiatalembernek, aki a fotografálás szakmáját választja, hogy egyszer majd belőle is ez legyen.

Tudja, a pályájuk kezdetén a fiatal fényképészek komoly elnyomásnak vannak kitéve a borzadályt keltő rémalakok által, és ez fokozatosan kikezdi idegrendszerüket.

- Miért van az - tűnődött az unokabátyám, Clarence, miután már egy éve a szakmában dolgozott -, hogy az összes rondaság fényképet akar magáról? Mi az oka, hogy azok, akikről azt hinné az ember, a legszívesebben eltitkolnák az arcukat, ezzel szemben arra törekszenek, hogy ország-világ elé tárják hogyishívjákokon és albumokban? Buzgalommal és lelkesedéssel telve indultam el a pályán, de a lelkemet ronggyá tiporják. Ma reggel Tooting East polgármestere látogatott meg időpontot megbeszélni. Holnap délután jön el, hogy levegyem a háromszögletű kalapjában és a hivatali ornátusban, márpedig abszolút megbocsáthatatlan, hogy ilyen arcú ember megörökítse a vonásait. Adná az ég, hogy én is azok közé tartozhassak, akik csak szép nőket fényképeznek!

Álma hamarabb megvalósult, mint képzelte. Egy héten belül a Biggs kontra Mulliner néven ismertté vált per jóvoltából az unokabátyám, Clarence az ismeretlen, nyugat-kensingtoni műteremből London leghíresebb fényképészének rangjára emelkedett.

Talán emlékszik is erre a perre. Az odáig vezető utat röviden a következőképpen tudnám összefoglalni.

John Horatio Biggs, a birodalmi érdemrend birtokosa, Tooting East újonnan megválasztott polgármestere június tizenhetedikén délután négy óra tízkor kiszállt egy taxiból Clarence Mulliner műterme előtt. Négy óra tizenegykor belépett.

Szemtanúk négy óra tizenhat és fél perckor látták kiugrani az első emeleti ablakon; ebben unokabátyám is hathatósan segítette, amennyiben egy fotográfiai állvány szöges végével bökdöste a nadrágja ülepét. Akik láthatták, megállapították, hogy Clarence arcát emberinek alig nevezhető düh torzította el.

Az ügy természetesen itt nem juthatott nyugvópontra. Egy hét múlva kezdetét vette a Biggs kontra Mulliner polgári per, amelyben a felperes tízezer font összegű kártérítést követelt, valamint egy új nadrágot. Eleinte a helyzet igen rosszul festett Clarence számára.

A mérleget végül is a védelemre felkért Sir Joseph Bodger, valamelyik lovagrend fő-főembere billentette át beszédével.

- Nem áll szándékomban - mondta Sir Joseph a második napon, az esküdtekhez intézve szavait - letagadni a vádat, amelyet ügyfelem terhére írnak. Készséggel elismerjük, hogy folyó hó tizenhetedikén valóban megdöfködtük fényképezőállványunkkal a felperest, azzal a céllal, hogy riadalmat és szomorúságot okozzunk neki. De uraim, a józan belátásukért folyamodunk. Az egész ügy fordulópontja egyetlen kérdés. Van-e joga a fotográfusnak, állvánnyal vagy éppenséggel anélkül, megtámadni azt a modellt, aki, miután figyelmeztetést kapott, miszerint arca a minimális kívánalmaknak sem felel meg, továbbra is ragaszkodik hozzá, hogy ülve maradjon a székben, és nyelve hegyével megnedvesíti ajkát? Uraim, az én válaszom: Igen!

- Ha nem az ügyfelem javára dönt a tisztelt esküdtszék - folytatta -, a fényképészeket a törvény megfosztaná azon joguktól, hogy bizonyos modelleket elutasítsanak... Ki lennének szolgáltatva bárki kényének-kedvének, aki egy tucat felvétel árával a zsebében beállít hozzájuk. Önök látták Biggst, a felperest. Megfigyelhették széles, lapos kőtömbhöz hasonlítható arcát, amely minden kifinomult és érzékeny ember számára elviselhetetlen. Alkalmuk volt szemügyre venni rozmárbajuszát, dupla tokáját, dülledt szemeit. Vessenek rá újabb pillantást, és utána mondják meg: nem volt-e igaza ügyfelemnek, amikor egy állvánnyal kiűzte őt a Művészet és a Szépség templomából: a műterméből?

- Uraim - zárta szavait -, én ezzel befejeztem. Az önök kezébe teszem ügyfelem sorsát; teljes a bizalmam, hogy azt az ítéletet hozzák meg, amely az önök nyilvánvaló intelligenciájából, együttérzéséből és széles látóköréből kizárólagosan fakadhat.

Ezután persze a perből semmi sem maradt. Az esküdtszék Clarence javára döntött, vissza sem vonultak döntéshozatalra, az odakint az ítéletre várakozó tömeg vállon vitte Clarence-t hazáig, és nem volt hajlandó szétoszlani, amíg beszédet nem intézett az emberekhez, majd elénekelték, hogy „A fotográfusok soha, soha, soha nem lesznek rabszolgák". Másnap reggel Anglia minden napilapja vezető helyen hozta az őt magasztaló cikkeket, mert bátran kivívta, amit a Magna Charta óta senkinek sem sikerült: a Téma Szabad Megválasztásának alapelvét.

A nyilvánosság természetesen óriási hatást gyakorolt Clarence vagyoni helyzetére. Egy pillanat alatt az Egyesült Királyság legismertebb fényképésze lett, és abba a helyzetbe került, hogy megvalósíthatta vágyát: kizárólag ragyogó, szépséges embereket fényképezett. Mindennap a Társaság és a Színpad legfényesebb ékességei sereglettek a műtermébe; következésképp a legnagyobb megdöbbenéssel fogadtam, amikor két évig tartó távol-keleti utazásom után Angliába visszatérve megtudtam, hogy a hírnév és a vagyon nem hozott számára boldogságot.

Amikor felkerestem, rosszkedvűen ült a műtermében, és fénytelen tekintettel bámulta egy híres színésznő fürdőruhás fényképét. Riadtan kapta fel a fejét, amint beléptem.

- Clarence! - kiáltottam. Megdöbbentett, ahogy kinéz: szája sarkában kemény vonások rajzolódtak ki, egykor alabástrom simaságú homlokát redők barázdálták. - Mi a baj?

- Minden - felelte. - Torkig vagyok.

- Mivel?

- Az élettel. A szép nőkkel. Ezzel az egész nyüves fényképészettel.

Elképedtem. Sikereinek a híre még a Távol-Keleten is utolért, Londonba visszatérve azt tapasztaltam, hogy a hírek nem is túloztak. A nagyváros összes fotográfus-klubjában, a Pall Mall-i Hívó és Fixírtől kezdve a közkocsmákig, amelyekbe olyanok járnak, akik a tengerparti strandon készítenek megvárható felvételeket, közszájon forgott a vélemény, hogy ő az Egyesült Fényírdás Céh elnöki tisztének következő várományosa.

- Nem sokáig fogom ezt kibírni - mondta Clarence, apró darabokra tépve a fényképet, és arcát tenyerébe temetve. - Színésznők a hajasbabáikkal! Cicáikat dédelgető grófnők! Filmcsillagok a könyveik között! Tíz perc múlva indul a vonatom a Waterlooról. Hampshire hercegnő hívatott, hogy készítsek néhány tanulmányt Lady Monica Southbourne-ról a kastély parkjában.

Egész testében megborzongott. Megpaskoltam a vállát. Most már értettem.

- Neki van a legelbűvölőbb mosolya egész Angliában - suttogta.
- Ugyan, ugyan!
- Szende, mégis pajkos, mint mondják.
- Lehet, hogy ez nem is igaz.
- És lefogadom, hogy olyan képet akar csináltatni, amelyen kockacukorral kínálja a kutyáját, és a kép megjelenik majd a *Sketchben* és a *Tatlerben* is, azzal a szöveggel: Lady Monica Southbourne a barátjával.
- Clarence, ez már beteges.

Egy percig hallgatott.

- Hát igen - mondta; láttam, hogy nagy nehezen erőt vesz magán -, kikevertem magamnak a nátriumszulfitot; ideje, hogy megmártózzam benne.

Elkísértem a taxihoz. Az utolsó, amit láttam belőle, a sápadt, merev arcéle volt. Az jutott eszembe, hogy olyan, mint egy arisztokrata a francia forradalom idején, amikor a nyaktiló alá

viszik. Nem is sejtette, hogy az egyetlen lány a világon épp őrá vár, és már nincs is messze tőle.

Nem, ezúttal téved. Nem Lady Monica volt az, akiről kiderült, hogy ő az egyetlen lány a világon. Ha abból, amit mondtam, erre a következtetésre jutott volna, akkor félrevezettem. Lady Monica pontosan olyannak bizonyult, mint képzelte. Sőt még annál is inkább. Nemcsak a mosolya volt szende, mégis pajkos: a bal szemhéja kissé dévaj vonalban hajlott, amire senki sem figyelmeztette előre. Ráadásul két kutyája volt, így két kockacukorral való kínálás közben készült róla ábrázolat, de ezen felül rendelkezett még egy teljesen váratlan kis majommal is, amelyről Clarence kénytelen volt nem kevesebb mint tizenegy felvételt készíteni.

Nem, Clarence szívét nem Lady Monica ejtette rabul, hanem egy másik lány, akit a taxiban látott, útban a pályaudvar felé.

A Whitehall felső végénél feltorlódott a forgalom, ott látta meg ezt a lányt. A taxija megrekedt az omnibuszok tengerében, és amikor Clarence véletlenül jobbra pillantott, szinte karnyújtásnyira meglátott egy másik taxit, amely a Trafalgar Square felé haladt volna tovább. Ablakában egy arc volt megfigyelhető. Az arc Clarence felé fordult, pillantásuk találkozott.

A legtöbb ember ezt az arcot nem találta volna vonzónak. Clarence számára, aki már megcsömörlött a szendéktől, a sugárzóktól és a finom metszésűektől, a legnagyobb csoda volt, amit valaha látott. Úgy érezte, egész életében valami ilyesmit keresett. A tömpe orr, azok a szeplők, az a széles járomcsont, az a szögletes áll... És sehol egy gödröcske. Később úgy mesélte, hogy az első érzés, ami felmerült benne, a hitetlenség volt. Nem hitte, hogy a világ ilyen nőket is tartalmaz. Azután újra megindult a forgalom, és Clarence-t tovább vitte a taxi.

Már a Parlament épületénél jártak, amikor ráébredt, hogy az a furcsa, bizsergő érzés, amely kicsivel a bal mellényzsebe fölött

kezdődött, végül is nem gyomorégés, hanem szerelem. Igen, a szerelem hosszú idő után végre utolérte Clarence Mullinert, és számára, mint keserűen megállapította, az egészből csak annyi jó származott, hogy attól akár tényleg gyomorégés is lehetett volna. Beleszeretett egy lányba, akit talán soha többé nem lát. Sem a nevét nem tudta, sem azt, hogy hol lakik, nem tudott róla semmit. Csak abban volt biztos, hogy a szívében fogja hordani a képét mindörökre, meg abban, hogy ha folytatnia kell a szende, mégis pajkos mosolyú nők fényképezését, azt talán nem is lesz képes elviselni.

Csakhogy a megszokás nagy úr; aki egyszer rákapott az exponáló gomb nyomogatására, az nem tudja egy pillanat alatt levetni magáról. Clarence másnap már ismét a műteremben volt, bebújt a fekete bársonylepel alá, mint azelőtt, és az arisztokrata hölgyeket arra biztatta, hogy figyeljék, mikor repül a kismadár, mintha mi sem történt volna. És ha volt is valami különös, megkapóan fájdalmas kifejezés a tekintetében, azt senki sem kifogásolta. Sőt ellenkezőleg: a szívét marcangoló fájdalom elmélyítette és meglágyította, már-már paposan kenetteljessé változtatta műtermi viselkedését, így a személyes bánat még emelte is szakmai presztízsét. A hölgyek arról beszélgettek egymás között, hogy amikor valakit Clarence Mulliner fényképez le, az olyan, mintha csodás spirituális élményt élne át egy ódon katedrálisban; előjegyzési naptára pedig jobban tele volt, mint valaha.

Óriásira nőtt a tekintélye; ha valaki abban a kiváltságban részesült, hogy Clarence arcképet készített róla, akár szemből, akár profilból, az előtt a Társaság kapui automatikusan megnyíltak. Azt rebesgették, hogy az uralkodó a következő születésnapján nemességet adományoz neki, az Egyesült Fényírdás Céh éves bankettjén pedig Sir Godfrey Stooge, az egészségi állapotára hivatkozva visszavonuló elnök emelkedett hangvételű beszédét e szavakkal zárta: „Uraim, ajánlom önöknek

kiváló utódomat, Mullinert, a Felszabadítót!", mire ötszáz lelkesült fényképész tapsviharától csilingelni kezdtek a poharak az asztalon.

És mégsem volt boldog. Elveszítette az egyetlen leányt, akit valaha szeretett, és nélküle mit ér a hírnév? Mit ér a vagyon? Mit érnek a címek és rangok?

Ezeket a kérdéseket forgatta fejében egy este, miközben komoran szopogatta a lefekvés előtti utolsó szódás whiskyjét. Egyszer már föltette őket magának, és újból fel akarta tenni, amikor megzavarta a kapucsengő hangja.

Meglepetten állt fel. Későre járt ahhoz, hogy látogató érkezzék. A személyzet már lepihent, így ő maga ment az ajtóhoz, és kinyitotta. A lépcsőn egy sötét alak állt.

- Mr. Mulliner?
- Én vagyok Mr. Mulliner.

A férfi belépett mellette az előtérbe. Ekkor látta meg Clarence, hogy az arca felső felét fekete selyemálarc takarja.

- Elnézését kell kémem, hogy elleplezem az arcomat, Mr. Mulliner - mondta a vendég, miközben Clarence a könyvtárba kísérte.
- Nem tesz semmit - felelte Clarence udvariasan. - Nincs kétségem, hogy ez a javunkat szolgálja.
- Valóban? - kérdezte az idegen némi éllel. - Ha valóban tudni akarja, vagyok olyan jóvágású férfi, mint bárki Londonban. Küldetésem azonban különlegesen titkos, ezért nem kockáztathatom, hogy felismerjenek. - Elhallgatott. Clarence látta, hogy gyors pillantást vet a könyvtárszoba minden sarkába az álarc nyílásain át. - Mr. Mulliner - folytatta -, ismerős ön a nemzetközi titkos politika berkeiben?
- Igen.
- És hazafi ön?
- Az vagyok.

- Úgy hát nyíltan beszélhetek. Kétségkívül tud arról, Mr. Mulliner, hogy egy ideje ez az ország és egy bizonyos rivális Hatalom verseng egy másik Hatalom barátságáért.
- Nem - felelte Clarence. - Nekem erről nem szóltak.
- Pedig ez a helyzet. És ennek a Hatalomnak az elnöke...
- Melyiké?
- A másodiké.
- Nevezze B-nek.
- A B Hatalom elnöke jelenleg Londonban tartózkodik. Rangrejtve érkezett, J. J. Shubert álnéven, az A Hatalom képviselői pedig a legjobb tudomásunk szerint még nem értesültek az ittlétéről. így rendelkezésünkre áll a szükséges néhány óra, hogy nyélbe üssük a szerződést B Hatalommal, még mielőtt A Hatalom közbeavatkozhatna. Meg kell mondanom, Mr. Mulliner, hogy ha B Hatalom szövetségre lép ezzel az országgal, azzal az angolszász népek szupremáciája évszázadokra biztosítva lesz. Ha viszont A Hatalom teszi rá a kezét B Hatalomra, akkor civilizációnk az olvasztótégelybe vettetik. Egész Európa szemében - és amikor Európáról beszélek, elsősorban C, D és E Hatalomra utalok - ez az ország lesüllyed, negyedrangú hatalommá züllik.
- Nevezze F Hatalomnak - javasolta Clarence.
- Anglia megmentése önön múlik, Mr. Mulliner.
- Nagy-Britanniáé - helyesbített Clarence, mert félig skót volt, anyai ágon. - De hogyan? Mit tehetek az ügyben?
- A helyzet a következő. B hatalom elnöke ellenállhatatlan vágyat érez arra, hogy Clarence Mulliner portrét készítsen róla. Vállalja el, és a nehézségeink véget érnek. Hálásan fogja aláírni a szerződést, és az angolszász népek biztonsága garantálva lesz.

Clarence nem tétovázott. Természetes jóérzéssel töltötte el, hogy tehet valami jót az angolszász népek érdekében, és ráadásul arról sem feledkezett meg, hogy az üzlet, az üzlet; ha az elnök

rendel egy tucatot a nagyméretűből, ezüst alapra nagyítva, az szép hasznot hoz.
- Örömömre szolgál - mondta.
- Az ön hazafisága - szólt a látogató - nem marad megjutalmazatlan. A Legmagasabb Körökben köszönettel fogják regisztrálni.

Clarence az előjegyzési naptáráért nyúlt.
- No, lássuk csak. Szerdán?... Nem, a szerda tele van. Csütörtök?... Nem. Mi lenne, ha az elnök úr pénteken négy és öt között jönne be a műterembe?

A látogatónak elállt a lélegzete.
- Szent ég, Mr. Mulliner! - kiáltott fel. - Csak nem képzeli, hogy most, amikor ilyen hatalmas tétek forognak kockán, nyíltan, fényes nappal lehet lebonyolítani a dolgot? Ha az A Hatalom zsoldjában álló ördögi erők tudomást szereznének arról, hogy az elnök úr öntől rendel arcképet, egy szalmaszálban sem fogadnék arra, hogy ön egy óránál tovább életben marad.
- Akkor mit javasol?
- Most kell velem jönnie a Milánó Hotel elnöki lakosztályába. Zárt gépkocsiban utazunk, adja isten, hogy azok a gazfickók ne ismertek légyen fel, amikor idejöttem. Ha felismertek, nem jutunk el élve a kocsiig. Mondja, amíg beszélgettünk, nem hallott véletlenül bagolyhuhogást?
- Nem - felelte Clarence -, nem volt bagoly.
- Akkor talán nincsenek a közelben. A gazfickók mindig a bagoly hangját szokták utánozni.
- Ezt például - mondta Clarence - sráckoromban sokat próbálgattam, de sosem sikerült. A közhiedelem szerint a bagoly azt mondja: „U-hú" vagy „Ku-vik", de ez nagy tévedés. A hang, amit kiadnak, igazából sokkal bonyolultabb és összetettebb, ami meghaladta a képességeimet.
- Pontosan. - A látogató az órájára pillantott. - Nos, lebilincselők ugyan a gyermekkori emlékei, de repül az idő. Indulhatunk?

- Természetesen.
- Akkor kövessen.

A gazfickóknak aznap szabadnapjuk lehetett, vagy az éjszakai műszak még nem állt munkába, mert eljutottak az autóhoz anélkül, hogy zaklatták volna őket. Clarence beült a kocsiba, álarcos látogatója pedig, miután az utcát mindkét irányban végigkémlelte, szintén beszállt utána.

- Ha már a gyerekkoromnál tartunk... - kezdte Clarence.

A mondatot nem tudta befejezni. Puha, nedves anyag tapadt az orrára, a levegőnek émelyítő kloroformszaga lett, és Clarence többé semmiről sem tudott.

Amikor magához tért, már nem az autóban volt. Egy idegen házban, egy ágyon fekve találta magát. Közepes nagyságú szoba volt, a falon skarlátvörös tapéta, a bútorzat egyszerű: mosdóállvány, fiókos szekrény, két nádfonatú szék, a falon házi áldás, tölgyfakeretben. Erős fejfájást érzett; fel akart kelni, hogy odamenjen a mosdóállványhoz a vizeskancsóért, de nagy megdöbbenéssel azt kellett észlelnie, hogy keze és lába erős kötéllel össze van kötözve.

A Mullinerek családilag mindig is a vakmerőségükről voltak ismertek, és a szabály alól Clarence sem volt kivétel. Egy pillanatig mégis kicsit gyorsabban kezdett verni a szíve. Látta már, hogy álarcos látogatója rászedte. Nem Őfelsége Diplomáciai Szolgálatának, e tiszteletreméltó férfiakból álló testületnek a képviselője volt, hanem egész idő alatt az A Hatalom bérence.

Kétség nem fér hozzá, hogy ő és aljas cinkosai e percben is kacagnak azon, hogy mily könnyen sikerült áldozatukat elkábítani. Clarence a fogát csikorgatta, és igyekezett meglazítani a csuklóját szorító kötelékeket, mindhiába. Kimerülten hátrahanyatlott, majd a zárban forduló kulcs zörgését hallotta, s az ajtó kinyílt. Valaki belépett a szobába, odajött az ágyhoz, és lenézett rá.

Az újonnan jött férfi tagbaszakadt ember volt, arcszíne ugyanolyan, mint a tapétáé a falon. Kissé zihált, mintha kifulladt volna a lépcsőjárásban. Széles, lapos kőtömbhöz hasonlítható arcát középen rozmárbajusz osztotta ketté. Clarence biztosan tudta, hogy valahol, valamikor látta már ezt az embert.

Aztán minden eszébe jutott. A nyitott ablak, amelyen a kellemes nyári szellő suhan be, a nagydarab férfi a háromszögletű kalapjában, amint kifelé igyekszik az ablakon át, és ő maga, Clarence biztatja erre az állvány hegyes végével. John Horatio Biggs volt, Tooting East polgármestere.

A gyűlölet hulláma árasztotta el Clarence-t.

- Áruló! - kiáltotta.
- He? - kérdezte a polgármester.
- Ha valaki azt mondta volna nekem, hogy Tooting szülötte, aki a szabadság tiszta szelében nevelkedett, mely végigsöpri a Főutcát, képes hitvány aranyért eladni magát az ország ellenségeinek, nem hittem volna el. Hát mondja meg a gazdáinak...
- Miféle gazdákról beszél?
- Az A Hatalomról.
- Ó, arról? - mondta a polgármester. - Sajnos a titkárom, akit megbíztam, hogy hozza ide önt, ebbe a házba, kénytelen volt egy kis regényességhez folyamodni, hogy bizonyosan vele tartson, Mr. Mulliner. Az A Hatalom meg a B Hatalom az ő kis vicce volt. Ha tudni akarja, miért hozattam ide...

Clarence felhördült.

- Rájöttem már: a célja ugyanolyan fertelmes, mint maga - szólt csendesen. - Azt akarja, hogy fényképezzem le.

A polgármester a fejét rázta.

- Nem engem. Beláttam, hogy azt nem lehet. A lányomat.
- A lányát?
- A lányomat.
- Hasonlít magára?

- Állítólag van hasonlóság.
- Nem vállalom - szögezte le Clarence.
- Jól gondolja meg, Mr. Mulliner.
- Túl vagyok már minden szükséges meggondoláson. Anglia... vagyis, izé, Nagy-Britannia azt várja el tőlem, hogy legszebbjeit, legvonzóbbjait fotografáljam, és noha magánemberként beismerem, hogy irtózom a szép nőktől, fényképészként a személyes érzéseimnél magasabb rendű kötelességet is tekintetbe kell vennem. A történelem nem ismer olyan esetet, hogy egy fényképész elárulta volna hazáját, és nem Clarence Mulliner lesz az első, aki erre példát szolgáltat. Visszautasítom az ajánlatát.
- Nem éppen ajánlatnak tekintem - pontosított a polgármester. - Inkább parancsnak, ha érti a szándékomat.
- Azt képzeli, hogy a hatalma alá hajthat egy lencse-művészt? Ráveheti, hogy sutba dobja szakmai hírnevét?
- Arra gondoltam, hogy megpróbálom.
- Tisztában van azzal, hogy ha tudnának a fogva tartásomról, tízezer fényképész sereglene ide, és tégláról téglára lerombolnák ezt a házat, magát pedig ízekre szednék?
- De nem tudnak róla - mutatott rá a polgármester. - És, ha tud követni, pont ez a lényeg. Lezárt autóban, éjszaka hozták ide. Élete végéig itt maradhat, senki sem fog sejteni semmit. Komolyan arra gondolok, hogy jobb lesz, ha újragondolja a dolgot, Mr. Mulliner.
- Már megkapta a válaszomat, Mr. Biggs.
- Nos, most magára hagyom, gondolja át. A vacsora fél nyolckor lesz. Átöltöznie nem szükséges.

Pontban fél nyolckor ismét nyílt az ajtó, újból megjelent a polgármester, nyomában komornyik lépett be, aki ezüsttálcán egy pohár vizet és egy kis szelet kenyeret hozott. A büszkeség arra késztette volna Clarence-t, hogy utasítsa vissza a táplálékot, de az éhség erősebbnek bizonyult a büszkeségnél. Elfogyasztotta

a kenyeret, amelyet a komornyik apró falatokban, kiskanálban adagolt neki, majd a vizet is megitta.
- Mikorra parancsolja a reggelit uraságod? - tudakolta a komornyik.
- Most - felelte Clarence, mert amúgy is egészséges étvágyát az átélt megpróbáltatások fölerősítették.
- Mondjuk, kilenckor - javasolta a polgármester. - Tegyen félre egy szelettel abból a kenyérből, Meadows. És nem vitás, Mr. Mullinernek igen jól fog esni egy pohárral ebből a kiváló vízből is.

Fogvatartójának távozása után Clarence elméje minden más gondolatot kizárva vagy fél órán át azzal foglalta el magát, hogy elképzelte, milyen vacsorát szeretne. Mi, Mullinerek valamennyien jó étvágyúak vagyunk; az egész napi üresjárat után egy darabka kenyérhez jutni, ez Clarence gyomra számára súlyos inzultus volt, amelyre elmondhatatlan felháborodással reagált. Jó ideig semmi egyebet nem érzett, csak az éhséget. Gondolatai az evés körül összpontosultak. És furcsa módon épp ennek köszönhette szabadulását.

Mert ahogy ott hevert fél-önkívületi állapotban, és elképzelt magának egy hagymával borított, közepesen átsütött rostélyost grillezett paradicsommal, köretnek tört burgonyával, hirtelen arra lett figyelmes, hogy a hús nem olyan ízletes, mint a többi, korábban megismert rostélyosok. Rágós volt és nem elég szaftos, az íze meg olyan, mintha kötelet rágna.

Később, amikor tisztult a tudata, felfedezte, hogy valóban ez a helyzet. Az éhség kínjai annyira legyűrték, hogy a csuklóját összefogó köteléket rágta, és most felfedezte, hogy elég sokat ki is harapott már belőle.

Váratlanul a remény hulláma öntötte el Clarence Mullinert. Rájött: ha ezzel a hatékonysággal folytatja, nem is sokára kiszabadíthatja magát. Csak egy kis képzelőerőre van szükség. Rövid ideig pihentette sajgó állkapcsát, majd tudatosan abba az

ellazult állapotba hozta magát, amelyet az önszuggesztió apostolai előszeretettel ajánlanak.
- Belépek a klubom éttermébe - dünnyögte Clarence. - Leülök. A pincér átnyújtja az étlapot. Sült kacsát választottam zöldborsóval és újburgonyával, báránysültet kelbimbóval, csirkefilét, bélszínszeletet, főtt marhát sárgarépával, birkacombot, birkalábszárat, birkacsülköt, birkát curryvel, borjút kavarva, pirított vesét, spagettit Caruso módra, majd szalonnás tojást mindkét oldalán megsütve. A pincér már hozza is a rendelésemet. Kézbe veszem a kést meg a villát. Enni kezdek.

Ezután rövidke asztali áldást mormolt, a kötelékhez hajolt, és hozzálátott.

Húsz perc múlva már a szobában járkált, hadonászott, hogy zsibbadt tagjaiban felélénkítse a vérkeringést.

Épp amikor már kellőképpen megfürgítette magát, meghallotta, hogy fordul a kulcs a zárban.

Clarence felkészült az ugrásra. A szobában már jó sötét volt, aminek nagyon örült, mert a sötétség jól összevágott az előtte álló feladattal. Pillanat szülte tervei szükségszerűen vázlatosak voltak, de az mindenképpen szerepelt bennük, hogy a polgármester nyakába ugrik, és letépi a fejét. Ezt követően, semmi kétség, az önkifejezés egyéb módozatai fogják majd kínálni magukat.

Az ajtó kinyílt. Clarence ugrott. Már éppen belekezdett volna a teljes program előadásába, amikor rémült döbbenettel észlelte, hogy aki ellen nagy nyomatékkal fellépett, az nem a birodalmi érdemrend birtokosa, hanem egy nő. Soha egyetlen fotográfus, aki méltó e nevezetre, nem emelne nőre kezet, kivéve azt az esetet, amikor megemeli az állát, és egy kicsit balra fordítja.
- Bocsánat! - kiáltotta.
- Nem tesz semmit - mondta a látogatója halkan. - Remélem, nem zavartam meg.
- Egyáltalán nem - felelte Clarence.

Kis szünet.
- Rémes, milyen ronda az idő - szólalt meg Clarence, úgy érezvén, hogy a jelenet férfi szereplője lévén az ő dolga gondoskodni a párbeszéd folyamatosságáról.
- Hát nem?
- Az egész nyár nagyon csapadékos volt.
- Úgy van. És mintha évről évre rosszabb lenne.
- Hát nem?
- Tönkreteszi a teniszt.
- Meg a krikettet.
- Meg a pólót.
- A kerti partikat is.
- Utálom az esőt.
- Én is.
- De persze augusztusban kifoghatunk még szép időt.
- Igen, az a lehetőség még fennáll.

A jég megtört, a lány kezdte feszteleneb bül érezni magát.
- Azért jöttem, hogy kiengedjem - mondta. - Bocsánatot kérek apám miatt. Bolond módra szeret engem, és nem ismer gátlásokat, ha arról van szó, hogy nekem örömet szerezzen. Mindig is arra vágyott, hogy egyszer ön fényképezzen le engem, de én nem vállalhatom, hogy miattam egy fotográfust az elvei feladására kényszerítsenek. Úgyhogy kövessen, elkísérem a kapuig.
- Ez rém rendes magától - mondta Clarence félszegen.
Ahogy minden érző férfi lett volna a helyében, ő is zavarban volt. Szerette volna, ha viszonozhatja ennek a jólelkű leánynak a kedvességét és elkészítheti az arcképét, de a természetes lelki finomság megakadályozta, hogy szóba hozza ezt a témát. Némán indultak le a lépcsőn.

Az első pihenőnél a sötétben egy kéz érintette meg a kezét, és a lány a fülébe suttogott.

- Most vagyunk apám dolgozószobája előtt - hallotta Clarence a lány hangját. - Csak csöndesen, mint az egerek.
- Mint micsoda? - firtatta Clarence.
- Egerek.
- Ó, persze - felelte Clarence, és nyomban beleütközött valamibe, ami valamiféle talapzat lehetett.

Az ilyen talapzatokon rendszerint váza szokott állni, Clarence egy pillanat múlva megtudta, hogy ez sem volt kivétel. Olyan robaj támadt, mintha tíz edénykészletet törne porrá egyidejűleg tíz egyidejű szobalány, majd az ajtó kivágódott, a pihenő fénybe borult, és Tooting East polgármestere állt előttük. Kezében revolvert tartott, arcán fenyegetés sötétlett.
- Hah! - dörögte a polgármester.

De Clarence ügyet sem vetett rá. A lányt bámulta, de úgy, hogy az álla is leesett. Megszabadítója ugyanis a fal mellé húzódott, és a fény az arcára esett.
- Maga! - kiáltott fel Clarence.
- Ez... - kezdte a polgármester.
- Maga! Végre, valahára!
- Ez szép...
- Álmodom?
- Ez szép kis...
- Azóta, hogy megláttam abban a taxiban, egész Londont tűvé tettem maga után. És most végre megtaláltam!
- Ez szép kis helyzet, mondhatom - szólt a polgármester, majd rálehelt a revolver csövére, és a kabátja ujjával kifényesítette.
- A lányom segít megszökni a család eleségének...
- Ellenségének, papa? - szólalt meg a lány elhaló hangon.
- Most ne vitatkozzunk apróságokon. Hadd mondjam meg...

Clarence bosszúsan félbeszakította.
- Hogy állíthatta azt - kiáltotta -, hogy hasonlít magára?
- Hát hasonlít.

- Nem! Ő a legbájosabb lány a világon, maga meg úgy néz ki, mint Lon Chaney kimaszkírozva. Nézze meg! - Clarence a lépcső tetején függő nagy tükörhöz tuszkolta őket. - A maga arca... már ha annak lehet nevezni... afféle borzalmas, darabos, szivacsos izé...
- Hallja! - csattant fel a polgármester.
- ... az övé viszont egyszerűen isteni. A maga szeme dülledt, gülü...
- Hé! - tiltakozott a polgármester.
- ... az övé viszont édes és lágy és intelligens. A maga füle...
- Jól van, jól van - szakította félbe a polgármester ingerülten. - Majd máskor, majd máskor. Akkor tehát úgy értsem, Mr. Mulliner...
- Szólítson Clarence-nek.
- Nem szólítom Clarence-nek.
- Hamarosan muszáj lesz, amikor már a veje leszek.

A lány felkiáltott. A polgármester is kiáltott, de nagyobbat.

- A vőm!
- Az - jelentette ki Clarence határozottan - akarok lenni, mégpedig hamar. - A lányhoz fordult. - A vulkáni szenvedélyek embere vagyok, és most, hogy a szerelem utolért, sem égen, sem földön nincs olyan erő, amely eltántoríthatna szerelmem tárgyától. Soha meg nem szűnő törekvésem lesz, kedves öööö...
- Gladys - segített a lány.
- Köszönöm. Soha meg nem szűnő törekvésem lesz, kedves Gladys, hogy elérjem nálad szerelmem viszonzását.
- Nem kell törekedned, Clarence - rebegte a leány halkan. - Már viszonozva van.

Clarence megtántorodott.

- Máris? - hápogta.
- Azóta szeretlek, amióta megláttalak abban a taxiban. Amikor elszakadtunk egymástól, majdnem elájultam.

- Én is. Valóságos kábulat jött rám. A Waterloonál három félkoronást nyomtam a taxis kezébe borravalónak. Lobogott bennem a szerelem.
- Alig tudom elhinni.
- Én is alig tudtam, amikor rájöttem. Azt hittem, hogy három penny. És attól a naptól fogva...
A polgármester köhintett.
- Értsem ezt úgy... öööö... Clarence - kérdezte -, hogy már nincs ellenvetése az ellen, hogy lefényképezze a lányomat?
Clarence örömteli kacajt hallatott.
- Figyeljen rám - mondta -, bebizonyítom, milyen vő leszek. Lehet, hogy rámegy a szakmai hírnevem, de közös fényképet készítek kettejükről!
- Rólam is?
- Ahogy mondom. A lánya mellett állva, ujjai hegyét a vállán nyugtatva. Mi több, felveheti hozzá a háromszögletű kalapját.
Könnycseppek gördültek le a polgármester orcáján.
- Fiam! - zokogta felkavarva. - Édes fiam!
S így végre Clarence Mulliner boldogsága is elérkezett. Sohasem lett belőle a Fényírdás Céh elnöke, mert másnap visszavonult a szakmából, arra hivatkozva, hogy az a kéz, amely a drága Gladys portréjához megnyomta az exponáló gombot, soha többé nem nyomhatja meg rút haszonszerzésért. Az esküvőre mintegy hat hét múlva került sor, és jelen volt szinte mindenki, aki számít a Társaság és a Színpad világában; ez volt az első olyan menyegző, amelyen az ifjú pár úgy lépett ki a templomból, hogy felemelt fényképezőállványok képeztek fölöttük diadalívet.

IX
Rózsalonc Villa

- Hisz a kísértetekben? - kérdezte Mr. Mulliner váratlanul.

Alaposan meghánytam-vetettem magamban a kérdést. Kissé meglepődtem, mert korábbi beszélgetésünkben semmi sem hangzott el, ami erre a témára utalt volna.

- Hát - feleltem - szeretni nem szeretem az olyasmit, ha erre vonatkozik a kérdés. Gyerekkoromban egyszer majdnem felgyújtottam a házat.

- Kísértetek. Nem kísérletek.

- Ó, kísértetek? Hogy hiszek-e a kísértetekben?

- Pontosan.

- Hát... igen is, nem is.

- Hadd kérdezzem másként - mondta Mr. Mulliner türelmesen. - Hisz abban, hogy van olyan ház, amelyben kísértet tanyázik? Hogy valamilyen ártó szándékú erő borít el egy helyet, és hatalma alá von mindenkit, aki a hatókörébe lép?

Tétováztam.

- Hát... igen is, nem is.

Mr. Mulliner kicsit sóhajtott. Talán azon törte a fejét, hogy vajon mindig ennyire értelmes vagyok-e.

- No, persze... Az ember ugye olvasott történeteket. Henry Jamestől *A csavar fordul egyet...*

- Nem az irodalomról beszélek.

- Nos, a valóságban... Nézze, tulajdonképpen egyszer tényleg megismerkedtem valakivel, akinek az egyik ismerőse...

- A sokadik unokatestvérem, James Rodman eltöltött néhány hetet egy kísértetjárta házban - kezdte Mr. Mulliner; nem sok hibát lehet felróni neki, de ezek közül az egyik az, hogy hallgatóságnak nem volt megfelelő. - Ötezer fontja bánta. Pontosabban: veszni hagyott ötezer fontot, mert nem volt

hajlandó ott maradni a házban. Mondja csak - kérdezte aztán, látszólag témát váltva -, hallott valaha Leila J. Pinckneyről?

Persze hogy hallottam Leila J. Pinckneyről. Néhány évvel ezelőtt bekövetkezett halála óta kevésbé divatos, de volt idő, amikor nem lehetett úgy elmenni egy könyvesbolt vagy pályaudvari könyves stand mellett, hogy ne lássuk a regényei hosszú sorát. Én magam ugyan egyiket sem olvastam, de tudtam, hogy a bírálatra jogosultak a maga műfajában, a limonádéirodalomban igazi kiválóságnak tartották. A kritikusok általában ezzel a címmel írtak legfrissebb művéről:

ÚJABB PINCKNEY!

Vagy néha, rámenősebben:

ÚJABB PINCKNEY!!!

Egyszer az *Elemző* irodalmi szakértője, azt hiszem, *A szerelem mindent legyőz* című regényről írva teljes kritikáját két szóban foglalta össze: „Ó, Istenem!"

- Persze - feleltem. - De mi van vele?
- James Rodman nagynénje volt.
- Tényleg?
- És amikor meghalt, James megtudta, hogy ötezer fontot hagyott rá, valamint azt a vidéki házat, ahol élete utolsó húsz évét leélte.
- Szép hagyaték.
- Húsz évet - ismételte Mr. Mulliner. - Jól értse meg, mert életbevágóan fontos a továbbiak szempontjából.

Húsz év, gondoljon bele. Miss Pinckney rendszeresen, minden évben két regényt és tizenkét novellát írt meg, valamint havonta egy oldalt egy magazin *Fiatal Lányok Tanácsadója* című rovatába. Ez pedig annyit jelent, hogy negyven regénye és nem kevesebb mint kettőszáznegyven novellája született a Rózsalonc Villa fedele alatt.

- Kedves név.

- Szörnyű, viszolyogtató név - szögezte le Mr. Mulliner komolyan -, James, a sokadik unokatestvérem már kezdetben gyanút foghatott volna. Van magánál papír és ceruza? - Egy darabig körmölt, homlokát ráncolva számoszlopokat írt a papírra. - Igen - mondta aztán, és felnézett -, ha a számításaim helyesek, Leila J. Pinckney összesen mintegy kilencmillió-száznegyvenezer émelyítően szentimentális szót írt a Rózsalonc Villában, és a végrendeletben az a kikötés szerepelt, hogy James köteles minden évben hat hónapon át ott lakni. Ha ennek nem tesz eleget, elveszíti az ötezer fontot.
- Jó szórakozás lehet ilyen beugratós, vicces végrendeletet írni - tűnődtem. - Gyakran gondolok arra, bárcsak elég gazdag lennék, hogy megtehessem.
- Nem beugratós végrendelet volt. A feltételek teljesen érthetőek. James Rodman író volt, izgalmas bűnügyi történeteket írt, és a munkássága Leila nevű nagynénjének sohasem volt kedvére. A hölgy erősen hitt a környezet befolyásoló erejében: a végrendeletébe azért foglalta bele a szóban forgó záradékot, mert szerette volna Jamest kötelező erővel rábírni arra, hogy Londonból költözzék vidékre. Úgy vélekedett, hogy a londoni élet megkérgesítette, és komorrá tette a világszemléletét. Sokszor nekiszegezte a kérdést: vajon tényleg jó-e ennyit lovagolni mindenféle hirtelen halálon, sanda zsarolókon. Hangoztatta: biztos, hogy a világon bőven elég sanda zsaroló létezik, nem kell, hogy még írjanak is hozzá.

A kettejük irodalmi felfogása közötti eltérés, azt hiszem, bizonyos elhidegülést okozott közöttük, így James álmában sem gondolta volna, hogy a neve előfordul a nagynénje végrendeletében. Ugyanis sosem csinált titkot abból, hogy számára Leila J. Pinckney stílusa rosszullétet okoz, tekintet nélkül arra, hogy hatalmas olvasótábora milyen nagyra becsüli. Ő maga szigorú elveket vallott a regény műfajáról, és mindig is amellett tört lándzsát, hogy a művész, aki igazán tiszteli a

mesterséget, nem alacsonyodik le a giccses szerelmi történetekhez, hanem szigorúan ragaszkodik a revolverekhez, az éjszakai sikolyokhoz, az eltűnt dokumentumokhoz, a titokzatos kínaiakhoz és a hullákhoz - átmetszett torokkal vagy anélkül. Csecsemőkorában a nagynénje a térdén lovagoltatta, de még ez sem tudta annyira elfojtani a szakmai lelkiismeretét, hogy úgy tegyen, mintha élvezné Leila néni műveit. James Rodman mindig, mindenütt rettenthetetlenül hirdette, hogy amit Leila J. Pinckney ír, az smonca.

- Tehát meglepetés volt számára - folytatta Mr. Mulliner -, hogy örökölt a nagynénje után. Kellemes meglepetés, természetesen. Jamesnek elég rendes jövedelme volt a három regényből és tizennyolc novellából, amit évente előállított, de az írók mindig tudnak mit kezdeni ötezer fonttal. Ami pedig a házat illeti: éppen valamilyen vidéki ingatlant keresett, amikor megkapta az ügyvéd levelét. Egy hét sem telt el, és már be is költözött új lakhelyére.

James úgy mesélte, hogy eleinte csupa kedvező benyomást szerzett a Rózsalonc Villáról. Maga a ház elragadó volt. Alacsony, szedett-vedett, festői épület, fura kis kéményekkel, piros cseréptetővel, varázslatos környéken. A tölgyfagerendák, az ápolt kert, a csicsergő madarak, a rózsával befuttatott tornác eszményi környezetet kínált az íráshoz. Ez a hely pont olyan, jutott eszébe hirtelen, mint amilyenekről a nénikéje szokott írni a könyveiben. Még a szolgálatára rendelt, almaarcú vén házvezetőnő is mintha az egyik regényből lépett volna elő.

James úgy érezte, mintha sorshúzáson kihúzták volna a nyerőszámát. Magával hozta a könyveit, a pipáit meg a golfütőit, és munkához is látott, hogy megírja a regényt; a legjobbat, amit valaha írt. *A Titokzatos Kilencek* volt a címe; a szép nyári délutánon, amikor ez a történet elkezdődik, James a dolgozószobában volt, kopácsolt az írógépén, és ki volt békülve a világgal. Az írógép simán működött, a tegnap vásárolt új

pipadohány kiválónak bizonyult, ő pedig teljes gázzal robogott a fejezet vége felé.

Becsavart egy új lapot, egy percig elgondolkodva rágta a pipa csutoráját, majd gyorsan folytatta az írást.

Lester Gage egy pillanatra azt hitte, hogy bizonyára tévedett. De akkor ismét meghallotta a hangot - halk volt, de félreismerhetetlen: finom kapirgálás az ajtó külső oldalán.

Szája kemény vonallá vékonyodott. Halkan, akár a párduc, egyetlen gyors lépéssel az íróasztalnál termett, nesztelenül kihúzta a fiókot, és kivette az automata fegyvert. A mérgezett tű óta nem akart többet kockáztatni. Még mindig halálos csendben, lábujjhegyen az ajtóhoz osont, majd hirtelen felrántotta, és ott állt célra tartott fegyverrel.

Az ajtó előtt oly gyönyörű leány állott, amilyet még soha életében nem látott. Valóságos tündérhercegnő. Csibészes mosollyal mérte végig a férfit, majd szemtelen bájjal fölemelte finom mutatóujját, és megfenyegette.

- Úgy tűnik, megfeledkezett rólam, Mr. Gage! - fuvolázta színlelt szigorral, ám tekintete meghazudtolta.

James elképedve meredt a papírra. Teljes döbbenet lett úrrá rajta. A legcsekélyebb szándéka sem volt még csak hasonlót sem leírni. Már eleve alapszabály volt számára, amelyet sohasem szegett meg, hogy az írásaiban lányok nem szerepelhettek. Baljós szállásadónők igen, és persze idegen kiejtésű kalandornők is minden mennyiségben, de semmilyen körülmények között, soha semmi, amit akár csak megközelítőleg is lánynak lehetne nevezni. Az volt az elve, hogy bűnügyi történetbe hősnő nem való. Csak lelassítaná a cselekményt, flörtölni akarna a főhőssel, akinek közben a nyomokat kellene felderítenie, aztán meg hagynák, hogy valamelyik gazember egy gyermetegen átlátszó

trükkel elrabolja őket. James írásai kifejezetten szerzetesi jellegűek voltak.

És most mégis itt volt ez a teremtés a csibészes mosolyával, finom mutatóujjával, és betolakodott a cselekmény legfontosabb pillanatába. Felfoghatatlan.

Még egyszer megnézte a vázlatot. Nem, a vázlat rendben van.

Teljesen egyszerű szavakkal az állt benne, hogy amikor az ajtó kinyílik, egy haldokló férfi zuhan be rajta, és azt hebegi: „A bogár! Mondja meg a Scotland Yardnak, hogy a kék bogár..." Azzal kiszenved a szőnyegen, Lester Gage pedig ott áll tanácstalanul, ami nem is csoda. Gyönyörű leányokról egy szó sincs.

James furcsálkodva, bosszúsan kitörölte a különös bekezdést, megírta a szükséges javítást, majd föltette a huzatot az írógépre. Ekkor hallotta meg William nyüszítését.

Ebben a földi paradicsomban James csak egyetlen szépséghibát fedezett fel mostanáig: ezt a pokolfajzatot, a William nevű kutyát. Névleg a kertész volt a gazdája, de már a legelső nap délelőttjén közfelkiáltással Jamest fogadta gazdájául, majd feldühítette és az őrületbe kergette. Felvette azt a szokást, hogy amikor James dolgozott, odament az ablak alá nyüszíteni. Az utóbbi figyelmen kívül hagyta ezt, ameddig csak tudta, majd amikor a dolog tűrhetetlenné vált, felugrott ültéből, és azt látta, hogy az állat ott áll a kavicson, és szájában kővel, várakozó tekintettel néz rá. William együgyű szenvedéllyel futott az elhajított kövek után, és James az első napon, elhamarkodott barátkozási szándékkal, eldobott neki egyet. Azóta több követ nem dobott, dobott viszont számos más dolgot: a kertben szanaszét hevertek a legkülönfélébb tárgyak, gyufásdoboztól a fáraónak jövendölő Józsefet ábrázoló, kisméretű gipszszoborig. William azonban változatlanul jött és nyüszített, és kitartóan reménykedett.

A nyüszítés, mivel olyan pillanatban hangzott fel, amikor James ingerlékeny és nyugtalan volt, úgy hatott rá, ahogy az ajtón való kaparászás Lester Gage-re. Nesztelenül, akár a párduc, egyetlen gyors lépéssel a kandallópárkánynál termett, levett egy „Clacton-on-Sea-i Emlék" feliratú porcelán kancsócskát, és az ablakhoz osont.

S miközben így tett, odakint megszólalt egy hang. - Menj innen, légy szíves! Menj innen! - ezt pedig kurta, éles vakkantás követte, amely bizonyosan nem Williamtől származott. William airedale terrier, angol szetter, bullterrier és mastiff keveréke volt; amikor hangadásra támadt kedve, felmenői közül a mastiffokat követte.

James kinézett. A tornácon kék ruhás lány állt. Karjában apró, bolyhos, fehér kutyát tartott, és azon igyekezett, hogy William, az agresszor felfelé, a kiskutyára irányuló törekvését meghiúsítsa. William szellemi fejlődése néhány évvel azelőtt azon a ponton rekedt meg, amikor azt képzelte: a világon minden abból a célból jött létre, hogy ő megegye. Csont, cipő, sült hús vagy egy kerékpár hátsó kereke, William számára mind egyet jelentett. Ha elérte, megpróbálta megenni. Még arra is kísérletet tett, bár kudarcot vallott vele, hogy a fáraónak jövendölő Józsefet ábrázoló, kisméretű gipszszobor maradványait bekebelezze. Nyilvánvaló volt, hogy a leány karjában fickándozó, furcsa dolgot sem tekintette egyébnek, mint valami rágcsálnivalónak, amivel kihúzhatja vacsoráig.

- William! - ordította James.

William udvariasan hátranézett, tekintetében az életre szóló hűség tiszta fénye sugárzott, meglengette bullterrier őseitől örökölt, ostorszerű farkát, majd folytatta a pelyhes kiskutya szemrevételezését.

- Ó, kérem! - kiáltotta a lány. - Ez a nagy, mérges kutya halálra rémíti szegény Totót.

A szavak embere és a tettek embere nem mindig jár kézen fogva, de Jamesnek már gyakorlata volt abban, hogy gyorsan és hatékonyan megoldjon minden helyzetet, amely Williammel állt összefüggésben. Egy pillanat múlva a kutyaszörny Clactonból származó ajándékot kapott az oldalába, ettől eliszkolt, és eltűnt a ház sarka mögött, James pedig kiugrott az ablakon, és megállt, szemben a lánnyal.

Különlegesen elbűvölő lány volt, édes és törékeny. Ahogy ott állott a rózsalonc alatt, kacér kis kalapkája alól kiszabadult, rakoncátlan, aranyszőke hajfürttel játszadozott a szellő. A szeme nagyon nagy és nagyon kék, rózsás arcocskája bájosan kipirult. Jamesről azonban mindez lepergett. Nem kedvelte a lányokat; az édes, esendő típust a legkevésbé.

- Keres valakit? - kérdezte hűvösen.

- Csak a házat szerettem volna látni - felelte a lány -, ha nem zavarok. Boldogan megnézném a szobát, ahol Miss Pinckney a könyveit írta. Ugye Leila J. Pinckney itt lakott?

- Igen; én az unokaöccse vagyok. A nevem James Rodman.

- Az enyém Rose Maynard.

James bekísérte a házba; a leány elragadtatott sikkantást hallatott, és megtorpant a küszöbön.

- Ó, hát ez bámulatos! - kiáltotta. - Ez volt a dolgozószobája?

- Igen.

- Milyen csodálatos lenne ezen a helyen elmélkednie, ha mondjuk, maga is író volna.

James nem becsülte sokra a nők irodalmi ízlését, de ettől mégis megütődött.

- Író vagyok - mondta hidegen. - Detektívregényeket írok.

- Sajnos - pirult el a lány -, sajnos én nem sokszor olvasok detektívregényt.

- Nyilván - mondta James még hidegebben - az olyasmit kedveli, amit a nénikém szokott írni.

- Ó, az ő írásait imádom! - kiáltotta a lány, és rajongva kulcsolta össze két kezét. - Maga nem?
- Nem mondhatnám.
- Tessék?
- Csupa szirup - sziszegte James szigorúan -, ócska érzelgősség az egész, teljesen életszerűtlen.
A lány csak bámult.
- De hát hiszem épp ez benne annyira csodálatos: hogy annyira életszerű! Az ember úgy érzi, hogy ez mind valóban megtörtént. Nem is értem, amit mond.

A kertben sétáltak. James kinyitotta a kaput, és előreengedte a leányt, aki kilépett az útra.
- Nos, először is - mondta - nem vagyok hajlandó elfogadni, hogy két fiatal házasságkötését okvetlenül megelőzi valamilyen rendkívüli, drámai esemény, amelyet együtt élnek át.
- Talán a *Virágok illata* című regényre gondol, amelyben Maud majdnem vízbe fullad, de Edgár megmenti?'
- A nénikém minden egyes könyvére gondolok.
Vizsga tekintettel vette szemügyre a leányt. Megtalálta a megfejtést a rejtélyre, amely egy ideje már foglalkoztatta. Szinte a legelső pillanattól kezdve, amikor meglátta, valahogy furcsán ismerősnek érezte. Most hirtelen rádöbbent, hogy miért volt számára kezdettől annyira visszatetsző.
- Tud róla - jegyezte meg -, hogy maga is lehetne akár a nénikém valamelyik regényének a főszereplője? Pont az a fajta lány, amilyenről írni szeretett.

A lány arca felragyogott.
- Ó, valóban ezt gondolja? - Habozott. - Tudja, mi jár a fejemben, amióta csak megérkeztem ide? Azt éreztem, hogy maga pont olyan, mintha Miss Pinckney valamelyik regényhőse lenne.
- Ne mondjon már ilyeneket - fakadt ki James felháborodva.

- De bizony! Ahogy kiugrott azon az ablakon, a lélegzetem is elállt, annyira olyan volt, mint Claude Masterson a *Harmatos hangában.*
- Nem olvastam a *Harmatos Hangát* - közölte James borzongva.
- Nagyon erős és hallgatag ember, a tekintete mély, sötét, bánatos.

James nem magyarázta meg, hogy a tekintete azért bánatos, mert a lány jelenléte kínos a számára. Csupán gúnyos kacajt hallatott.
- Most tehát, gondolom - mondta -, egy autó fog megjelenni, elüti magát, én meg gyengéden beviszem a házba, és lefektetem a... Vigyázzon! - kiáltott fel hirtelen.

Elkésett vele. A lány kis kék kupacban hevert a lába előtt. A sarkon hatalmas automobil fordult be, a kanyarban kisodródott, és szinte kínos pontossággal megcélozta a szembejövő forgalom oldalát. Most meg már a végtelen felé robogott, a vezetőülésben helyet foglaló utasa, egy bundás, vörös arcú, testes férfi hátrafelé kihajolt a kocsiból. Fejét fedetlenné tette, nem azért, amit gondolnánk, hogy tiszteletét és megbánását fejezze ki e kedves gesztussal, hanem azért, mert a kalapjával takarta el a rendszámtáblát.

Toto, a kutya sajnos sértetlen maradt.

James vigyázva bevitte a leányt a házba, és a nappaliban a kanapéra fektette. Csöngetett, mire az almaarcú házvezetőnő megjelent.
- Hívjon orvost - kérte James. - Baleset történt. A házvezetőnő a lány fölé hajolt.
- Ó, szegénykém, szegénykém - duruzsolta. - Egyem azt az édes pofikáját!

A kertészt, aki névleg William gazdája volt, kirángatták a salátapalánták közül, és elküldték, hogy hívja ki dr. Bradyt. Kiszabadította a kerékpárját William szájából, mert a kutya könnyű nassolás tárgyává tette a bal oldali pedált, azután

elindult, hogy végrehajtsa a megbízatást. Brady doktor megérkezett, és kisvártatva megadta szakvéleményét.
- Csontja nem tört, de néhány csúnya zúzódást szenvedett. És hát természetesen, ugye, a sokk. Egy darabig itt kell maradnia, Rodman. Nem szállítható.
- Itt maradnia? De hát azt nem lehet. Hogy venné az ki magát?
- Majd a házvezetőnője gardedámkodik.
Az orvos sóhajtott. Egykedvű, középkorú, pofaszakállas férfi volt.
- Szép ez a lány, Rodman - közölte.
- Igen, lehet - felelte James.
- Édes, bűbájos leányka. Tündéri gyermek.
- Hogy mondja? - riadt meg James.
Ez a szóhasználat nagyon idegen volt dr. Bradytől, amennyire James ismerte az orvost. Egyetlen korábbi beszélgetésük alkalmával a doktor kizárólag arról beszélt, hogy milyen hatást gyakorol a túl sok fehérje az emésztőnedvekre.
- Tündéri gyermek, éteri, lenge teremtés. Midőn az imént megvizsgáltam, Rodman, nem sok híja volt, hogy megkönnyezzem. Az apró kezecskéje úgy hevert a takarón, mint fehér liliom a tó mozdulatlan tükrén, és ahogy az a gyönyörű, bizalommal teli szempár felnézett rám...
Kibotorkált a házból, s közben folyamatosan motyogott. James értetlenül bámult utána. És akkor lassan, miként ha felhő borítja el a nyári égboltot, James szívét dermesztő érzés vonta árnyékba: a megnevezhetetlen rettegés.
Úgy egy héttel ezután történt, hogy Mr. Andrew McKinnon, a McKinnon & Gooch nevű, ismert irodalmi ügynökség beltagja irodájában ült a Chancery Lane-en, és homlokát ráncolva olvasott egy táviratot. Megnyomta a csengőt.
- Szeretném, ha Mr. Gooch átjönne hozzám. - Tovább vizsgálta a táviratot. - Á, Gooch - mondta, amikor üzlettársa megjelent. -

Rendkívül különös sürgönyt kaptam ettől a Rodmantől. Azt mondja, nagyon sürgősen találkozni akar velem.

Mr. Gooch elolvasta a táviratot.

- Erős lelki felindultság hatása alatt íródott - jegyezte meg. - Vajon miért nem jön el az irodába, ha olyan nagyon találkozni akar magával?

- Sokat dolgozik, most fejezi be azt a regényt a Prodder & Wiggsnek. Gondolom, nem hagyhatja ott a munkát. De az idő kellemes. Ha vállalja az itteni ügyeket, azt hiszem, kocsiba ülök, odautazom, és meghívatom magam ebédre.

Amikor Mr. McKinnon a Rózsalonc Villától egy mérföldre lévő kereszteződéshez ért kocsijával, hadonászó alakra lett figyelmes az út mentén. Megállította az autót.

- Jó napot, Rodman!

- Hála az égnek, hogy eljött! - mondta James. Mr. McKinnon úgy látta, hogy a fiatalember sápadtabb és soványabb, mint legutóbb. - Megtenné, hogy elsétál velem a házig? Valamit meg akarok beszélni önnel.

Mr. McKinnon kiszállt, és James már a puszta látványát is vidítónak, bátorítónak érezte. Az irodalmi ügynökség feje komor, megkérgesedett férfi volt; a szerkesztők, ha felkereste őket, igyekeztek szembefordulni vele, nehogy még a hátsó gallérgombjukat is elszedje. Andrew McKinnon nem rendelkezett érzelmekkel. A társasági lapok női szerkesztői hiába pazarolták rá hízelgő szavaikat, sok kiadó ébredt sikoltva az éjszaka közepén, mert azt álmodta, hogy egy McKinnon-szerződést ír alá.

- Igaz is, Rodman - mondta -, a Prodder & Wiggs elfogadta a feltételeinket. Éppen ezt akartam megírni magának, amikor a távirata megérkezett. Sok bajom volt velük, de végül megállapodtunk: 20 százalék, ami 25-ig emelkedik, és kétszáz font jogdíjelőleg a megjelenés napján.

- Helyes - felelte James szórakozottan, - Helyes! McKinnon, emlékszik a nagynénémre, Leila J. Pinckneyre?
- Hogy emlékszem-e? Hiszen én voltam az ügynöke, amíg csak élt.
- Tényleg. Akkor tudja, miféle vackokat irkált össze.
- Az a szerző - szólamlott fel Mr. McKinnon szigorúan -, aki évi húszezer fontot keres egyenletesen, az nem vackot ír.
- De akkor is, ismeri a dolgait.
- Senki sem nálam jobban.
- Amikor meghalt, ötezer fontot hagyott rám, meg a házát, a Rózsalonc Villát. Most ott lakom. McKinnon, hisz maga a kísértetekben?
- Nem.
- Én pedig ünnepélyesen kijelentem, hogy a Rózsalonc Villát kísértet járja.
- A nagynénje szelleme? - kérdezte Mr. McKinnon meglepetten.
- A hatása. Ártó varázs lepi be azt a helyet: a ragályos érzelgősség. Aki csak belép, mind áldozatául esik.
- Ugyan, ugyan! Ne adja át magát ezeknek a képzelgéseknek!
- Ez nem képzelgés.
- Csak nem akarja komolyan azt állítani, hogy...
- Nos, akkor mivel magyarázza meg a következőket? A könyv, amelyről az előbb beszélt, a Prodder & Wiggsnek készülő regény, *A titokzatos Kilencek...* Valahányszor leülök, hogy folytassam az írást, egy lány akar mindenáron benyomulni.
- A szobába?
- A regénybe.
- Az olyan könyvekben, amilyeneket maga ír, nincs szükség szerelmi szálra - csóválta fejét Mr. McKinnon. - Lelassítja a cselekményt.
- Tudom. És mindennap újra meg újra ki kell ebrudalnom ezt a rémes perszónát. Fertelmes egy nőszemély ez, McKinnon.

Édeskés, ragacsos, nyúlós, cukros perszóna, csibészes a mosolya. Ma reggel abba a jelenetbe akart betolakodni, amelyikben Lester Gage csapdába esik a rejtelmes leprás házában.
- Nem!
- Pedig így volt, biztosíthatom. Három oldalt kellett újraírnom, mire sikerült eltávolítanom. És ez még nem is a legrosszabb. Tudja, McKinnon, hogy ebben a percben is egy tipikus Leila J. Pinckney-regény cselekményében élek, olyan környezetben, amilyet ő is előszeretettel használt? És előre látom, hogy napról napra közeledik a hepiend! Egy héttel ezelőtt egy lányt elütött egy autó a kapum előtt, kénytelen voltam befogadni, és napról napra egyre tisztábban érzem, hogy előbb-utóbb feleségül fogom kérni!
- Ne tegye - figyelmeztette Mr. McKinnon, a megrögzött agglegény. - Maga még túl fiatal a házassághoz.
- Matuzsálem is - helyeselt James, aki még megrögzöttebb volt.
- De akkor is tudom, hogy meg fogom tenni. Ennek a pokoli háznak a levegője rám nehezedik. Úgy érzem magam, mint tojáshéj a tornádóban. Elsodor egy hatalmas erő, amelynek képtelen vagyok ellenállni. Ma reggel azon kaptam magam, hogy puszit adtam a kutyájának!
- Nem!
- Ahogy mondom. Pedig utálom a kis nyavalyást. Tegnap hajnalban keltem, és szedtem neki egy csokor vadvirágot, még csillogott rajta a harmat.
- Rodman!
- Ezek tények. A csokrot az ajtaja elé fektettem, aztán lejöttem a földszintre, miközben egyfolytában a bokámat rugdostam. Lent az előtérben ott állt az almaarcú házvezetőnő, és a pillantása sokat mondott. Ha közben nem mormolta azt, hogy „Egyem azt az édes kis szívüket!", akkor érzékcsalódás áldozata vagyok.
- Mi lenne, ha egyszerűen összepakolna és elutazna?

- Akkor elesnék az ötezer fonttól.
- Ah! - szólt Mr. McKinnon.
- Értem én, hogy mi történt. Minden kísértetjárta házzal ugyanez a helyzet. A nénikén szubliminális éterrezgései átjárták, beleszőtték magukat a ház textúrájába, és olyan atmoszférát teremtenek, amely ráhangolódásra kényszeríti mindenkinek az egóját, aki csak belép. Vagy erről van szó, vagy a negyedik dimenzióval van valami.

Mr. McKinnon megrovó kacajt hallatott.

- Ugyan-ugyan! - mondta újból. - Ez merő képzelődés. Egyszerűen arról van szó, hogy túlhajtotta magát. Meg fogja látni, az a híres atmoszféra a világon semmilyen hatást nem fog rám gyakorolni.
- Pontosan ezért kértem, hogy jöjjön le ide. Abban reménykedem, hogy maga majd megtöri a varázst.
- Meg is teszem - felelte Mr. McKinnon szívélyesen.

Az ügynök az ebédnél keveset beszélt, de ez nem nyugtalanította Jamest. Mr. McKinnon mindig is hallgatag étkező volt. James észrevette, hogy időnként lopva nézegeti a leányt, aki már rendbejött annyira, hogy nehézkesen sántikálva lejöjjön az étkezésekhez; de az ügynök arcáról semmit sem tudott leolvasni. De mégis, a puszta látása vigaszt jelentett. Mr. McKinnon arca rendíthetetlen, szenvtelen volt, pont mint egy érzelemmentes kókuszdió.

- Jó, hogy itt volt - szólt James megkönnyebbült sóhajjal, miközben ebéd után a kerten át a gépkocsihoz kísérte vendégét. - Előre tudtam, hogy bátran támaszkodhatom a maga józan eszére. Mostanra mintha az egész ház légköre megváltozott volna.

Mr. McKinnon egy pillanatig nem szólt. Szemlátomást elmerült gondolataiban.

- Rodman - szólalt meg, miközben beszállt az autóba -, átgondoltam ezt a javaslatát, hogy szerelmi szálat írna *A Titokzatos Kilencekbe.* Szerintem bölcs gondolat. Szükség van rá

a történetben. Végül is van-e bármi a földkerekségen, ami erősebb a szerelemnél? A szerelem, az ám, a szerelem. Anyanyelvünk legédesebb szava, írjon bele egy lányt, és a végén legyen Lester Gage felesége.
- Ha - felelte James keserűen - valahogyan mégis sikerül becseleznie magát, legföljebb a titokzatos leprás felesége lehet. De hallgasson ide, nem értem...
- Szinte más ember lettem, ahogy elnéztem azt a lyánykát - folytatta Mr. McKinnon. James elszörnyedve látta, hogy jeges tekintetű szemét hirtelen befutják a könnyek. Hallhatóan szipogott. - Úgy, ám, ahogy ott ragyogott a tornácon, a rózsalonc dús illatárjában, meg minden. És a madárkák, ahogy olyan édesen daloltak a kertben, és a nap cirógatta azt a bűbájos pofikáját. Az a tüneményes lányka - motyogta, és a szemét törölgette. - Az a tüneményes kicsiny lányka! Rodman - folytatta, és hangja remegett -, úgy érzem, túl keményen bántunk a Prodder & Wiggsszel. Wiggsnek nemrég betegség volt a családjában. Nem bánhat az ember keményen azzal, akinek betegség volt a családjában, ugyebár, fiacskám? Nem, nem! Visszaveszem azt a szerződést, és lemegyek fix 12 százalékra, jogdíjelőleg nélkül.
- Hogy mondja?
- De maga nem veszít rajta, Rodman. Nem, nem, maga fikarcnyit sem veszít rajta, édes ecsém. Lemondok a jutalékomról. Az a tüneményes kicsiny lányka!

Az autó tovagördült az úton. A hátsó ülésen helyet foglaló Mr. McKinnon erőteljesen fújta az orrát.
- Itt a vég! - mondta James.

E ponton meg kell állnunk, és elfogulatlan szemmel vizsgálat alá kell vennünk James Rodman helyzetét. Az átlagos férfi, ha nincs az övével azonos helyzetben, nem fogja megérteni őt. Azt fogja gondolni, hogy nagy hűhót csap semmiért. Végül is napról

napra közelebb került egy bájos, kék szemű leányhoz, ezért a helyzete inkább irigylésre, mint szánalomra méltó.

Nem szabad azonban megfeledkeznünk arról, hogy James természettől fogva agglegény volt. Az átlagember, aki saját kis otthonról álmodozik, ahol szerető neje odakészíti neki a papucsát, és cserélgeti a gramofonlemezeket, sosem értheti meg, milyen erősen jelentkezik a természetes agglegényeknél a veszély perceiben az önfenntartás ösztöne.

James Rodmanben vele született irtózás élt a házassággal szemben. Fiatal volt, de máris sikerült kifejlesztenie jó néhány megrögzött szokást, amelyek olyanok voltak számára, mint a lélegzés, és ösztönösen tudta, hogy bármelyik feleség a mézeshetek lezárulta után egy héten belül szétbombázná ezeket a szokásokat.

James szeretett az ágyban reggelizni, majd reggeli után az ágyban dohányozni, és a hamut a szőnyegre pöccinteni. Melyik feleség tűmé el ezt a gyakorlatot?

James szerette pólóban, szürke flanelnadrágban és papucsban tölteni a napjait. Melyik feleség lenne képes belenyugodni ebbe ahelyett, hogy a férjét keménygallérba, szoros cipőbe, öltönybe bújtatná, és elcipelné ötórai teára?

Ezek és ezernyi más, ilyenszerű gondolat kavargott szegény fiatalember fejében, miközben a napok egyre teltek, és érezte, hogy minden egyes nap közelebb sodorja a szakadék széléhez. A végzet mintha gonosz játékot űzne vele, igyekezett mindent a lehető legjobban megnehezíteni. Most, hogy a lány eléggé felépült már és fölkelhetett az ágyból, a napfoltokkal telehintett tornácon üldögélt, és James kénytelen volt felolvasni neki, ráadásul verseket, és nem is abból az egészséges, derűs fajtából, amilyeneket mostanában írdogálnak a fiúk - nem olyan jó, őszinte dolgokat, amiben bűn szerepel, meg gázgyár, meg oszló hullák, hanem régimódi verseket, amelyekben rímek vannak, és szinte kizárólag a szerelemről szólnak. Ráadásul az időjárás is

folyamatosan tökéletes volt. A gyengéd szellő a hátán hordta szerteszét a lonc illatát, a tornác előtt hajladoztak, bólogattak a rózsák, a kert virágai szebbek voltak, mint valaha, és a madarak is fájósra énekelték a kis torkukat. És minden este varázslatos volt a naplemente. Mintha a természet direkt csinálná az egészet.

James egy napon a szokásos vizit után útját állta Brady doktornak, és egyenesen föltette neki a kérdést.

- Mikor mehet el innen ez a lány?

Az orvos megveregette a karját.

- Még nem, Rodman - felelte fojtott hangon, megértő hangsúllyal. - Emiatt nem kell aggódnia. Még napokig és napokig és napokig nem szabad szállítani... Akár úgy is mondhatnám: hetekig és hetekig és hetekig.

- Hetekig és hetekig! - ordított fel James.

- És hetekig - tette hozzá dr. Brady, és cinkos mosollyal hasba bökte Jamest. - Sok szerencsét, fiam, sok szerencsét! - mondta.

Sovány vigasz volt James számára, hogy az érzelgős orvos közvetlenül ezután a kapu felé menet megbotlott Williamben, és eltörte a sztetoszkópját. De ha valakire rájár a rúd, ahogy most Jamesre, minden apróság számít.

E beszélgetés után lesújtott állapotban bandukolt vissza a házhoz, amikor találkozott az almaarcú házvezetőnővel.

- A kicsi hölgy beszélni óhajtna önnel, uram - szólt az almaarcú személy, és a kezét dörzsölgette.

- Óhajtna, mi? - kérdezte James tompán.

- Oly édes-kedves, ahogy kinéz, uram... Ó, uram, el se hinné! Mint egy mennybéli angyal, ahogy ott ül, és csak úgy ragyog az a drága szeme.

- Ne csinálja! - kiáltotta James rendkívüli indulattal. - Ne csinálja ezt!

A lányt a párnái közé süppedve találta, és megint az jutott eszébe, hogy milyen feltűnő, egyedülálló módon ellenszenves. És mégis, miközben ezt gondolta, egy rejtélyes erő, amely ellen

őrült mód kellett küzdenie, állandóan azt suttogta a fülébe: „Menj oda hozzá, s fogd meg a kis kezét! Leheld a fülébe ama perzselő szavakat, melyek hallatán elfordítja piruló arcocskáját!" James letörölt homlokáról egy verítékcseppet, és leült.
- Mrs. Hogyishívják azt mondja, hogy beszélni akar velem.
A lány bólintott.
- Levelet kaptam Henry bácsitól. Amint jobban lettem, írtam neki, és elmondtam, hogy mi történt. Holnap reggel ideutazik.
- Henry bácsi?
- Így hívom, bár valójában nem a rokonom. Ő a gyámom. Ő és a papa egy ezredben szolgáltak, és amikor az afgán fronton elesett a csatában, Henry bácsi karjaiban halt meg, és az utolsó erejével azt kérte tőle, hogy viselje gondomat.

James csak ámult. Szívében vad remény ébredt hirtelen. Eszébe jutott, hogy évekkel ezelőtt elolvasta a nagynénje egyik könyvét, a *Rupert hagyatéka* címűt, és abban a könyvben...
- Eljegyeztük egymást, hozzá fogok menni feleségül - mondta a lány halkan.
- Hoppá! - kiáltotta James.
- Tessék? - kérdezte a lány meghökkenve.
- Csak egy kis nyilallás - mondta James. Egész testét átjárta az izgalom. A vad remény valóra vált.
- A papa utolsó kívánsága volt, hogy egybekeljünk - folytatta a lány.
- Rém okos gondolat a részéről, rém okos - helyeselt James hévvel.
- De közben - mondta a lány kissé szomorkásán - néha arra gondolok, hogy...
- Ne! - szólt közbe James. - Ne tegye! A papája utolsó kívánságát tiszteletben kell tartania. A papák utolsó kívánsága különleges dolog, azt nem lehet felülírni. És holnap idejön? Ez pazar, egyszerűen pazar! Futok is, szólok Mrs. Hogyishívjáknak, hogy még egy szelet húst dobjon a serpenyőbe.

James másnap reggel örömteli, megkönnyebbült szívvel sétált a kertben, és pipáját szívta. Égboltjáról elvonultak a sötét fellegek. Minden rendbejött, a világ a lehetséges világok legjobbika lett. Elkészült *A Titokzatos Kilencek* kéziratával és elküldte Mr. McKinnon címére, most pedig, miközben ott sétálgatott, fejében körvonalazódni kezdett egy izgalmas történet egy titkos rejtekhelyen élő, félarcú férfiról, aki borzalmas gyilkosságok sorozatával tartja rettegésben Londont. Attól olyan borzalmasak a gyilkosságok, hogy minden áldozatának, amikor rátalálnak, szintén csak fél arca van. A többit eltávolította, feltehetőleg egy tompa tárggyal.

A cselekmény szépen formálódott, amikor figyelmét hirtelen átható sikoly terelte el. A kert melletti folyót szegélyező bokrok közül kitört az almaarcú házvezetőnő.

- Jaj, uram! Jaj, uram! Jaj, uram!
- Mi van már? - kérdezte James bosszankodva.
- Jaj, uram! Jaj, uram! Jaj, uram!
- Jó, és aztán?
- A kiskutya, uram! A folyóban!
- Hát akkor füttyentsen neki, hogy jöjjön ki.
- Jaj, uramjöjjön gyorsan! Bele fog fulladni!

James az asszony nyomában átnyomakodott a bokrokon, és közben levette a zakóját. Így beszélt magában: „Nem mentem ki azt a kutyát. Nem szeretem azt a kutyát. Legfőbb ideje volt egy fürdetésnek, és különben is sokkal egyszerűbb lenne a parton állva kihalászni egy gereblyével. Csak egy Leila J. Pinckney-könyvből szalajtott idióta ugrana be ebbe a randa folyóba, hogy kihúzza..."

Itt tartott a gondolkodásban, amikor beugrott. Toto megrémült a csobbanástól, fürgén a part felé kezdett úszni, de James gyorsabb volt, keményen elkapta a tarkójánál, kimászott vele a partra, és futva vitte a ház felé; a házvezetőnővel a nyomában.

A leány a tornácon üldögélt. Magas, katonás tartású, őszülő hajú, átható tekintetű férfi állt mellette, fölé hajolva. A házvezetőnő odaszaladt hozzájuk.
- Ó, kisasszonyka! Toto! A folyóban! De kimentette! Beugrott, és kimentette!
A lánynak elállt a lélegzete.
- Micsoda lovagiasság! Az árgyélusát! Ejha! Az áldóját neki, milyen lovagias! - kiáltott fel a katonás külsejű férfi.
A lány mintha álmából ébredt volna.
- Henry bácsi, bemutatom Mr. Rodmant. Mr. Rodman, a gyámom, Carteret ezredes.
- Büszke vagyok, hogy megismerhetem, uram - mondta az ezredes, kurtára nyírt bajuszát morzsolgatva, és tiszta kék szeme csak úgy ragyogott. - Ilyet is ritkán hall az ember, a nemjóját!
- Maga nagyon bátor... nagyon bátor - suttogta a lány.
- És nagyon vizes, nagyon vizes - felelte James, azzal fölment átöltözni.
Amikor lement ebédelni, megkönnyebbülten látta, hogy a lány nem csatlakozik hozzájuk, Carteret ezredes pedig hallgatagnak és elgondolkodónak mutatkozott. James igyekezett megfelelni házigazdái mivoltának: kísérletezett az időjárással, a golffal, Indiával, a kormánnyal, a megélhetés növekvő költségeivel, az első osztályú krikettel, a modem táncőrületekkel meg a gyilkosokkal, akikkel találkozott, de a másik egész idő alatt különös, szórakozott hallgatásba burkolózott. Csak az étkezés után rezzent fel önkívületéből, amikor James cigarettát vett elő.
- Rodman - mondta -, beszélnem kell magával.
- Igen? - nézett fel James, és arra gondolt, hogy éppen ideje.
- Rodman - kezdte Carteret ezredes -, vagy inkább George... Szólíthatom George-nak? - tette hozzá félszegen, reménykedve, ami különös bájt kölcsönzött neki.
- Természetesen - felelte James -, ha úgy kívánja. A nevem egyébként James.

- James, mi? Hát... hát a lényeg akkor is ugyanaz, vagy nem? Az angyalát, aki van! - kiáltotta az ezredes, átmenetileg visszazökkenve a katonás modorba. - Nos, hát, James, valamit kérdezni akarok magától. Mondott valamit Miss Maynard... Mondott valamit Rose rólam... öööö... és önmagáról?
- Említette, hogy eljegyezték egymást, és össze fognak házasodni.

Az ezredes szorosan összezárt ajka megremegett.
- Már nem - jelentette ki.
- Hogyan?
- Már nem, John fiacskám.
- James.
- Már nem, James fiacskám, már nem. Amíg maga felment átöltözni, Rose közölte velem... Még el is pityeredett közben, szegényke... Közölte, hogy fel kívánja bontani az eljegyzésünket.

James félig fölemelkedett ültében, arca elfehéredett.
- Ezt nem mondja komolyan! - hápogta.

Carteret ezredes bólintott. Kinézett az ablakon, szép metszésű szemében a fájdalom kifejezése ült.
- De hát ez őrültség! - kiáltotta James. - Ez képtelenség! Ezt... ezt nem szabad hagyni, hogy így felbontson, megváltoztasson mindent. Mit akarok mondani, ez nem sportszerű...
- Rám ne legyen tekintettel, fiam.
- Dehogy vagyok... Izé, adott valami magyarázatot?
- A szeme adott.
- A szeme?
- A szeme, ahogy magára nézett ott a tornácon, ahogy ott állt ifjan, hősiesen, miután megmentette az imádott kutyája életét. Maga nyerte el a leányka gyengéd szívét, fiam.
- De hát hallgasson ide - tiltakozott James -, maga sem gondolhatja komolyan, hogy egy lány beleszeret valakibe csak azért, mert az illető kihúzta a vízből a kutyáját!

- Hát már hogyne - mondta Carteret ezredes meglepetten. - Lehetett volna ennél különb oka? - Felsóhajtott.
- A régi nóta, fiacskám. Fiatalt a fiatalnak. Én már öreg vagyok. Tudhattam volna... Láthattam volna előre... Úgy ám, fiatalt a fiatalnak.
- Maga egy csöppet sem öreg.
- De, de.
- Nem, nem.
- De, de.
- Ne dedézzen már! - kiáltotta James, és a hajába markolt. - Különben is, a lánynak egy megállapodott, vén szivar kell... Egy megállapodott, középkorú férfi, aki gondoskodni tud róla.
Carteret ezredes szelíd mosollyal ingatta a fejét.
- Ez Don Quijote hősködése, fiam. Rendkívül nemes lélekre vall, hogy erre az álláspontra helyezkedik, de... Nem, nem.
- De, de.
- Nem, nem. - Egy pillanatra megragadta James kezét, majd felállt, és az ajtóhoz ment. - Csak ezt akartam elmondani, Tom.
- James.
- James. Csak arra gondoltam: tudnod kell, hányadán állsz. Menj fel hozzá, fiam, menj fel hozzá, és ne gondolj egy vénember összetört álmaira, mikor majd kiöntöd neki, ami a szíveden fekszik. Öreg katona vagyok, fiam, öreg katona. Én megtanultam, hogy a keserűt együtt kell fogadni az édessel. De azt hiszem... Azt hiszem, most magadra hagylak. Egy... Egy kicsit szeretnék egyedül maradni. Ha szükséged lenne reám, a málnabokrok között megtalálsz.

Alig lépett ki az ajtón, James maga is elindult. Fogta a kalapját meg a sétabotját, és vaktában elindult a kerten át, maga sem tudta, hova. Az agya teljesen elzsibbadt. Később, ahogy visszanyerte a gondolkodásra való képességét, rájött, hogy előre láthatta volna ezt a szörnyűséget. Pontosan ez az a szereplő, akire Leila J. Pinckney a legnagyobb örömmel telepedett volna rá: a

szánalmas gyámapa, aki szerelmes a gyámleányába, de lemond róla a fiatal férfi kedvéért. Nem is csoda, hogy a lány felbontotta az eljegyzést. Ha bármelyik öregecske gyámapa a Rózsalonc Villa egymérföldes körzetébe merészkedik, csak önmagának tehet szemrehányást. Amikor megfordult, hogy hazasétáljon, súlyos dac kerítette hatalmába Jamest. Miért kellene beadnia a derekát? Ha a lány kihajítja ezt az embert, miért pont ő legyen a bűnbak?

Világosan látta már a követendő utat. Nem teszi meg, és kész. Akinek pedig nem tetszik, az tegyen róla.

Újult erővel masírozott be a kapun. A málnabokrok közül magas, katonás alak lépett ki, és elébe jött.

- Nos? - szólt Carteret ezredes.
- Nos? - vágott vissza James dacosan.
- Gratulálhatok?

James elkapta az átható, kék szempár pillantását, és habozni kezdett. Nem is lesz ez olyan egyszerű, mint gondolta.

- Nos... öööö... - mondta.

Az átható, kék szemekben olyan kifejezés jelent meg, amilyet James eladdig nem tapasztalt. Merev, kemény tekintet volt - talán ez volt az oka annak, hogy az embereitől ez az öreg katona azt a ragadványnevet kapta: Hidegacél Carteret.

- Nem kérte meg Rose kezét?
- Öööö... Nem; még nem.

Az átható, kék szempár áthatóbb és kékebb lett.

- Rodman - mondta Carteret ezredes különös, fojtott hangon -, azt a kisleányt én zsenge gyermekkora óta ismerem. Hosszú éveken át ő volt a mindenem. Atyja a karjaim között szenvedett ki, és utolsó leheletével arra kért, hogy gondoskodjam róla: semmi baj nem éri az ő gyermekét. Ápoltam, amikor utolérte a mumpsz, a kanyaró, sőt a bárányhimlő, és csak az ő boldogságáért élek. - Elhallgatott, és a hallgatása olyan jelentőségteljes volt, hogy James lábujjai is megremegtek a

cipőben. - Rodman - mondta -, tudja, mit tennék bárkivel, aki játszadozni merészel annak a kisleánynak az érzelmeivel? - A hátsó zsebéhez nyúlt; egy ijesztő revolver csillant meg a napfényben. - Lelőném, mint egy kutyát.
- Mint egy kutyát?
- Mint egy kutyát - szögezte le Carteret ezredes.
Karon fogta Jamest, és a ház felé fordult vele.
- A tornácon időzik. Keresse fel. És ha... - Elhallgatott. - De csitt! - folytatta szelídebb hangon. - Igazságtalan vagyok magával, fiam, jól tudom.
- Bizony, hogy az - helyeselt James buzgón.
- Magának helyén van a szíve.
- Ó, abszolúte - bólogatott James.
- Akkor menjen oda hozzá, fiam. Talán majd később el szeretne mondani nekem valamit. A szamócaágyások között megtalál.

A tornácon hűvös volt, bódító illatok lengedeztek. A fejük felett röpke szellők játszadoztak kacagva a rózsák között. Valahol a távolban egy nyáj kolompja szólt, a lombok között rigó dalolta esti imáját.

Rose Maynard a teához terített, fonott asztal mellett ülve nézte a kerti úton botorkálva közeledő Jamest.
- Kész a tea - köszöntötte vidáman. - Henry bácsi hova lett? - Fájdalmas, szánakozó kifejezés suhant át arcocskáján, mely olyan volt, akár egy virág. - Ó, el is felejtettem... - suttogta.
- A szamócaágyásoknál van - mondta James tompán. A leány boldogtalan arccal bólintott.
- Persze, persze. Ó, miért is ilyen az élet? - James alig hallotta meg a suttogva elrebegett kérdést.

Leült. A lehunyt szemmel hátradőlő lányra nézett, és azt gondolta, még soha életében nem ismert ilyen lehetetlen libát. Irtózott a gondolattól, hogy hátralevő napjait az ő társaságában élje le. Keményen ellenezte, hogy bárkivel is házasságot kössön, de hogyha, amint az a legjobbakkal is előfordul, valaha is

kénytelen lenne frigyre lépni valakivel, mindig abban bízott, hogy egy női golfbajnok lesz az illető, aki segíthet feljavítani a gurítási technikáját, és így a hendikepje egy-két fokkal javulhat, tehát, képletesen szólva, a veszett fejsze nyelét még megmentheti. De az, hogy összekösse az életét egy olyan lánnyal, aki a nagynénje regényeit olvasta, és tetszettek neki, egy olyan lánnyal, aki elviseli Toto kutya jelenlétét, egy olyan lánnyal, aki bűbájos, gyermeki örömmel csapja össze kezecskéjét, ha kibomló sarkantyúvirágot lát, ez túl sok lett volna neki. Mégis megfogta a leány kezét, és megszólalt.

- Miss Maynard... Rose...

A megszólított kinyitotta szemét, majd lesütötte. Arcát pír futotta be. A mellette helyet foglaló Toto felült és kekszet kunyerált, eredménytelenül.

- Hadd mondjak el egy mesét. Volt egyszer egy magányos férfi, aki egy szál magában élt egy házikóban...

Elhallgatott. Tényleg James Rodmanból jön elő a rémség?

- Igen...? - susogta a leány.
- ... ám egy napon eljött hozzá egy kis tündérkirálylány, aki...

Megint elakadt a szava, de ezúttal nem azért, mert elszégyellte magát az elhangzottak miatt. A mesét azért volt kénytelen félbeszakítani, mert ebben a pillanatban az asztal lassan a levegőbe emelkedett, és eközben tekintélyes mennyiségű forró teát zúdított James térdére.

- Jaj! - kiáltott fel James, és felugrott.

Az asztal tovább emelkedett, majd felborult, és alóla előbukkant William rusnya ábrázata; a kutya mostanáig az abrosz fedezékében szunyókált. Most viszont tekintetét Totóra szegezve, lassan elindult. William jó néhány napja szerette volna kísérleti úton egyszer és mindenkorra eldönteni a kérdést, hogy Toto vajon ehető-e vagy sem. Néha azt gondolta, hogy igen, máskor meg azt, hogy nem. Most úgy látta, kiváló alkalom kínálkozik a meghatározó döntés kieszközlésére. Megközelítette

a kísérlet tárgyát, közben orrlyukaiból halk, sípoló hang tört elő, amely kissé a forrásban lévő teáskannára emlékeztetett. Toto pedig, miután egy hosszú pillanatig hitetlenkedve, elszörnyedve bámult, hirtelen behúzta a farkát, megfordult, és futásnak eredt, hogy mentse az irháját. Nyílegyenesen a nyitott kapu felé iramodott, William pedig, kissé türelmetlenül lerázva fejéről egy tálka narancslekvárt, nehézkesen a nyomába eredt. Rose Maynard imbolyogva felállt.

- Jaj, mentse meg! - kiáltotta.

James egyetlen szó nélkül csatlakozott a menethez. Toto iránt csak mérsékelt érdeklődést táplált. Tulajdonképpeni célja az volt, hogy elég közel jusson Williamhez, mert meg akarta vitatni vele a teával leöntött nadrág tárgykörét. Az útra érve azt látta, hogy a futók sorrendje nem változott. Apró kutya létére Toto nagyszerűen mozgott. Porfelhő jelezte, hogy hol fordult be a sarkon. William követte, James pedig William nyomában haladt.

Így hagyták maguk mögött Birkett gazda pajtáját, Giles gazda tehénistállóját, azt a helyet, ahol Willetts gazda disznóólja állt a nagy tűz előtt, valamint a Szőlőfürt nevű kocsmát, cégtul. John Biggs, borok, szeszek, dohányáru forgalmazására jogosult. Amikor pedig befordultak a Robinson gazda baromfiudvara melletti gyalogúira, a fürge eszű Toto váratlanul beszaladt egy szűk keresztmetszetű vízelvezető csőbe.

- William! - kiáltotta az ügetve érkező James. Megállt, hogy letörjön egy ágat a sövényről, és sötét tekintettel a tettek mezejére lépett.

William a nyílás elé kuporodott, és fagotthangokat bömbölt a cső belsejébe, de most felállt, és sugárzó arccal James elé járult. Szemében rajongás és szeretet fénylett; mellső lábait James mellkasának támasztotta, és gyors egymásutánban háromszor megnyalta az arcát. És miközben ez történt, James bensőjében a helyére kattant valami. Szeméről lehullt a hályog. Most először látta meg a kutyát igaz valójában: William az az eb, amely

kimenti gazdáját a veszély torkából. Érzelemhullám öntötte el James szívét.

- William! - dörmögte. - William!

William korai vacsorát készített magának egy fél téglából, amelyet az út mentén talált. James lehajolt, és szeretettel megpaskolta a hátát.

- William - suttogta -, te aztán tudod, mikor kell témát váltani, mi, öregfiú! - Fölegyenesedett. - Gyere, William - mondta. - Még négy mérföld, és eljutunk a meadowsweeti vasútállomásra. Ha kilépünk, még elkaphatjuk az expresszt, amelyik meg sem áll Londonig.

William felnézett, és a fiatalember úgy látta, hogy apró bólintással jelzi: megértette és helyesli a döntést. James hátrafordult. Keleten, a fák mögött látszott a Rózsalonc Villa piros cserépteteje: mintha egy vérszomjas sárkány lapulna ott zsákmányra lesve.

Azután a férfi és a kutya szótlanul elindult a lemenő nap felé.

Ez (zárta szavait Mr. Mulliner) a sokadik unokatestvérem, James Rodman története. Hogy igaz-e, az természetesen nyitott kérdés. Én a magam részéről azon a véleményen vagyok, hogy igaz. Kétség nem fér hozzá, hogy James valóban lakott a Rózsalonc Villában, és ott-tartózkodása ideje alatt olyan élményekben volt része, amelyek kitörölhetetlen nyomot hagytak benne. Ma a tekintete félreismerhetetlenül olyan, mint azoké a megrögzött agglegényeké, akik már álltak a szakadék peremén, és közvetlen közelről látták a házasság kendőzetlen arcát.

És ha további bizonyítékra lenne szükség, William is megvan még: James elválaszthatatlan társa. Mutatkozna-e bárki rendszeresen a nyilvánosság előtt olyan kutyával, mint William, ha nincs valami komoly oka arra, hogy hálás legyen neki? Ha nincsenek valami mély és kitörölhetetlen közös emlék által egymáshoz láncolva? Szerintem nem. Én a magam részéről, ha

meglátom, hogy William közeledik az utcán, átmegyek a túloldalra, és egy kirakatot bámulok, amíg tovább nem halad. Nem vagyok sznob, de a társadalmi helyzetemet nem merném veszélyeztetni azáltal, hogy mások szeme láttára szóba állok ezzel a különös összetételű keverékkel.

Nem is indokolatlan az elővigyázatosság. William tökéletesen, szégyentelenül érzéketlen az osztály-különbségekre, amivel a francia forradalom legsúlyosabb túlkapásaira emlékeztet. A saját szememmel láttam, amint egy törpe spitzet, amelynek egy igazi báróné a gazdája, végigkergetett a parkon, az Akhilleusz-szobortól néhány méter híján egészen a Marble Archig.

És James mégis mindennap vele sétál a Piccadillyn. Ez mindenképpen jelent valamit.

Tartalom

I. George előélete
II. Az életből merítve
III. A Mulliner-féle Bátorító
IV. Püspöki csínytevés
V. Megvirradott
VI. William története
VII. A nagy fegyelmező
VIII. A fotográfus románca
IX. Rózsalonc Villa